REVISTĂ ŞCOLARĂ A SOCIETĂŢII „JUNIMEA"
FONDATĂ ÎN ANUL
1897

Junimea

nr. 35 - 36
mai 1996

EDITATĂ DE LICEUL
TEORETIC
NICOLAE BĂLCESCU
DIN PITEŞTI

Liceul Teoretic "Nicolae Bălcescu" - Piteşti

Societatea Cultural - Ştiinţifică "Junimea"

Junimea

Aniversări

1996

130 de ani de la înfiinţarea Liceului

20 de ani de activitate a

Muzeului Memorial

1997

Centenarul

Societăţii Cultural - Ştiinţifice "Junimea"

Nr. 35 - 36 / 1996

Consiliul de conducere al Societății "Junimea"

Președinte:	profesor Voica Nicolae, directorul liceului
Vicepreședinte:	profesor Iliescu Lucian, director adjunct
Şef secție științifică:	profesor Florea Stan
Şef secție literară:	profesor Vâlceanu Maria
Şef secție artistică:	profesor Negoescu Dumitru
Şef secție sportivă:	profesor Luca Constantin
Secretar general:	profesor Fulgeanu Constantin

Grafica acestui număr realizată de: *Anca Martinaș clasa a XI - a J*

Colegiul de redacție

Director de onoare: profesor Nicolae Voica, directorul liceului

Coordonatori: profesori: Constantin Fulgeanu, redactor șef; Florea Stan

Secretari de redacție: profesor Constantin Vărășcanu; Eduard Păuna (clasa a XI - a E); Cristina Pantelică (clasa a X - a K)

Cercul de presă "Junimea press"

Redactori: Lețu Cristina, Nicolae Flavia, Oprea Elena, Petcu Cleopatra, Popescu Elena, Stănescu Ana-Maria, Baltă Monica, Arsene Irina, Despa Cosmina, Perșu Alina, Puiu Magdalena, Voiculescu Ramona, Sofrone Adina, Vasilescu Veronica

Consilier editorial: Maria Vâlceanu, profesor

Redacția și administrația: strada Armand Călinescu, nr. 14, Pitești

Catedrala din Pitești

Am aflat cu bucurie faptul că liceul pe care și eu l-am absolvit împlinește venerabila vârstă de 130 de ani. Acest eveniment ne obligă să radiografiem trecutul său spre a-i surprinde esențele și cu ele să elaborăm modele pentru viață.

Momentul aniversar este și un moment de bilanț: stop-cadrul obișnuit poate confirma valoarea muncii didactice prestate de slujitorii credincioși ai liceului și permite judecăți de valoare.

Nu sunt eu în măsură a realiza acum toate acestea: s-au scris și se vor mai scrie monografii și studii temeinic elaborate pe această temă.

Mărginindu-mă să constat că între anii 1945 - 1952 am fost unul dintre elevii acestui prestigios liceu, mă declar norocos de această înscriere pe orbită pentru că aici mi-am definit opțiunea, aici am asimilat cunoștințe, tehnici și metode specifice muncii intelectuale și creației științifice.

În liceul acesta argeșean s-au pus elementele de bază și s-au creat premisele desăvârșirii ulterioare pentru multe personalități înscrise astăzi în patrimoniul național românesc.

În cei 130 de ani de existență, liceul nostru s-a transformat într-o catedrală a cărei săgeată se vede din mari depărtări și străbate cutezător anii. Să intrăm cu venerație și respect în această catedrală unde au oficiat zilnic ritualul didactic oameni plini de har, animați de focul sacru, împătimiți ai cărții și ai frumosului.

Veți vedea zugrăvite pe pereții acestei catedrale chipuri de sfinți care s-au sacrificat pentru educarea tinerelor generații și au sperat ca acestea să ducă țara mai departe, pe noi culmi de glorie și putere. Închinați-vă lor, celor a căror viață s-a scurs în mințile noastre, al căror efort intelectual major s-a întrupat în personalitățile de mai târziu.

Descoperiţi-vă în faţa chipurilor lor de sfinţi care au renunţat la viaţa îndestulată pentru a contura marele viitor al culturii şi ştiinţei noastre.

Sunt acolo şi chipuri şterse de vreme, uitate de toţi; se află în această catedrală şi locuri goale unde ar fi trebuit să se afle chipurile blânde şi înţelegătoare ale dascălilor noştri intraţi în neant.

În faţa unor asemenea chipuri să ne străduim spre a le reda strălucirea ca nimeni să nu le mai profaneze amintirea. Iar chipurile care încă n-au apărut pe pereţii catedralei din cauza răutăţii vremurilor dar mai ales a unor spirite mediocre, este cazul, acum, să le aşezăm cu pioşenie la locul lor.

Mulţi cred că munca unui cadru didactic este uşoară, mai ales guvernanţii care stabilesc sa;lariile. Este o imagine primitivă, nedreaptă.

A sta aplecat ani în şir asupra cărţii, a citi cu răbdare caietele şi lucrările elevilor, a şlefui concepte şi metode spre a face mai uşoară tehnologia didactică, a urmări evoluţia elevilor cu înţelegere şi speranţă, a scrie şi a descrie evenimente şi fapte demne de cronică, a promova permanent valorile poporului tău crezând cu disperare în viitorul lui, a te lupta pentru fiecare tânăr aflat în banca din faţa ta, toate acestea reprezintă un efort uriaş desfăşurat la mare tensiune a responsabilităţii de către oameni dăruiţi cu o superioară înţelegere a destinelor umane.

Mă plec în faţa lor cu respect, cu veneraţie şi cu sufletul încărcat de gratitudine; ei au definit acest liceu şi l-au aşezat în fruntea liceelor Argeşului transformându-l într-un uriaş rezervor de valori.

Lor, dascălilor de la acest liceu argeşean, le depun azi florile recunoştinţei mele: la monumentul ridicat de ei vin şi voi veni toată viaţa mea spre a le mulţumi că mi-au călăuzit paşii atunci, crezând în steaua mea şi sperând.

De la înălţimea celor 130 de ani reţinem şi datoria morală ca mesajul dascălilor noştri să fie preluat şi ridicat la noi cote valorice. Numai aşa vom dovedi că le-am înţeles şi le-am onorat munca şi sacrificiile, dovedind tuturor că ştim să construim marea legendă în acest frumos colţ de lume!

Chişinău, 25 mai 1996

Prof. univ. dr. ing.
Leonăchescu P. Nicolae
Deputat, Preşedintele
Societăţii Române
a Termotehnicienilor

Ardealul

Interesul pentru istorie, pentru învăţămintele ştiinţei patronate de muza Clio, se află în continuă dezvoltare. În acest spirit istoriografia română înţelege să colaboreze cu toţi istoricii lumii de bună credinţă şi de curată conştiinţă.

Dar din păcate, peste hotare, pe lângă lucrările ce-şi impun autoritatea prin caracterul lor ştiinţific, au apărut şi altele străine acestui deziderat, cum ar fi: "recenzia" lui Szekelyhidi Agoston, tipărită în revista "Alfold" (Campia). Aceasta este un "răspuns" la lucrarea "Ce este Transilvania" a academicianului român Ştefan Pascu. Szekelyhidi nu este de aceeaşi părere cu înaintaşii săi care admiteau existenţa romanilor în Balcani şi "aşezarea" lor în Dacia, aşa cum afirmă teoria roesleriană. Szekelyhidi spune că romanii ar fi fost colonizaţi de regii Ungariei în etape, începutul făcându-l Ladislau Cumanul. Totuşi, în cele 271 de documente referitoare la Transilvania din timpul lui Ladislau Cumanul, nu se face nici o referire la acest lucru, care ar da ungurilor drept de stăpânire asupra Transilvaniei.

Dacă ar fi aşa cum afirmă istoricul ungur, atunci e firesc să ne punem întrebarea: "Cine a locuit în Transilvania după aşa-zisa părăsire şi până prin anul 895, la venirea "ungurilor descălecători."

Un cronicar al timpului, secretarul regelui Bela, afirma că la venirea ungurilor în Transilvania, aceasta era condusă de un român, Gelu, "ducele românilor", "Gelu, adevăratul conducător" şi că Ardealul era locuit de români şi de slavi.

Toate aceste dovezi de ordin istoric dărâmă teoria lui Szekelyhidi.

Ca ştiinţă a dezvoltării umanităţii, istoria are misiunea ca, cercetând trecutul, să explice prezentul şi, explicând prezentul să lumineze viitorul societăţii omeneşti; şi mai are rolul ca prin concluziile ei să ne ajute la perfecţionarea societăţii de astăzi, la dezvoltarea relaţiilor dintre state şi naţiuni, la colaborarea paşnică dintre popoarele lumii şi promovarea celor mai nobile idealuri şi realizări umane.

Cleopatra PETCU, clasa a X-a K

Nicolae Iorga - un geniu

"Au fost tăind un brad bătrân
Fiindcă făcea prea multă umbră"...
N. Iorga

Savantul a cărui operă îmbrăţişează întreaga dezvoltare a omenirii, a cărui gândire - complexă şi fecundă - se desfăşoară în mii de titluri, pornind de la măruntul fapt al zilei, prins în articolul de ziar şi ajungând până la sinteze uluitoare, de-a dreptul îndrăzneţe, în care surprinde şi disecă tot ce e uman şi universal, istoricul atât de prolific, fără pereche între cărturarii lumii, este N. Iorga, creatorul unei opere întemeiate pe o nebănuită putere de muncă, pe o adâncă pătrundere, pe jocul diabolic al comparaţiilor, apropiind eroi, fapte, scene din istoria omenirii ca într-o desăvârşită acţiune dramatică.

În "Sfaturi pe întuneric", ideologul defineşte societatea în contemporaneitatea şi permanenţele ei, iar în "O luptă literară" acesta îşi expune credinţa. Istoricul literar, a cărui operă se desfăşoară în peste patru mii de titluri, poate fi înţeles prin "Istoria literaturii române, introducere sintetică", iar laboratorul lui în care sunt strânse la un loc ideile şi mijloacele folosite în curs de o jumătate de secol e prezent în "Generalităţi cu privire la studiile istorice". Cunoscutele lucrări "Floarea darurilor" şi "Arghir" au răspândit în popor nenumărate maxime, sentinţe şi proverbe.

Nicolae Iorga a căutat înţelepciunea pretutindeni începând cu vechii înţelepţi greci, iar la noi cu cronicarii, unii domnitori, şi, mai cu seamă, Dimitrie Cantemir; în literatura universală atenţia lui a fost îndreptată asupra lui Goethe.

În schimb, locul revelaţiei poetice e în tainele sufletului de creator: "eul e cu putinţă de a săvârşi, precum izvorul e cu putinţă de a da ape nouă".

E un mare patriot, un iubitor fără limite al pământului pe care s-a plămădit prin milenii neamul şi un desăvârşit cunoscător a ceea ce a creat poporul: "un stat valorează în lume întâi cât solidaritatea elementelor ce-l compun".

Idealul de o viaţă în opera şi acţiunea sa, Iorga l-a prins magistral în aceste câteva cuvinte lapidare, de mare adâncime şi simplitate: "ţara noastră suntem toţi; noi toţi şi ceva mai mult: datoria teribilă care vine de la cei care au întemeiat-o".

Deşi a fost un istoric, legat deseori de documentul sec, făcându-l să alunece la un stil uneori fad şi la o frază alcătuită dintr-un nesfârşit şir de propoziţii, Iorga rămâne totuşi un mare stilist, adică un mare iubitor al formei.

"A murit lovit în cap, în uriaşul cap, de gloanţele legionarilor fascişti. A murit într-o noapte tristă de noiembrie, tăvălit în noroi, batjocorit, aruncat într-un şanţ de legionarii fascişti" (George Macovescu,

Vlad Ţepeş

Vlad Ţepeş a urcat pe tron ajutat de Iancu de Hunedoara; a domnit în 1456 - 1462 şi în 1476. A fost fiul lui Vlad Dracula.

Când a urcat pe tron avea deja un plan întocmit: dorea să întărească ţara înăuntru pentru a-i asigura independenţa, dorea să protejeze negustorii, ţăranii, să pună capăt abuzurilor boiereşti.

"Dacă un domn este puternic şi tare, atunci poate să facă pace cum vrea, dacă va fi însă slab, va veni cel puternic peste el şi va face ce vrea cu el", spunea Vlad Ţepeş.

În 1459, Vlad Ţepeş refuză plătirea tributului turcilor. Mai mult, eliberează Giurgiul, în iarna anului 1462 trece în sudul Dunării şi pustieşte malul drept de la gurile fluviului până la Zimnicea, omoară 20000 de turci şi acaparează bogate prăzi. În aprilie 1462, turcii în frunte cu sultanul Mahomed (cu aproximativ 200000 de ostaşi) pornesc o expediţie împotriva Ţării Româneşti.

Înţelegându-se cu Matei Corvin, Vlad Ţepeş pregăteşte apărarea cu ajutorul ţăranilor, orăşenilor, boierilor mici (20000 de oameni), boierii mari refuzând să-l ajute. Macină oastea otomană, ducând lupte de hărţuială. Binecunoscut este atacul de noapte de la Târgovişte, din 16 iunie 1462, când dormitorul român şi un număr mic de ostaşi români s-au îmbrăcat în straie turceşti şi au atacat tabăra lui Mahomed. În iulie 1462, o parte din turci se retrag, ceilalţi rămân să-l sprijine pe Radu cel Frumos, adversarul lui Vlad Ţepeş, dar şi fratele acestuia. Vlad este înfrânt de către oastea boierilor în octombrie 1463. Silit de împrejurări se îndreaptă cu o oaste spre Matei Corvin cu intenţia de a-i cere ajutor. El nu ştia că acesta l-a părăsit în favoarea lui Radu cel Frumos. Mai mult, unii conducători ai saşilor, pentru a răzbuna suferinţele pricinuite de incursiunile lui Vlad în Transilvania de sud şi represaliile asupra negustorilor braşoveni, falsifică nişte scrisori din care reiese că Vlad promite ajutor turcilor împotriva Ungariei. Prins de Matei, este închis timp de 14 ani într-o temniţă din Buda.

Vlad Ţepeş a fost denigrat de unii pentru caracterul său aspru şi temperamentul nu îndeajuns de chibzuit. A fost elogiat de alţii pentru eroismul său, pentru curajul şi pentru eforturile de a pune rânduială într-o societate cuprinsă de anarhie.

Vlad Ţepeş a revenit pe tron în 1476, ajutat de Matei Corvin şi Ştefan cel Mare, dar a fost ucis de boieri în împrejurări tulburi.

Acţiunile sale au întârziat instaurarea dominaţiei otomane asupra ţărilor româneşti cu peste trei sferturi de veac.

Despre armata pe care Mahomed a aruncat-o în războiul din aprilie - septembrie 1462 cu Ţara Românească, cronicarul Laonic Chalcordil scria: "este cea mai puternică de la cucerirea Constantinopolului". Şi cu toate acestea, Mahomed nu a putut obţine atunci mult dorita victorie.

Cosmina DESPA, clasa a X - a K

"Preambul la moartea unui savant: Nicolae Iorga")

Pornind pe drumul înălţării poporului său, el s-a înarmat prevăzând tragicul său destin: "În ›tatea dreptăţii tale poţi fi ucis, învins însă nu". În scurgerea timpului, adevărul forţei sale spirituale a biruit, pentru că "opera celui ucis pentru credinţele sale" străluceşte mai pură, ca o supremă biruinţă a întregului popor român şi, totodată, a culturii universale.

Cleopatra PETCU, clasa. a X -a K

1 Decembrie 1918

Unirea din 1918 reprezintă o mare realizare din istoria naţiunii române. Ea este opera întregului popor român, înfăptuită în condiţii deosebit de grele, fiind un act reclamat de legile necesare, obiective, ale progresului istoric şi social confirmând încă o dată dreptul popoarelor la autodeter-minare şi independenţă naţională.

Actul unirii a încheiat o perioadă istorică: lupta pentru eliberarea naţională şi socială a românilor transilvăneni, deschizând în acelaşi timp o nouă filă în istoria poporului nostru.

Lupta de eliberare naţională a românilor din Transilvania s-a bucurat de sprijinul moral al maselor populare: muncitori şi intelectuali din vechea Românie. În înfăptuirea Unirii, un rol de frunte a revenit unor personalităţi ca: Nicolae Iorga, Vasile Goldiş, Ştefan Cicio Pop, dr. Ioan Cantacuzino, Emil Isac, Octavian Goga etc.

Această zi măreaţă din istoria românilor este o zi simbolică pentru noi, zi de sărbătoare, este ZIUA NAŢIONALĂ A ROMÂNILOR...

Ana BADEA, cls. a X - a M

Tom Cruise, idolul fetelor

Nume real: Thomas Cruise Mapother IV
Data naşterii: 3 iulie 1962
Locul naşterii: Syracuse (New York), USA
Numele părinţilor: Thomas şi Mary Lee Cruise
Fraţi: are trei surori: Marian, Lee Anne şi Cass

Copilăria: După naşterea sa, părinţii s-au mutat din oraşul Syracuse, stabilindu-se în Gleen Ridge din statul New Jersey. În anul 1974 Thomas şi Mary Lee divorţează. Astfel, mama sa se stabileşte în oraşul Kentucky împreună cu cei patru copii. El a fost un copil foarte neascultător şi un elev foarte slab la învăţătură; a declarat că singurul fapt care-l mai ţinea în şcoală era echipa de fotbal şi de basseball.

Carieră: La vârsta de 16 ani a apărut prima oară pe scena unui teatru în musical-ul Gays and Dolls" şi de atunci singurul lui ţel a fost să devină actor. La 18 ani părăseşte casa şi pleacă la New York ca să-şi împlinească visul. Aici Tom se angajează ca şofer de autobuz şi curier, pentru a-şi putea plăti şcoala de actorie.

În anul 1981 a avut loc debutul său pe marile ecrane în filmul Endless Love" alături de Brooke Shields. Cu filmul "Top Gun" din 1986 devine un superstar. Filmele următoare: Rain Man" (1986) "Cocktail" (1988), "Born of 4th July" (1989), For and Away" (1992), "Oameni de onoare" (1992), "The Ferm" (1993).

Situaţia familială: În anul 1987 s-a căsătorit cu actriţa Rogers, dar în 1990 divorţează de aceasta, după ce a cunoscut-o pe Nicole Kidman. În acelaşi an, 1990, se căsătoreşte cu actriţa australiană Nicole Kidman şi o adoptă pe micuţa Isabella Jane.

Alina Perşu, clasa a X - a K

Sunt ciudată

Văd munţii. Deşi atât de departe de ei, sunt totuşi atât de aproape... Îi simt... Sunt în firea mea, sunt în sufletul meu. Sălbăticia lor care hrăneşte privirea celorlalţi, care o încântă, ei bine, sălbăticia asta hrăneşte sufletul meu. Secularii codri de stejar, codri de brazi, de pini, de molizi poartă în ei castelele sufletului meu.

Şi deodată imaginea se destramă. Mă regăsesc în lunca cenuşie, monotonă, de zi cu zi. În locul castelelor mele văd blocuri cenuşii, în locul copacilor văd oameni care sunt la fel de cenuşii ca şi lumea în care trăiesc. Nu mai au individualitate, nu mai au demnitate, nu mai au nimic. Nici figuri nu mai au. Au devenit nişte roboţi care arată la fel, se mişcă la fel, se îmbracă la fel...Şi totuşi sunt ciudată...

Cleopatra Petcu

Pădurile - parte integrantă a vieţii oamenilor

În prezent, pe glob, în fiecare an sunt distruse între 5 şi 10 milioane ha de pădure, iar anual se pierd prin deşertificare aproape 6 milioane de terenuri agricole.

Evaluarea pădurilor cu rol deosebit în producţie evidenţiază faptul că valoarea totală de întrebuinţare a acestor păduri este de 3 ori mai mare decât cea stabilită.

O arie de sute de mii de hectare de pădure este atacată de diferite maladii: o treime din cantitatea de molid este bolnavă; la brad procentul fiind mult mai mare, iar la pin şi fag nu se emit cifre şi nici procentaje; cauza: poluarea aerului, infestarea acestuia cu SO_2, NO, hidrocarburi, pulberi de metale grele.

Suprafaţa pădurilor ecuatoriale şi tropicale a fost redusă în medie pe glob cu 40%, iar pe ansamblul Africii cu 52%.

Bogata junglă a Tailandei scade anual cu 400000 de hectare, ritmul defrişării fiind în jur de 30 de ori mai rapid decât cel al împăduririi, aceasta riscând să fie distrusă.

Spre nemulţumirea celor care iubesc şi respectă resursele naturale, pe an se distrug pe suprafaţa globului aproximativ 20 de milioane hectare de pădure, pe zi se distrug 56 de mii hectare, pe oră 2300 de hectare, iar pe minut 40 de hectare, ceea ce înseamnă un ritm prea alert pentru planeta noas-tră, căreia nu i se lasă timp suficient pentru regenerare.

N. Bran şi M. Soare, clasa a X - a E

Ne putem apăra cunoscând limbajul infractorilor

Sfârşitul secolului al XX-lea... Civilizaţia atinge cote înalte de dezvoltare.

Oamenii nu pot trăi izolaţi. Între ei există relaţii de muncă, de vecinătate, de rudenie care duc la apariţia cooperării, a competiţiei şi a conflictului.

Totul ar părea firesc dacă printre noi nu ar exista indivizi care încalcă normele şi legile morale şi juridice, ca să nu mai vorbim de cele zece porunci bisericeşti.

După cum este cunoscut, infractorii folosesc un anumit jargon cu ajutorul căruia se înţeleg şi îşi conspiră acţiunile faţă de cei din jur.

Traian Tandin a alcătuit un dicţionar cu astfel de termeni, intitulat sugestiv "Limbajul infractorilor".

Iată câteva expresii extrase din această interesantă carte:

- a fura = a ahiziţiona, a aporta, a ciuguli, a extrage;
- a urmări = a aciolisi, a finisa, a pune coadă;
- a ucide = a adânci, a ajusta, a avaria, a curăţa, a dăltui, a dizolva, a găjbi, a face îngeraş;
- a lovi = a altoi, a blagoslovi, a cafti, a coafa, a colora, a consulta, a cujbi, a fasona, a haşura, a lăcui, a năşi, a prelucra.

Atenţie fetelor!

Fugiţi de cei ce vă numesc batjocoritor: agurідă, alivancă, amazoană, bubulină, coţofană!

Atenţie tineri!

Feriţi-vă de impostorii ce poartă diferite denumiri: alonjar, aportor, calfă, coţcar, hubar!

Cu siguranţă lectura acestui limbaj nu v-a făcut plăcere. Dar poate cuiva, cândva, undeva îi va fi de folos!

Cristina Pantelică, clasa a X - a K

Un dialog

între doi hoţi de buzunare, la o oră de aglomeraţie intensă, într-o staţie de autobuz

– Oglindeală la nicovală! spune primul.

– Bufet lustruit, uşchi legătură, şalupe cu scârţ? întreabă al doilea.

– Nexam, covrigi pe clapă! Husăn cu feştilă, glicerină în parlament, spital cu răsuflători lux, saftea la căldură! Servit?

– Geană de mahăr. Servit!

– Salt la maimuţă, mumie cu coviltir, mărar pe şanuri, moară galbenă, lămâi berechet!

– Măcănitoare la mesadă, faţadă de limonadă?

– Ováz! Clift de şmotru, purtător păscut!

– Goană la trotinetă, cântare la muialii, doniţa jos!..

– Priveşte discret în spatele tău! spune primul.

– Care-i victima, tipul care arată bine hrănit, fără cravată şi poartă pantofi cu toc? întreabă al doilea.

– Nu, nu te-ai orientat bine! Este vorba despre o victimă sigură: tipul care fumează, este băut, are buzunarele largi la palton, care este deschis la nasturi, iar la haină se observă portofelul în buzunarul interior. Aici trebuie acţionat. Tu, îl vei fura, ai înţeles?

– Bravo, ai ochi buni, de hoţ mare! Am înţeles!

– Eu voi fura din poşeta femeii aceleia distrată, elegantă, care poartă pălărie, are păr pe picioare, ceas de aur la mână şi desigur foarte mulţi bani!

– De acord, dar să fim atenţi. Nu cumva femeia aceea care poartă ochelari de vedere ne filează?

– Nici vorbă! Este o femeie neiniţiată, pe care nu o duce mintea!

– Atenţie, vine autobuzul, să trecem la treabă! În cazul unui eşec, nici unul nu scoate o vorbă, nu ne cunoaştem!...

(Traian Tandin, Ne putem apăra cunoscând limbajul infractorilor, Ed. Paco, Bucureşti, 1993, p. 6 - 7).

Cine eşti tu

Eşti delicat şi simplu;
De mult timp te privesc.
Deşi-mi spun "nu" adesea,
Încă te mai iubesc.

Cum a putut crea natura
Fiinţa ta perfectă?
Blândeţea unui înger drag
Pe chip ţi se reflectă.

Te văd atât de rar
Şi mă gândesc la tine;
Nu am cu ce să te compar -
Eşti rază de iubire.

Mi-eşti dat de către Dumnezeu,
El mi te-a scos în cale;
Când trec pe lângă tine simt
Căldura unui Soare.

Nu aş putea să scriu un vers
Fără să simt misterul:
Cine eşti tu de fapt?
Oare mi te-a dat cerul?

Sau poate doar un simplu joc
Al inimii mă face
Să cred că eşti un sfânt noroc
Ce-n viaţă-mi redă pace?

Anca Martinaş, clasa a XI - a J

Podul amintirilor

Am lăsat zăpada
să-mi biciuiască faţa,
Am lăsat vântul
să-mi spulbere gândul,
Am lăsat timpul să treacă
Şi iată...
Nimic n-a mai rămas.
Singură,
pe insula pustie a sufletului,
adâncesc în lacrimi durerea...
Iar podul amintirilor
ce stăruie-ntre noi
mă cheamă...
Nu pot să uit.
Atâtea umbre-n jurul meu,
Atâtea voci nedesluşite.
Iar printre ele tu...
Ai fost, dar nu mai eşti acum.
A fost iubire, dar s-a dus...
Tot ce a fost
nu e acum decât o simplă amintire:
Doar puntea dintre noi.

Maria Magdalena, clasa a IX -a L

De dor

Aş fi putut învinge timpul
De dor,
Paşii mei arşi de zboruri
Sună ca un val înspumat
Încremenit în clepsidra
nisipului.
M-aş fi odihnit puţin
De dor,
Înmiresmându-mi gândurile
Cu aromă de grădină fragedă;
Am obosit de dor
Şi, în singurătate,
Îmi odihnesc amintirile
Pentru o altă veşnicie
De dor...

Lidia Cucu, clasa a IX a - a K

Omul şi marea

Îndrăgostit etern de mare
Cantr-o oglindă te priveşti
Şi vezi mii de mărgăritare
Ce tu mereu ţi le doreşti.

Iar inima cu-a ei suflare,
Ce pare-o scoică când o vezi,
Porneşte-n goană tot spre mare
Spre un paradis ce-l tot visezi.

Ea e scoica cea din mare
Ce stă retrasă să n-o vezi,
Dar câte taine ea ascunde
Şi cât de multe frumuseţi!

O mare! Nimeni nu-ţi cunoaşte
Sufletul tău plin de poveşti
Şi lacrimile tale ascunse
În valurile-mpărăteşti.

Lidia Cucu, clasa a IX -a K

Pe aripile dorului

Noi am putea străbate
Imensul infinit
Cu paşii arşi de zboruri
Şi sete de iubit.

Pe aripile gliei
Ne-am odihni puţin
Şi-am bea cuprinşi de vrajă
Acel nectar divin.

Şi-am asculta în taină
Şoptitul glas de dor
Ce vine din străfunduri
Cu şipot de izvor.

Lidia Cucu, clasa a IX - a K

Adio-ţi spun

Adio-ţi spun, rămâi cu bine,
Căci totul s-a sfârşit.
Eu voi pleca de lângă tine...
Şi cât am suferit!

O voi lua de la-nceput
Şi poate voi avea noroc.
Şi am să uit acest sărut
Şi felul tău de-a fi: baroc.

Am viaţa toată înainte
Şi voi începe să-mi adun
Un suflet spart de dulci
cuvinte:
Şi un ratat n-am să rămân!

Cleopatra Petcu, clasa a X -a K

Castanii

Vindec de răni castanii
Să nu-i mai doară vântul;
Cu-o tandră sărutare
Mă-mbrăţişez cu ei;
Alung din cânt rugina
Pe strunele uitării
Şi-n rădăcini fiinţa
Mi-o risipesc în ei...
Topită-n altă clipă
Tresar prin mii de frunze
Cu şoapte de castani...

Lidia Cucu, clasa a IX - a K

Şi plâng

Şi plâng mereu pentru că
plânsul este
Şi viaţa mea şi timpul meu
Şi ştiu că viaţa mea străveche
Mă face să distrug şi eu.
Şi asta nu vreau, dar ce pot
Să fac când am un suflet
Al cărui ropot
Să-l sting încerc şi mă înec
Şi voi cei mulţi staţi şi priviţi
Şi nu-ncercaţi să mă opriţi
Din plânsul meu.
Cum? n-aveţi suflet, nu puteţi
să faceţi lumea-un paradis
Şi ca din junglă să o smulgeţi
S-o faceţi să fie un vis?
Atunci de ce nu o lăsaţi aşa
Şi vreţi s-o înrosiţi mai mult?

Cleopatra Elena Petcu

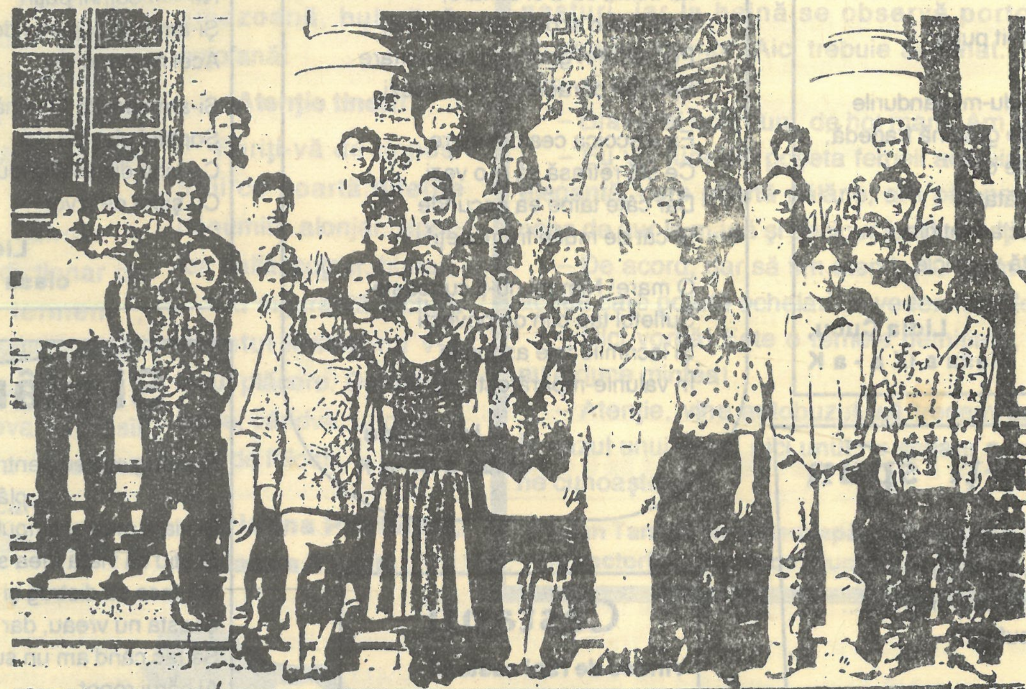
Liceul Teoretic "Nicolae Bălcescu" - Piteşti
Clasa a XII-a B

Anul Şcolar 1994 - 1995

Absolvenţi admişi în învăţământul superior

1.	Alexie Alin	Academia de Ştiinţe Economice, Bucureşti
2.	Angelescu Mihai	Matematică, Bucureşti
3.	Botezatu Raluca	Engleză - Franceză, Bucureşti
4.	Diculoiu Doru Daniel	Electronică, Bucureşti
5.	Didiţă Cosmin	Matematică, Bucureşti
6.	Gălăţanu Cristian	Drept, Bucureşti
7.	Ion Cristina	Matematică, Piteşti
8.	Macău Sorin Cătălin	Medicină Militară, Bucureşti
9.	Micu Ionuţ	Ştiinţe Economice, Piteşti
10.	Năstase George	Automatică, Bucureşti
11.	Nedelcu Alin	Cibernetică, Bucureşti
12.	Nedelcu Cătălin	Drept "Romăno - Americană"
13.	Nedelcu Liviu	Energetică, Bucureşti
14.	Olteanu Daniela	A.S.E., Craiova
15.	Păuna Gabriel	A.S.E., Bucureşti
16.	Pleşa Mihaela	A.S.E. , Bucureşti
17.	Polexe Mihaela	A.S.E., Bucureşti
18.	Popescu Magdalena	A.S.E., Bucureşti
19.	Rădulescu Sorin	Energetică, Bucureşti
20.	Teacă Alina	ŞtiinţeEconomice, Piteşti

Profesor diriginte, Constantin Fulgeanu

Profesorii clasei

Limba şi literatura română	Constantin Fulgeanu	Geografie	Valentin Badea
Limba şi literatura franceză	Mariana Năstase	Matematică	Cornel Vlădăreanu
	Iulian Untaru	Fizică	Elena Alexe
Limba şi literatura engleză	Traian Gărduş	Chimie	Florin Stana
Limba şi literatura rusă	Cornelia Pop	Biologie	Victoria Lungoci
Filosofie	Aklexandru Doagă	Educaţie fizică	Constantin Luca
Istorie	Elena Alexandru		Ioana Nicolescu

În mâna mea

Am prins în mâna mea
IUBIREA!
E-atât de caldă, de bună
Şi mi-e dragă!
Mi-ai dăruit-o tu odată...
Dar mi-a furat-o... EA.
Şi lumea-ntreagă
S-a năruit în palma mea.
O am! E în sfârşit a mea.
E ca o reverie. O naştere, o viaţă.
E-a mea! Şi pot striga
O lume-ntreagă ca să ştie:
Deţin iubirea!
Ce poate fi mai bine,
Mai bun şi mai frumos?
Am prins iubirea-n palme...
Şi n-am s-o mai las
Vreodată jos.

Popa Marilena, clasa a XII - a J

Îndemn

Nu fi singur, nu fi nefericit,
Lumea încă nu s-a sfârşit!
Timpul trece şi iarăşi va veni,
Ceasul din loc nu se va opri,
Lumea va fi iar a ta
Şi cerul albastru îţi va zâmbi,
Când tu fericit vei fi...
Nu plânge şi nu dispera
Şi mai ales nu regreta!
Prin asta nu vei câştiga,
Iartă şi uită ce-a fost,
Oricum nu mai are rost,
Ia totul de la început
Şi fii mai înţelept!
Fii, omule, drept
Cu tine şi cu celălalt!
Acesta e îndemnul meu.
De-l respecţi, nu-ţi va fi greu.

Roxana Cătănoiu, clasa a X- a B

Revenire

Că te-am iubit,
O ştie o lume-ntreagă...
Că te iubesc,
O ştiu doar eu.
Dar tu...
Plecat ai fost.
Am plâns şi m-am rugat
Dar n-ai venit...
Nu ţi-a fost milă
De-un suflet biet, nevinovat?
Credeai că dacă pleci
N-ai să rămâi aici?
Te-ai înşelat!
Azi eşti mult mai prezent
Şi neîncetat
AICI vei sta.
Te-aştept mereu...
Te-aşteaptă şi inima mea.

Popa Marilena, clasa a XII - a J

Tu

Iubito, vino încet la mine,
Apropie-te pas cu pas
Şi simţi te rog, acum în tine
Amorul meu veşnic nears.

De când te ştiu eşti o rafală
De vânt uşor, de primăvară.
O fată unică şi frumoasă,
Distrată veşnic, dar sfioasă.

Tu ai în tine o scânteie
O licărire mereu vie
Ai o paloare, acea candoare
A unei flori muiate-n soare.

Tu eşti şi raza, dar şi umbra,
Un colţ de cer, un cap de ţară,
Eşti o ţărână-mprăştiată,
Răsuflul vântului de vară.

George Eugen Dobre

Amintire

Când amintirea din trecut mi se strecoară-n minte,
Când gândurile triste plâng şi se transformă în cuvinte,
Când soarele apune în amurg pe infinitul cer,
Mă simt atrasă şi pierdută într-un nesfârşit mister.

Mister... căci vârsta noastră cu ardoare-l cere
Şi ne-ntrebăm: dar fericirea cum poate deveni durere?
Cum poate-un vis ţesut din nemurire şi idei
Măreţe... să ne umbrească ochii tăi şi-ai mei?

Căci noi ne-am întâlnit pe-o margine de stea, de lume,
Şi ne-am privit o clipă, sperând la o minune
Ce gheaţa dintr-un suflet o va preface-n crini,
Ce viaţa, vreodată, n-o va lăsa în spini.

Noi ne-am îndrăgostit de-un vis, de-o şoaptă, de-un destin,
De amintirile ce-n astă lume tot se duc şi vin
Şi am dorit o dragoste adâncă şi adevărată
Ce va fi doar a noastră; în veci ori niciodată.

Îmi amintesc ce fericiţi şi fără griji eram noi doi,
Scriam cuvinte de iubire-n vânturi sau pe ploi,
Iar clipele de vis încet, încet, se tot scurgeau...
N-am realizat atunci... că ele-ntr-un târziu mureau.

Dar ai plecat... Şi ai lăsat pustie lumea mea;
Sufletul meu suspină şi încă te mai vrea.
Mai vrea şi mai cere cu lacrimi o speranţă
Ce va preface-n ruguri momentele de gheaţă.

În nopţile cu lună reci, amare şi târzii,
Când stelele apar pe cer ca veşnice făclii,
Mai sper şi vreau să am din nou tot ce-am avut;
Mai sunt copil... Şi cred că lumea mea nu s-a pierdut.

Ruxy

Piatra

Am fost o piatră aruncată-n vânt,
Nisip fierbinte spulberat,
Am fost al vieţii tale prim cuvânt
Pe care astăzi l-ai uitat.

Am fost o piatră aruncată-n drum
De care te-ai împiedicat,
Am fost, şi-aş fi putut să fiu şi acum
Steaua la care ai visat.

Am fost un suflet doar,... pietrificat,
Un gând răzleţ, fără de rost.
Speranţa, fericirea tu mi-ai luat,
Căci doar o piatră eu am fost.

Alina Gabriela Oţelea, clasa a XII - a K

Poate...

Poate că te-am pierdut iubitul meu
În umbra vie a necunoscutului,
Poate că sper în tine, dar e greu
Să bat din nou la porţile trecutului.

Poate că vreau să-ţi văd iar chipul
Înseninat, pierdut în zarea mare;
Poate că astăzi, martor ne e doar timpul
Pierdut şi el pe-a morţii grea cărare.

Poate că-i prea târziu pentru regrete
Să-alungi acum o lacrimă-a durerii;
Poate că viaţa-i plină de sonete
Cu dulcile priviri în pragul înserării.

Poate că te-am uitat, iubite,
Să uiţi chiar dragostea în calea ta!
Poate că a fost frumos, iubite,
O dragoste în inima ta.

Alina Gabriela Oţelea clasa a XII - a K

Mă doare...

Mă doare atingerea amintirii pribegi,
Mă doare surâsul chipului tău,
Mă doare realitatea, căci asta eşti tu,
Mai este oare ceva al meu?

Durerea mea şi tristeţea eşti tu,
Tăcerea vorbeşte de tine,
În lacrimi e-nchis chipul tău cel frumos,
Iar lacrimile-s închise în mine.

Pretutindeni te văd, pretutindeni te simt,
Făptura ta n-are veşnic pieire.
Doar fericirea mea nu eşti tu,
Căci eu nu am fericire...

Emanuela Cojocaru, clasa a X - a B

Frunza

"Şi lacrimi, şi săbii, şi sânge, şi frunze...
pentru durere şi moarte".

O frunză tăcută şi palidă se stinge încet,
Uitată acolo,
Acolo unde vântul mai aprig izbeşte,
Unde miros de nucă nu se mai simte.
Şi tremură cumplit sărmana frunză,
Uitată acolo,
Zboru-i lin, ca-ntr-un vals;
Va muri o frunză şi alta se va naşte.

Dana Badea

Meditaţie

Stau şi ascult vântul cum bate,
Cum geme-n mine lacrima durerii,
Cum azi se risipesc vise deşarte,
Cum am uitat, acum, clipa tăcerii.

Stau şi ascult ale tale gânduri,
Cum departe de mine încerci să fugi,
Cum te îndeamnă rele duhuri,
Cum vrei să uiţi, iubirea s-o alungi.

Noi suntem doi, uniţi cu timpul,
Iar soarele nu ne-ar ierta vreodată;
Să părăseşti deci acum ringul
Pe care am dansat odată?

Alina Oţelea, clasa a XII -a K

Toamnă

O altă frunză
E la apusul
Existenţei aeriene.
Acelaşi pământ
Va primi lacrimile
Copacului înfrânt.
Alţi paşi vor strivi
Aceleaşi speranţe
Ale frunzelor muribunde.

Aceeaşi ploaie măruntă
Va însingura un suflet
Cu aripi frânte

Ema

Anii trec...

Anii trec, se duc ca vântul,
Noi trăim ş-apoi murim;
Viaţa noastră e ca gândul,
N-o trăim, c-o şi sfârşim.

Iar această viaţă care
Este toată doar un vis
Vine, trece şi dispare;
Dar ce-a fost rămâne scris?

Într-o viaţă care trece
Nu poţi fi decât un nor,
Iar în lumea asta rece
Omul e un muritor.

Fie viaţa oricât de grea,
Merită să o trăieşti;
Fie lumea oricât de rea,
Tot în ea ai să sfârşeşti.

Raluca Botezatu, studentă

Dincolo de gând

Gândul mi-e singur pe-un drum fără nume,
În beznă se scaldă speranţa
Iar soarta surâde departe de lume
Şi uşa mă ţine cu clanţa.

Mă mir cum, de ce nu mă doare
Durerea durerii din stradă;
Şi văd palid norocul cum moare,
Cum strigă că vrea să mă vadă.

Ocean sunt. Cu gânduri din valuri.
Scânteie în mijloc de foc;
Mă-mbrac cu răceala din maluri
De-a viaţa cu mine mă joc.

Dar sunt şi eram şi... voi fi.
Sunt Eu şi mă ştie Destinul;
Iubesc, am iubit, voi iubi
Şi viaţa şi lumea şi chinul.

Scarlat Mihaela, clasa a XII - a K

Anul nou

La moartea unui om tu plângi
Şi gânduri de adio în urma lui arunci.
Îţi pare rău de omul ce-a plecat
Dar gânduri multe ai în cap,
Şi peste puţin, l-ai uitat.

De Anul Nou sărbătorim moartea unui an,
Ne veselim că înc-un an se prăpădeşte-n noi
Şi ne ascundem părerile de rău
În masca rece a unui cadou.

Cu fiecare an ce trece, moare-n noi copilăria
Şi-naintăm spre ziua de apoi
Amăgindu-ne şi trăind în iluzii
Meschini şi jalnici muritori.

Madeleine NAE, Clasa a XII -a L

La umbra ta

La umbra ta, salcâm bătrân,
Stau vara, toamna, iarna-n vânt,
Stau seara singur şi îţi cânt.
La umbra ta mă prinde miezul nopţii,
La umbra ta simt şi fiorul morţii,
La umbra ta mi-e fericirea,
La umbra ta e şi iubirea,
Şi totuşi nu-ţi pasă dacă eu iubesc,
Sau joc un joc copilăresc.
Nu-ţi pasă dacă eu trăiesc
Sau mor, îţi e firesc
O, tu, salcâm bătrân,
La umbra ta eu mă închin,
Căci ea-n apus va răsări
Chiar dacă eu nu voi mai fi.

Roxana Cătănoiu, clasa a XI - a B

Definiţii

Lacrimile
Ies dintr-un suflet
Care a cunoscut
Deznădejdea.

Zâmbetul
Înfloreşte în omul
Care a întâlnit
Fericirea.

Speranţa
Se agaţă de fiinţă
Cu ultimele puteri
Ale existenţei.

Iubirea
Se naşte în inima
Care a cunoscut
Speranţa.

Ema

Toamnă mirifică

Abia
un colţ de pâine
cules-am din ogor,
din spicul nalt
rămase,
doar pleava
şi-un răzor.
Culcată stau,
pământul scheletic
mă glodeşte,
din trup îmi suge seva,
neobosit, câineşte.
Mă devorează—n taină
pe câmpul meu arid
unde mă seamăn
toamna,
sub brazdă,
chip livid

Cu stropii reci de brumă,
de rouă ori de ploaie
mă limpezesc tăcută
sub glodul ce se-nmoaie
şoptind descântec tainic
ogorul să-mi rodească;
am mai murit o iarnă,
ca să culeg doar... iască.
Smintita mea sămânţă
de falie-nghiţită
a încolţit sub scoarţă
de magmă încălzită.
Rămas-am iar, deasupra,
uscată, pe ogor
să mai aştept o toamnă
săpând la un răzor

A. Paliy

Deşertăciune

Inima mi-e goală iar sufletul mi-e flămând de o iubire curată şi pură ca albul zăpezilor imaculate.

Trăiesc în această lume ca într-o închisoare a eternului. Zilele şi nopţile trec pe lângă mine şi nu reuşesc să le ating oricât de mult m-aş strădui.

Lucrurile urâte îşi arată faţa hidoasă din ce în cemai des, înspăimântând omenirea.

Soarele se ascunde în spatele norilor negri, iar lumina dispare, cu toată strălucirea ei; întunericul şi haosul pun stăpânire pe Pământ...

Ne zbatem neputincioşi în acest vârtej; implorăm, cerem ajutor, dar în zadar...

Suntem atât de mici şi neputincioşi în faţa sorţii...!

Mihaela Cristina Dragnea, clasa a XII a B

Piatra

M-am închis în mine şi
am tras obloanele sufletului meu.
Am început să mor puţin
câte puţin,
până am devenit o piatră
rece în colţul drumului
numit VIAŢĂ...
Oamenii trec peste mine
călcându-mă în picioare,
însă nu le pasă,
căci sunt doar o piatră,
o simplă piatră rece
şi respingătoare...

Prin vise, în parc

Copaci de scrum cu frunze arse,
În parcul negru se adună
Şi p-un covor de oase arse
Încep coşmarele să-şi spună
În parc...

Şi florile carbonizate vin
Din vise negre şi coşmare,
Cu veşnici scaieţi se întreţin,
Sau stau şi-ascultă cu înfrigurare
Din vise...

La fel şi eu, orfan de gânduri,
Prin vise îmi aleg cărarea,
În parc deşertul minţii curge-n râuri
Şi-aş vrea să îmi găsesc durerea
Prin vise, în parc.

Îngeraşul

Copil stingher din visele deşarte
Ce numeri noaptea străzile cu tei,
Nu vrei ca să gândeşti cât mai
departe
Să vezi câmpiile cu negru mei?

Coboară jos din aula ta arsă
Şi vino-n timpul meu cu suflete
pătrate,
Să vezi o lume mică şi perversă,
Cu gânduri mari şi vise nevisate.

Vedea-vei tu atunci, copile,
Ce gând funebru mă-mpresoară,
Te vei uita şi vei vedea umile
Statui banale care mă-nconjoară

Mihai Mugurel Dumitrache clasa a XII- a E

Înşelat

Lumina stins-a nopţilor trecute,
De după zilele de vară,
Pastel tivit cu zeci de mii de cute -
Apare-ncet şi mă-mpresoară.

Zăresc întâi privirea ta curată,
Albastrul ochilor e un refren
Ce parcă vine dintr-o frază castă
Sau parcă-i versul unui vechi catren

Dar gândul meu la tine mă zdrobeşte,
Şi mintea ta bolnavă mă apasă;
În tine numai ura ta-mi vorbeşte
Şi-ncet dispare masca ta frumoasă.

Raze de lună

Am stat şi-am privit luna,
Iar ea s-a uitat la mine
Cu ochii-i de gheaţă.
Mi-a săgetat trupul
De marmură
Cu razele-i ascuţite,
Şi-am sângerat
Din inima mea de piatră,
Curgeau picături rotunde,
Dar ... nu erau roşii,
Căci nu mai aveam viaţă

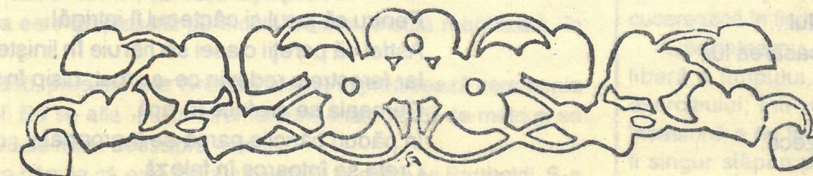
În mine...,
Nu mai trăiam!
Eram ceva nedefinit...
Am început apoi
Să mă îndepărtez
De-această lume tristă,
Lăsând în urma mea
Pământul
Cu tot ce am iubit...
am creat...
am urât...

A trăi

A trăi înseamnă a iubi,
A iubi tot ce-i frumos,
A iubi orbeşte
Tot ce are viaţă
A iubi înseamnă a-ţi dărui sufletul,
A-ţi dărui sufletul cuiva ales,
A-ţi dărui sufletul pur
Făr' a primi ceva în schimb.

Dar a trăi înseamnă şi a muri.
A muri pentru tot ce-i frumos,
A muri pentru ce ai iubit orbeşte,
A muri pentru ceea ce are viaţă.
A muri înseamnă a te stinge;
A te stinge pentru omenire,
A te stinge încet,
Şi fără regrete...

Mihaela Cristina Dragnea

Rugă

O, Doamne, întoarceţi faţa către mine!
Întoarce-te şi fă-mă să mai cred în tine,
Căci în genunchi mă-ntorc la tine iară,
O, doamne, eu care-ţi sunt o povară.

Tu binecuvântează-a mea strigare
Şi dă-mi un semn la lunga mea rugare,
Căci eu şi robul tău din mine,
O, Doamne, mă-ntorc astăzi la tine.

Iartă-mă, Doamne, şi dă-mi o binecuvântare
Să ştiu că nu-s iutat şi că-mi auzi a mea strigare,
Căci viaţa e prea grea pentru mine,
O, Doamne, eu mă întorc din nou la tine.

Crucifix

Tu nu ai suflet, n-ai fiinţă,
Nici nu gândeşti, nici nu vorbeşti,
Tu n-ai durere, n-ai dorinţă,
Priveşti în van şi nu clipeşti.

Ai fost tu om ş-ai suferit!
Aşa scrie în carte despre tine
Şi scrie că n-ai plâns, nici n-ai zâmbit,
Şi-ai luat cu tine păcatele din lume.

De lemn, de piatră, de marmură sau fier
Priveşti nepăsător la lumea proastă,
Coboară-te din nou din cer
Şi vindecă-ncă-o dată nimicnicia noastră!

Sorin Dumitru, clasa a XI - a E

Seară de toamnă

E întuneric şi sunt singur,
Colind o stradă plină de noroaie
Sub cerul negru şi nesigur
Ce trage-a ploaie.

Luminile pălesc difuze,
În ochii mei e numai negru,
Şi gândurile-mi sunt confuze
Aud un marş funebru.

E o iluzie... dar n-o pot alunga,
Şi toate-mi par acum departe,
Eu am murit atunci, cândva
Pentru-a renaşte-n moarte.

Pagină de dictare

Doi plus doi fac patru.
Patru plus patru fac opt.
Opt plus opt fac şaisprezece;
Dar iată şi pasărea liră,
În trcere, pe cer.
Copilul văzând-o, auzind-o,
O cheamă la el:
Salvează-mă, pasăre!
Coboară să te joci cu mine!
Şi ea-l aude,
Şi ea coboară să se joace cu el.
Doi plus doi fac patru.
"Repetaţi!" spune dascălul...
Dar copilul se joacă cu pasărea lui,
Pasărea se joacă cu el.
Patru plus patru fac opt.
Opt plus opt fac şaisprezece.

"Spuneţi-mi atunci, cât fac şaisprezece plus
şaisprezece?"
Şaisprezece plus şaisprezece? Nu fac nimic!
În nici un caz treizeci şi doi!
Însă şaisprezece plus şaisprezece au dispărut deja,
Iar copilul îşi ascunde pasăea liră în pupitrul său.

Toţi ceilalţi copii îi ascultă trilurile acum
Şi toţi ceilalţi copii aud încântătoarea-i muzică,
Iar opt plus opt la rândul lor dispar.
Apoi, patru plus patru şi doi plus doi urmează aceeaşi
ritmică.
În sfârşit , unu plus unu, ca celelalte, dispar!
Iar pasărea se joacă cu copilul
Şi el cântă împreună cu ea.
"Dar când veţi înceta această bufonerie?", dascălul strigă,
Pentru că jocul şi cântecul îl intrigă!
Astfel că pereţii clasei se năruie în linişte,
Iar ferestrele redevin ce-au fost, nisip în fire...
Cerneala se preface în apă,
În păduri băncile parcă se îngroapă!
Creta se întoarce în faleză.
Până când tocul de scris în pasăre se metamorfozează.

După Jacques Prévert - "Page D-Ecriture"
Zărnescu Andreea, clasa a X-a L

Eu în singurătate

Magnifica împărăţie a apelor. Delta fremăta de viaţă. Splendori vegetale. Floră proaspătă, mustind de clorofilă. Faună bogată, într-o mişcare necontenită. Lăncile trestiilor, Stuful unduit de adierea vântului, bulgării de zăpadă ai nuferilor reflectaţi în cerul albastru al Dunării transformau peisajul într-un mic paradis.

Departe, în largul apelor, insuliţele semănau cu spinările cenuşii ale unor uriaşe animale acvatice.

Amiaza zilei, meteorică, se prăvălise peste întreaga fire, fără să anihileze, însă, zumzetul înfiorat al vieţii lacustre.

Pe pânza apei, barca înaintează încet, vrăjită, dansând lin şi graţios ca o lebădă. Străbătuse visătoare păpurişul. Surprinse, un cârd de lişiţe îşi luară zborul, cu fâlfâit de fantome.

Insula care nu măsura mai mult de 500 de metri în lungime, părea pustie. La ţărm cobor. Cât de absurdă sunt! Doar sunt atâtea posibilităţi de exprimare... E confesiunea... Numai că eu nu mă pot confesa. Eu nu ştiu să mă destăinui intim; n-am învăţat aşa ceva. Iar veselă n-am mai fost de multă vreme; acea dispoziţie lăuntrică, acum ruginită şi aruncată printre zdrenţele unei memorii contagioase, mi se arătase de o sobrietate rece încât nu mi-o mai doream. În schimb, tristeţea ameninţă să devină destinul meu epigenetic. O metamorfozare atât de fulgerătoare, totalmente imprevizibilă doar pentru că?... Nu, nu aceasta era cauza. Altundeva trebuie căutată cheia acestei transformări.

Privirile mi se împăienjenesc de atâta fascinaţie. Păşesc somnambulic, realizând, însă tranziţia spre ireal... Veneam de departe, din regatul câmpiilor şi al vântului hoinar. Veneam cu rană în suflet. O deziluzie, o şovăire, o rătăcire, un gol dureros. Le simţeam pe toate dintr-o dată. Le trăiam în întreaga lor intensitate. Mă refugiasem, căutând uitarea, care nu voia încă să vină. Sunt tristă şi singură. Nu am reuşit să uit ceea ce este în jurul meu, dar m-am uitat pe mine însămi. E mult? E puţin? Ce mai contează... Iubirea doare... Mă simţeam uşoară, pluteam şi, o dată cu mine, intrau în levitaţie câmpiile, soarele, marea, cerul... Dar, oare, am fost cu adevărat îndrăgostită? Dacă da, rog Natura să mă ierte şi să mă înţeleagă în nesăbuinţa mea nedorită... Câte balanţe arbitrare!...

Ce păcat că nu ştim când şi cum să visăm - totdeauna facem acest lucru pe dos şi în contratimp cu noi înşine... Poate altădată.

Mihaela Ţuţoc, clasa a IX - a K

Statuia Libertăţii

Tronând de mai bine de un secol în Portul New York, Statuia Libertăţii (Libertatea luminând lumea) are la origine ideea profesorului şi juristului francez Edouard René Lefebre de Laboulaye de a se realiza o statuie ca simbol al prieteniei franco-americane. Cel care a primit comanda efectuării statuii a fost sculptorul Fréderic Auguste Bartholdi.

În toamna anului 1871 este terminat un prim proiect intitulat "Libertatea luminând lumea". Modelul era din lut şi avea doar un metru la început, apoi trei metri.

În acest timp, Franţa Şi Statele Unite organizează mai multe campanii pentru strângerea fondurilor necesare, susţinute de personalităţi ale vremii precum John W. Eorney şi Joseph Pulitzer. Este organizată şi o loterie şi, în sfârşit, în 1881 se anunţă că a fost strânsă suma de 400000 de dolari.

Din proiectul iniţial, sculptorul nu a reţinut decât o singură idee, aceea potrivit căreia statuia urma să reprezinte o femeie înveşmântată într-o mantie lungă, purtând în braţul ridicat o torţă. Cum dimensiunile statuii erau foarte mari, trebuia găsit un alt material din care să fie confecţionată, bronzul fiind prea greu. Bartoldhi a apelat atunci la binecunoscutul inginer Gustave Eiffel. Acesta a propus realizarea unui schelet metalic, pe care să fie amplasate plăci din cupru.

Sute de meşteri vor lucra la cele 300 de plăci şi la montarea lor pe osatura ce cântăreşte peste 90800 kg. La 4 iulie 1884, statuia a fost remisă Statelor Unite.

Ambalată în cca 200 de lăzi uriaşe, statuia pleacă spre S.U.A. în decembrie 1884. Circa 250 de tone de metal şi lemn sunt transportate cu camioane speciale de la atelierele Firmei Gajet, Gauthier et Cie la Gara Saint Lazare; de aici lăzile, încărcate în 70 de vagoane, sunt duse la Rouen, unde au fost îmbarcate pe nava de război "Isere", cu destinaţia S.U.A.

Ajunsă aici, statuia este amplasată pe insula Bedloe, insulă rebotezată, în 1956, "Liberty".

La 22 octombrie 1886, preşedintele Grover Cleveland prezidează ceremonia de inaugurare a statuii. Ea se afla pe un promontoriu înalt de 20 de metri şi se ridică impunătoare la 93 de metri deasupra mării.

Despre chipul ei, se bănuia că este identic cu acela al soţiei lui Bartholdi. S-a demonstrat, însă, că cea care a împrumutat chipul său statuii a fost mama lui Bartholdi, care a murit, însă, înainte de a vedea împlinită opera fiului său.

Cosmina Despa, clasa a X - a K,

Maxime despre libertate

"Caracteristica libertăţii este de a vorbi deschis, însă e greu de cunoscut momentul potrivit." (Democrit)

"Nu există om care să fie liber, căci sau e robul banilor, sau al destinului, iar poporul şi legile cetăţii îl opresc de a face ce vrea." (Euripide)

"Orice rege şi orice tiran este adversarul libertăţii şi al legilor." (Demostene)

"Întrebi ce e libertatea? a nu fi sclavul nici unui lucru, nici unei necesităţi, nici unei întâmplări, a coborî soarta până la tine." (Seneca)

"Acoperişul de paie a adăpostit oameni liberi; sub marmură şi sub aur locuieşte robia." (Seneca)

"Nu se vinde libertatea nici pentru tot aurul din lume." (Seneca)

"Cu cât suntem mai liberi, cu atât vrem să fim mai liberi." (Goethe)

"Aceasta-i concluzia firească a înţelepciunii, numai acela îşi merită libertatatea şi viaţa, care trebuie să le cucerească în fiecare zi". (Goethe)

"Libertatea nu e lene, ci întrebuinţare liberă a timpului, alegerea muncii şi a exerciţiului, într-un cuvânt, a fi liber nu înseamnă a nu face nimic: ci înseamnă a fi singur stăpân pe ceea ce faci sau pe ceea ce nu faci." (La Bruyêre)

Culese de
Liliana Elena Oprea, clasa a XI-a I

REPRODUCERE DUPĂ MARCEL CHIRNOAGĂ
de DUMITRU ROBERT

Cercul de istorie "Ordessos"

Dovedind pasiune pentru istorie, un grup de elevi ai Liceului "Nicolae Bălcescu", îndrumaţi de domnul profesor Constantin Vărăşcanu, s-au gândit să înfiinţeze, în cadrul societăţii "Junimea", un cerc de istorie. Întâlnirea membrilor fondatori a avut loc duminică, 4 februarie 1996. S-a aprobat statutul şi s-a stabilit denumirea cercului "Ordessos" (numele venind de la denumirea veche a râului Argeş).

Obiectivele urmărite sunt:

alcătuirea şi susţinerea unor referate şi lucrări ştiinţifice; pregătirea elevilor pentru olimpiade, examenele de bacalaureat şi de admitere în învăţământul superior; organizarea unor vizite la muzee, a unor excursii la monumentele şi locurile istorice; sărbătorirea, în cadrul liceului, a marilor evenimente din istoria poporului român.

Sperăm ca în viitor cât mai mulţi iubitori ai trecutului tumultuos al patriei se vor aduna să-l cinstească.

Vă aşteptăm, în fiecere duminică, la ora 10, la sala 1 a Liceului "Nicolae Bălcescu".

Popescu Elena, clasa a X-a k
Liceul "Nicolae Bălcescu"

Cercul de filosofie

În ciuda orientării hotărât pragmatice a noii societăţi ce se edifică după 1989, tineretul nu s-a lăsat, în totalitate, prins în febra trăirii numai în prezent, un prezent prea plin doar de acţiune şi consum. Dacă istoria nu şi-a găsit încă făgaşul potrivit întru orientarea corectă a elevilor, filosofia revine în prim-planul interesului general, ca o condiţie sine qua non a omului care nu poate exista fără să se întrebe asupra existenţei sale.

Este evident că secolul al XX-lea a fost dominat, la nivel universal, de filosofia existenţei umane, condiţiile socio-politico-economice având în această orientare un rol hotărâtor.

Revirimentul din ţara noastră al acestei discipline umaniste, care era nu de mult (la noi) o disciplină de margine, aproape fără substanţă, se datoreşte, desigur şi unor personalităţi deosebite care au cucerit scena mass-mediei, ieşind din umbra tăcerii impuse de dictatură. Este vorba, desigur, de Constantin Noica, în primul rând, de Emil Cioran sau de Petre Ţuţea la care se adaugă rolul activ al unor personalităţi ca: Gabriel Liiceanu, acad. Al. Boboc, acad. I. C. Gulian, Marin Diacon, P. Bieltz. Datorită lor filosofia şi-a regăsit răsuflarea, a devenit o alternativă obligatorie a existenţei noastre la sfârşit de mileniu. Inutil să mai adăugăm impactul uriaş la nivel social pe care îl au edituri ca "Agora"-Iaşi, "Humanitas"-Bucureşti, "Garamond", "I.R.L.", "Etos şi Logos".

În acest context se înscrie şi preocuparea pentru filosofie a unor elevi din Liceul "Nicolae Bălcescu" (clasele a XI-a şi a XII-a): Pluteanu Anda, Croitoru Mirona, Dumitru Robert, Blaga Sorin, Pally Andreea, Şchiopu Valentin, Pârvan Alexandra etc.

Sub îndrumarea d-lui profesor Florea Stan au hotărât o întâlnire periodică (săptămânal), care să fie consacrată problemelor existenţiale ce-i preocupă mai mult. Aşa s-a născut cercul de filosofie.

Obiectivele cercului s-au concretizat firesc, la propunerile elevilor: sporirea şi adâncirea culturii filosofice, informarea corectă asupra mişcărilor contemporane din filosofie, cunoaşterea contribuţiilor în domeniu ale marilor gânditori români. S-au prezentat astfel cărţi ca "Introducerea în Islam" a Nadiei Angelescu (Croitoru Mirona), "Mitul lui Sisif" de Albert Camus (Pârvan Alexandra), "Oare ce înseamnă toate astea?" (Dumitru Robert), precum şi teme generale urmând să completeze cunoştinţele dobândite prin programa şcolară: "Omul - natura şi esenţa umană", "Timpul şi spaţiul", "Omul şi genialitatea", "Omul şi libertatea umană", "Vinovăţia gândului şi vinovăţia faptei", "Influenţe ale filosofiei orientale în gândirea europeană" etc. N-au fost uitate nici contribuţiile prestigioase ale savanţilor români: Dimitrie Cantemir, Titu Maiorescu, Vasile Conta, Ioan Petrovici, Mircea Florian, P.P.Neculescu, C-tin Rădulescu Motru etc.

După un an de la începutul activităţii noastre am învăţat să punem corect întrebările, să fim mai toleranţi cu opiniile altora, să căutăm satisfacţia intelectuală în bucuria pe care ţi-o oferă disputa ideilor. Spiritul nostru descătuşat a dobândit un plus de libertate, o libertate pe care vom reuşi s-o salvăm timpului.

Alexandra Pârvan cl. a XII-a D

"Oare ce înseamnă toate astea?"

Oare ce înseamnă acest titlu? vă puteţi întreba. Nimic mai simplu. El aparţine unui volum al cărui autor este Thomas Nagel, profesor de filosofie la Universitatea din New York. Lucrările sale includ "The view From Nowhere" şi este foarte apreciat pentru capacitatea sa de a combina "profunzimea cu claritatea şi cu simplitatea exprimării".

Dar să trecem peste bibliografia autorului şi să ajungem la ceea ce este mai important şi mai interesant în acelaşi timp: conţinutul cărţii. De fapt numele ei întreg este "Oare ce înseamnă toate astea? O foarte scurtă introducere în filosofie", şi este adresată începătorilor, am putea spune, în acest domeniu: "această carte este o scurtă introducere în filosofie destinată tuturor acelora care n-au nici cea mai mică idee despre subiect." Lucrurile stând astfel, T.Nagel nu face referiri la marile opere filosofice ale trecutului, el nu aduce în discuţie nume ca Platon, Aristotel etc. Scopul cărţii este de a trezi interesul pentru această ştiinţă şi nu de a impune anumite idei sau concepţii personale; este adevărat, ele nu lipsesc, dar nu constituie esenţa. Nagel porneşte de la zero.

Mai întâi oferă o formă de definiţie a filosofiei: "Filosofia se deosebeşte de ştiinţele experimentale. Ea se face doar punând întrebări, construind raţionamente, încercând ipoteze şi concepând argumente posibile împotriva lor şi întrebându-ne asupra modului cum funcţionează de fapt conceptele noastre." Apoi încearcă să arate cu ce se ocupă ea: "Principala preocupare a filosofiei este de a pune în chestiune şi de a încerca să înţeleagă o serie de noţiuni cât se poate de comune pe care le folosim cu toţii zi de zi, fără a ne gândi prea mult la ele. Istoricul se va întreba: "Ce este timpul?" Matematicianul va cerceta relaţiile dintre numere, dar filosoful se va întreba: "Ce este numărul?" Psihologul va investiga modul în care copiii învaţă o limbă. Filosoful însă se va întreba: "Ce face ca un cuvânt să însemne ceva?" Oricine se poate întreba dacă e bine sau rău să te strecori într-o sală de cinema fără bilet. Filosoful se va întreba: "Ce face ca o faptă să fie rea sau bună?" O dată cu acestea lămureşte şi ţelul acestei ştiinţe: "scopul este acela de a ne împinge puţin mai departe graniţele înţelegerii lumii şi a propriei noastre fiinţe."

Întrucât autorul este de părere că cel mai bun mod de a învăţa este acela de a reflecta asupra unor chestiuni precise, el va aborda 9 probleme şi anume: cunoaşterea lumii care există în afara minţilor noastre, cunoaşterea altor minţi decât mintea proprie, raportul dintre minte şi creier, cum e posibil limbajul, dacă voinţa noastră e liberă sau nu, care este baza moralei, care inegalităţi anume sunt nedrepte, ce este moartea, care este sensul vieţii.

Adresându-se necunoscătorilor în domeniu, Nagel abordează chestiuni primare, cum ar fi solipsismul, scepticismul, dualismul, fizicalismul, teoria aspectului dual etc. Pe lângă acestea, cartea este şi uşor de citit, fiecare capitol fiind susţinut de un număr de exemple simple, care stimulează gândirea: "(...)cum poţi şti dacă, atunci când mănânci îngheţată de ciocolată împreună cu un prieten are acelaşi gust pentru el ca şi pentru tine?" sau "Imaginează-ţi că lucrezi într-o bibliotecă şi că trebuie să ai grijă ca cititorii să restituie cărţile la plecare. Să presupunem însă că un prieten te roagă să-l laşi să scoată din bibliotecă o carte de referinţă, rară, pe care el vrea să o aibă neapărat."

De asemenea nu lipseşte nici umorul, care, vă puteţi da seama, o face să fie şi mai atrăgătoare: "Să presupunem că un om de ştinţă ar fi suficient de ţăcnit încât să încerce experienţa pe care o ai, aceea de a simţi gustul ciocolatei, lingându-ţi creierul în timp ce tu mănânci batonul de ciocolată."

Dar să privim acum cartea din punctul de vedere al conţinutului de idei. Ele sunt abundente, dar nu în sensul obişnuit al unei cărţi filosofice, pentru că... aceasta nu este o carte filosofică. Autorul nu caută răspunsuri, ci pune întrebări şi încearcă să ofere premise şi căi de pornire spre aflarea răspunsurilor, exemplificând, în acelaşi timp, raţionamente specifice ştiinţei în cauză. Într-un limbaj mai popular am putea spune că nu primim totul mură-n gură, ci că se urmăreşte stimularea gândirii noastre. Cu alte cuvinte, această carte este de fapt un manual, un ghid care ne deschide calea către tărâmurile nebănuite ale filosofiei.

Şi acum aş dori să închei, căci, dacă aş continua ar însemna să vă răpesc plăcerea de a citi acest volum. În concluzie, "Oare ce înseamnă toate astea?" demonstrează că filosofia nu este doar o teorie, ci cheia indispensabilă cu ajutorul căreia ne înţelegem viaţa. Ne provoacă să gândim profund şi cu claritate, să punem întrebări, să ne dovedim ideile şi să ridicăm posibile obiecţiuni la acestea, pe scurt, să devenim noi înşine filosofi.

Robert Dumitru, clasa a XII-a D

Omul - natură şi esenţă

În momentul actual, teoria modernă depsre om nu mai are un centru propriu-zis, toate datele aglomerându-se anarhic din perspective diferite: teologi, oameni de ştiinţă, politicieni, sociologi, biologi, psihologi, etnologi, economişti, antropologi şi istorici - toţi au investigat un tărâm necunoscut al naturii umane, acumulând cunoştinţe concrete, uimitor de bogate.

Filosofia, având drept ultim scop al investigaţiei sale **autocunoaşterea**, "obligaţia fundamentală a omului", a fost probabil ştiinţa care avut întâietate în deschiderea întrebărilor privitoare la om.

În primele sale stadii, filosofia greacă este preocupată exclusiv de universul fizic, lumea fenomenală. Primele întrebări au privit **originea universului**, **principiul universului** şi **direcţia acestuia**. Aflat la graniţa dintre gândirea cosmologică şi cea antropologică, **Heraclit**, deşi pare un filosof al naturii, este convins că secretul naturii nu poate fi dezvăluit fără a studia în prealabil secretul omului. Această convingere a făcut posibilă caracterizarea propriei sale opere în cinci cuvinte **"M-am căutat pe mine însumi"**. Totuşi, contemporani ai lui Heraclit sau urmaşi ai săi au atacat şi ei, într-o oarecare măsură, problema omului, prin simpla lor preocupare pentru suflet. Astfel, Democrit defineşte sufletul ca foc şi căldură, admiţând alături de Leucip că sufletul este acela care imprimă mişcarea. Pe acelaşi raţionament se întemeiază şi doctrina pitagoreicilor şi, de asemenea, credinţa lui Anaxagoras că sufletul este forţa motrice, factorul care se mişcă pe sine şi prin care se mişcă toate celelalte. Anaxagoras greşeşte identificând intelectul cu sufletul şi atribuindu-l tuturor vietăţilor. Platon, în "Timaios", consideră, ca şi Empedocle, că sufletul constă în elemente, intelectul fiind unul dintre acestea; Thales admite sufletul ca forţă motrice, iar Diogene îl concepe ca aer şi ca principiu universal. Alcmaion susţine nemurirea sufletului, Hippon îl identifica cu apa, iar Critias cu sângele, afirmând drept cea mai proprie "lucrare" a sufletului: senzaţia. Toţi cei care au admis contrarietăţi între principii au considerat sufletul compus din contrarii, iar cei care subscriau teoriei despre suflet ca armonie şi ca număr auto-motor, numeau sufletul o specie de armonie în înţelesul acesteia ca rezultat al fuziunii contrariilor. Mai târziu, Aristotel va privi sufletul ca "o substanţă potrivită cu raţiunea de a fi a lucrului". ("Despre suflet").

Dar toate aceste variaţii pe tema sufletului nu priveau individualul, omenescul, ci generalul, prin suflet înţelegându-se la vremea aceea spiritul universal, şi nu o determinantă umană.

Noua tendinţă a gândirii lansate de Heraclit ajunge la deplina ei maturitate în timpul lui Socrate, ceea ce îl separă pe el de presocratici fiind problematica omului. Singurul univers socratic este universul uman, filosofia lui se rezumă la întrebarea: "Ce este omul?". În credinţa că omul nu poate fi definit în termenii conştiinţei sale, Socrate nu riscă nici o definiţie, rezumându-se la studiul calităţilor umane: bunătate, dreptate, temperanţă, curaj etc. O dată cu el cunoaşterea omului devine fundamentală pentru întreaga cunoaştere, căci, desigur, nu are nici un rost ca omul să cerceteze alte lucruri, câtă vreme nu se cunoaşte pe sine însuşi. Distrugând complet viziunea cosmologică a predecesorilor săi, el va afirma: "... câmpul şi copacii nu vor să-mi fie dascăli, în vreme ce în cetate oamenii mă învaţă cu adevărat". Ideea este că răspunsurile şi adevărul trebuie căutate în propria fiinţă şi nu în afară, într-o lume care nu ne va explica niciodată natura şi esenţa umană. Aceeaşi învăţătură o regăsim mult mai târziu la împăratul filosof Marcus Aurelius: "Dacă găseşti în viaţa omenească ceva ce stă mai presus de suflet, îndreaptă-te spre acest bun cu toată puterea sufletului tău. Dacă însă privirii tale nu i se arată ceva mai bun decât spiritul ce locuieşte în tine, atunci nu da întâietate nici unui alt lucru".

Şcoala cinică, prin Antistenes, mult mai puţin entuziastă decât întreaga filisofie de până atunci, va declara că despre orice lucru nu se poate afirma decât propria lui denumire, şi prin urmare: **"Omul este om"**. Creează astfel un veritabil antagonism între o definiţie îngustă, nesuplinind complexul de semnificaţii al fiinţei omeneşti şi lipsa oricărei definiri ("omul este om"), extensie prin care cuvântul "om" ia o amploare gigantică, nepermiţând nici o altă explicaţie în afara propriei denumiri. Cuvântul "om" pare brusc plin de puterea şi bogăţia pe care o întreagă pleiadă de cuvinte explicative nu le-ar fi

putut înlocui; întregul complex de semnificaţii este concentrat în cuvântul "om" şi, privită din acest punct de vedere, viziunea lui Antistenes nu pare chiar atât de cinică, mai mult nobilă şi înălţătoare, dar ea nu elucidează cu nimic misterul uman, care se vroia încă dezlegat.

Megaraicii, prin Stilpon, tratează omul ca un exponent, nu ca o individualitate. Ei nu înţeleg că valoarea fiecărui om stă în acea parte individuală a fiecăruia, în ceea ce ne este specific. Nu însemnăm ceva decât în măsura în care ne deosebim de alţii, realitate cu care Stilpon intra în conflict, afirmând că omul ideal nu este un om particular. În fapt omul ideal este inexistent pentru că nu ar fi om, omul nu va fi niciodată o perfecţiune, situându-se permanent în afara sferei acesteia. O imagine generală a omului, un prototip, ar fi complet steril, lipsit de esenţă şi veridicitate, şi în felul acesta omul ideal nu numai că nu poate fi individual, dar nu poate fi om.

Socrate consideră omul acea fiinţă care îşi caută neâncetat propriul ego, prin urmare o fiinţă "responsabilă". Marcus Aurelius aderă la ideea socratică de înlăturare a trăsăturilor externe în scopul descoperirii adevăratei esenţe umane. Filosoful afirmă drept atitudine interioară a sufletului - năzuinţa, principiu etern imuabil şi indestructibil: "Ceea ce nu face pe om inferior sie însuşi, nu coboară nici condiţia vieţii omeneşti şi nu distruge pe om nici în cele lăuntrice, nici în cele din afară ale sale". Armonia cu propriul eu înseamnă armonia cu universul şi de aceea e primordială.

Continuator al ideilor lui Platon, Plotin vede în om o fiinţă imperfectă, dar care poate ajunge la perfecţiune prin Extaz, o perfecţiune atinsă instantaneu prin trăirea senzaţiei la intensitatea absolută. Există însă şi o altă cale spre perfecţiune - ne asigură Plotin - care este permanentă, şi aceasta se realizează prin raţiune, prin inteligenţă. Un om care ar poseda pe lângă simţuri şi inteligenţa, ar fi perfect şi şi-ar ajunge sieşi pentru a fi fericit. Nu ar mai avea de căutat nici un scop, el însuşi constituind pentru sine unicul scop şi singurul necesar.

Desigur, credinţa lui Plotin este deplin justificată. Inteligenţa înseamnă înţelegere, iar un om care deţine răspunsuri la toate întrebările, nu numai că este perfect, dar cu siguranţă el nu ar mai avea de căutat un scop. Din nefericire, aşa cum spunea Platon în "Republica", este la fel de imposibil să infiltrezi adevărul în sufletul unui om ca şi a da puterea văzului unui om născut orb.

Conform lui Augustin, fondatorul gândirii medievale şi al dogmaticii creştine, orice filosofie dinaintea apariţiei lui Hristos, este fundamental eronată şi ispitită de erezie. Înainte de căderea lui Adam, omul era egalul lui Dumnezeu, stare pierdută acum irevocabil, imposibil de redobândit în esenţa ei pură anterioară, fără puterea graţiei divine. Omul nu este o fiinţă independentă, el nu există prin sine, ci prin Dumnezeu. Adevărul ultim nu poate fi atins prin raţiune, a cărei forţă e inexistentă în faţa Domnului.

Discipolul lui Aristotel, Toma D'Aquino, aparţinând şi el patristicii latine, recunoaşte o mai mare putere a raţiunii, dar menţionează că aceasta e inoperantă în lipsa iluminării divine.

Imperfecţiunea umană este opusă fericirii în cazul în care nu e aureolată de credinţa în singurul bun permanent, nepieritor, în a cărei contemplare se află adevărata fericire, şi acesta e Dumnezeu. Omul e inexistent fără divinitate, cauză şi efect al acestei lumi, prin a cărei forţă cerească se explică totul.

Filosofia creştină a răsturnat complet toate valorile filosofiei greceşti de până atunci.

Pentru Descartes un om nu există decât prin capacitatea sa de a se îndoi. Nici o altă existenţă nu poate fi afirmată cu claritate în afara existenţei umane, pentru că singur omul se îndoieşte de tot şi de toate, îndoiala însemnând gândire, conştiinţa gândirii fiind mai sigură decât conştiinţa pe care o avem despre lumea exterioară. Unica certitudine absolută e cea a existenţei noastre, iar situarea cunoştinţei sufletului deasupra cunoştinţei corpurilor, include ideea de existenţă divină.

În opera lui Pascal, filosofia omului îşi află poate cea mai pregnantă expresie, ea se ridică împotriva spiritului modern a lui Descartes şi al filosofiei sale. Calea către cunoaştere este aflată doar prin înţelegerea vieţii şi comportamentului uman. Valorile sale sunt bogăţia şi subtilitatea, diversitatea şi versalitatea naturii sale, deşi condiţia umană este dramatică: "inconstanţă, plictiseală, anxietate". Omul nu are o natură sau o existenţă. El este combinare cifrată de existenţă şi non-existenţă. Secretul uman este religios, omul trebuie să asculte o voce mai înaltă, a unui Dumnezeu ascuns şi pierdut în om şi în afara lui. Esenţa condiţiei noastre constă în misterul existenţei himerice a omului.

Luciditatea lui Pascal în abordarea problematicii umane este deconcentrată. El vede în om un "rege deposedat", vede în om mai multe cauze de eroare decât de adevăr. datorită raţiunii noastre "întotdeauna însetată de inconsistenţa aparenţelor" şi incapacitatea acesteia de a percepe cele două infinituri (neantul şi infinitul). "Ce este omul în natură? Un neant faţă de infinit - un tot faţă de neant - un mijloc între nimic şi tot. Infinit de depărtat de a înţelege extremele, scopul lucrurilor şi principiul lor sunt ascunse pentru el definitiv, într-un secret de nepătruns; el este tot atât de incapabil de a vedea neantul din care a ieşit şi infinitul de care este înghiţit."

Pascal înţelege deci că nu este în sine un absolut şi nici un scop pentru sine, dar judecata lui asupra omului este completă şi raţională atunci când afirmă măreţia omului conferită de gândire. Desigur, omul este un pigmeu în raport cu forţa universului în perfecţiunea lui, dar un pigmeu înnobilat de gândire, un pigmeu care ucis de univers s-ar situa deasupra acestuia prin conştiinţa morţii sale, în vreme ce despre avantajul pe care îl are asupra omului universul nu ştie nimic.

O dată cu noua cosmologie, sistemul heliocentric copernician, pretenţia omului de a fi centrul universului, cum era considerat de filosofia stoică şi teologia creştină, îşi pierde temeiul. Omul se găseşte brusc plasat într-un spaţiu infinit în care fiinţa lui evanescentă este un punct solitar. Sistemul copernician este astfel hotărâtor în declanşarea agnosticismului şi scepticismului filosofic dezvoltat în secolul al XIV - lea. În "Apologia lui Raimond Sebond", Montaigne nota: "Omul este înclinat mereu să privească unicul cerc în care trăieşte ca pe centrul lumii, iar viaţa sa particulară să o vadă ca fiind modelul universului. Dar el trebuie să abandoneze această pretenţie arogantă, acest mod provincial mărginit de a gândi şi judeca".

Următorul pas l-a făcut Giordano Bruno care schimbă semnificaţia termenului "infinitate:", în filosofia lui aceasta devenind sinonim cu bogăţia şi puterea nesfârşită a intelectului omenesc, devenind conştient de propria lui infinitate şi provocând infinitatea universului. Omul este eliberat de spaţiul fizic al unui univers finit, extincţia lui prin metafizică fiind nemărginită şi necondiţionată.

În contradicţie cu îndoiala lui Descartes ce includea ineluctabil omul în spaţiul propriei sale conştiinţe, Galilei pare convins că cele câteva adevăruri cunoscute de om sunt cunoscute la fel de bine şi de Dumnezeu. Omul capătă o siguranţă tot mai pronunţată, datorită descoperirilor ştiinţifice din ce în ce mai avansate, sfidând astfel parcă cerul şi nesupunându-se lui. Spinoza dă o soluţie raţionalistă problemei omului şi aceasta este raţiunea matematică, puntea dintre om şi univers. Afirmaţia lui Kant: ***"Omul există şi ca mijloc şi ca scop în sine"*** este preluată de Fichte care o dezvoltă în ideea sa că omul îşi este sieşi propriul său scop, ţelul său ultim fiind acordul cu sine, irealizabil în fapt. Omul nu este pentru că trebuie să fie altceva, ci pur şi simplu pentru că trebuie să fie. Prin aceasta Fichte înalţă condiţia umană la nivelul divinităţii, fiecare om devenind propriul său Dumnezeu, propria sa instanţă, propria sa menire. Probabil influenţa lui Fichte l-a făcut pe Eminescu să scrie rândurile: "Eu e Dumnezeu. Naţiunea mea e lumea; cum fără eu nu e Dumnezeu, astfel naţiunea mea nu e lume".

Pentru pesimismul schopenhaue-rian totul se reduce la: "omul este un animal metafizic", pentru scepticismul lui Nietzsche omul este ceva ce trebuie depăşit, el proclamând voinţa de putere; Freud evidenţia instinctul sexual, Marx - instinctul economic, fiecare teorie subordonându-se unui model.

Metafizica, teologia matematică şi biologia şi-au asumat rolul călăuzei în problematica omului prin direcţii diferite de inve[illegible]ie. "În nici o perioadă a cunoaşterii omeneşti nu a devenit omul mai proble-matic faţă de sine decât în zilele noastre", observa Max Scheler semnalând pericolul acestui antagonism al ideilor pentru viaţa noastră morală.

Disperarea acestei investigaţii în "n" direcţii n-a reuşit să aducă mai multă lumină, întrebarea iniţială asupra omului devenind dimpotrivă tot mai confuză, în vreme ce ştiinţa şi-a asumat dreptul de a-l fragmenta şi studia pe fragmente.

Dar pentru că **"omul este robul speranţei"**, cum îl considera Seneca, nimeni n-a renunţat până acum la căutarea unui răspuns pentru întrebarea: "Ce este omul?" şi pentru că această cercetare pare a fi lipsită de finalitate menirea omului este de a se apropia mereu de un răspuns închipuit.

Alexandra Pârvan,
clasa a XII - a D

Omul şi libertatea umană

Libertatea este unul din drepturile fundamentale ale omului. De-a lungul secolelor, unul dintre principalele motive ale luptei între oameni a fost libertatea. Atunci când omul simte că nu este liber, că are nevoie de libertate, nimic nu îl poate împiedica să o obţină. Chiar moartea poate constitui pentru el o ultimă formă de eliberare.

Există două tipuri de libertate, aflate într-o strânsă legătură. Libertatea gândirii, a cuvântului, a opiniei şi libertatea acţiunii.

Prin natura sa, omul are darul gândirii. O parte din gândurile, din opiniile acestuia ajung să fie cunoscute şi de cei din jur, de societate. În cazul în care aceste opinii existau şi anterior, erau cunoscute şi deci se înscriu pe nişte tipare deja existente, ele se pierd suprapunându-se peste cele ce existau. Dacă aceste opinii sunt noi, eventual în contradicţie cu altele, deja existente, problema se pune diferit. O opinie nouă, indiferent dacă ceea ce exprimă este adevărat sau nu, are dreptul de a fi adusă la cunoştinţa cât mai multor oameni. Niciodată un număr restrâns de persoane, ce "reprezintă" pe ceilalţi nu poate afirma cu siguranţă dacă o opinie este greşită sau nu, prin simplul fapt că, "reprezentându-i" pe ceilalţi, sunt diferiţi de aceştia, au interese diferite ce îi pot influenţa. Fiecare om are dreptul să judece singur dacă ceva este bine sau nu, dacă o opinie este greşită sau corectă, fără a avea nevoie ca altcineva să judece pentru el.

Şi opiniile greşite au o importanţă a lor, şi aceasta nu este mică. Prin cunoaşterea unor opinii greşite, fiecare poate reliefa mai bine, prin contrast, adevărurile contrare lor.

Într-o lume în care libertatea de opinie este limitată, oamenii ajung să adopte opiniile deja existente, fără a le mai cerceta. "Toată lumea crede, deci şi eu cred". Aceste opinii, în timp, ajung incontestabile. Oamenii ajung să nu mai gândească, deoarece altcineva a gândit înaintea lor şi pentru ei. Totul se uniformizează. Intelectul uman este inhibat.

Într-o lume în care există liberatatea de opinie, apar opiniile contradictorii. Fiecare îşi susţine propria opinie. Pentru ca ea să aibă credibilitate, el încearcă să demonstreze veridicitatea. Caută, se informează, obţine cât mai multe dovezi posibile. De asemenea, combate opinia adversă. Găseşte cât mai multe argumente împotriva acesteia. Din această luptă continuă, intelectul este cel ce iese învingător. Pe de altă parte, din mii de opinii existente, cel puţin una va ajunge să fie aprobată, acceptată de societate, şi astfel aceasta va mai face un pas. În ansamblu, cu doi paşi înainte şi unul înapoi, societatea totuşi va evolua.

Libertatea religioasă face parte tot din libertatea de a gândi. Fiecare ar trebui să aibă dreptul să aparţină oricărui cult religios, atâta timp cât nu face rău celor din jur.

În libertatea de acţiune, locul opiniei este luat de acţiune. Fiecare îşi trăieşte viaţa, influenţând şi fiind influenţat de cei din jur. Omul poate fie să trăiască precum fac toţi ceilalţi, imitându-i, încercând să ajungă o personalitate importantă imitând oamenii celebri, copiindu-i pe cei din jur, fie să încerce să fie originali să-şi pună în evidenţă şi să-şi valorifice propriile calităţi, să creeze, să încerce noi căi şi metode de a se realiza în viaţă. Aceştia din urmă sunt oameni cu adevărat valoroşi, cei ce pot lăsa în urmă capodopere, cei ce împing societatea înainte. Însă tot aceştia sunt şi cei ce întâmpină cele mai multe greutăţi, deoarece societatea este în general prea puţin deschisă către nou, preferând vechiul, ca fiind mult mai sigur, mai cunoscut. Aceasta nu înseamnă că orice răzvrătit, orice inovator va ajunge un geniu, ci că orice geniu este, sau a fost un răzvrătit.

Acordând libertate individului, acesta îşi va conduce existenţa după propriile principii, va fi original, iar originalitatea (originalitatea pozitivă, desigur) înseamnă valoare.

Limitarea libertăţii atrage de multe ori efecte exact contrare celor dorite. Un exemplu edificator este cel al cărţilor interzise în timpul celui de-al doilea război mondial în Franţa ocupată. Cărţile respective combăteau fascismul şi rasismul. Înainte ca ele să fie interzise de Germania nazistă şi chiar arse în pieţe, prea puţini erau cei ce auziseră de ele. De abia după interzicerea lor ele au început să se răspândească, să fie multiplicate, şi astfel să fie citite de cât mai mulţi francezi. Alte exemple similare sunt interzicerea creştinismului în Imperiul roman înainte de venirea la putere a împăratului Constantin (astăzi fiind ştiut faptul că tocmai în teritoriile ce odată aparţineau Imperiului, creştinismul s-a dezvoltat cel mai mult) şi prohibiţia băuturilor alcoolice în America anilor '40 (comerţul ilicit cu băuturi a avut în acea perioadă o dezvoltare pe care nu o mai cunoscuse până atunci).

Însă şi libertatea excesivă poate dăuna. Oare ce ar fi o ţară fără legi? Nu s-ar întoarce omul la stadiul de sălbăticie? Cazul libertăţii excesive este rar întâlnit, însă nu poate fi omis din discuţie. Un exemplu ar fi permiterea posesiunii de armă în S.U.A. Desigur, intenţia legii ce permite acest lucru este bună: de a da omului posibilitatea de a se apăra în caz de nevoie. Însă consecinţele acestei legi sunt mai mult rele decât bune. Vieţile omeneşti salvate în mod sigur nu acoperă vieţile omeneşti pierdute din cauza acestei legi.

În zilele noastre, libertatea este încă un subiect contradictoriu. Pentru fiecare om, ea înseamnă ceva diferit. În funcţie de ţară, ea are nuanţe diferite. În fiecare colţ al planetei există nenumărate exemple de încălcare a libertăţii umane, ceea ce arată că societatea actuală încă trebuie cizelată.

Sorin Blaga, clasa a XII - a D

Unirea naţiunea a făcut-o !

Datorită împrejurărilor interne şi externe nefavorabile, poporul român a trăit timp de secole în unităţi statale şi provinciale distincte, fiecare dintre ele cu o viaţă politică proprie. Dar nici diviziunea statală, nici stăpânirile străine n-au putut împiedica dezvoltarea unitară şi continuitatea poporului român pe teritoriul pe care s-a format. El şi-a păstrat nealterate limba şi portul, tradiţiile, obiceiurile şi fiinţa naţională.

La jumătatea secolului al XIX-lea după înăbuşirea revoluţiei de la 1848, în Principatele Române a fost reinstaurat regimul Regulamentelor Organice. Contrar dorinţelor românilor, Turcia - "puterea suzerană" şi Rusia - "puterea protectoare" încheiau în aprilie 1849 la Balta Liman o convenţie ce schimba mult din prevederile Regulamentului: domnul era numit pe 7 ani de către sultan, în Principate staţionau oşti atât turceşti cât şi ruseşti până la restabilirea ordinii, se înfiinţau divanuri ad-hoc alcătuite din boieri corupţi. Însă anii următori revoluţiei vor aduce lucruri bune: înmulţirea atelierelor meşteşugăreşti şi a manufacturilor, a întreprinderilor industriale care folosesc forţa aburului şi tehnica nouă a maşinilor-unelte; progresul industriei extractive, în special a sării şi petrolului; dezvoltarea producţiei şi a schimbului de mărfuri, lărgirea transporturilor rutiere şi a navigaţiei. Creşte astfel rolul burgheziei, care cucereşte poziţii noi în viaţa economică şi politică. Are loc o lărgire a schimburilor comerciale dintre Principate, punctul culminant al acestui proces fiind desfiinţarea vămii dintre Moldova şi Ţara Românească la 1 ianuarie 1848 şi contopirea pieţelor locale într-o piaţă unică.

Progresul economic şi social al Ţărilor Române era frânat de menţinerea formelor feudale de exploatare în agricultură care au fost dominante în Moldova şi Ţara Românească până în 1864, de fărâmiţarea statală şi de dominaţia străină. Pentru accelerarea dezvoltării societăţii româneşti, o condiţie necesară era făurirea statului naţional şi independent.

Unirea era o cauză a întregului popor. Mihail Kogălniceanu spunea, în Divanul ad-hoc al Moldovei: "Dorinţa cea mai mare, cea mai generală, aceea hotărâtă de generaţiile trecute, aceea care este sufletul generaţiei actuale, aceea care, împlinită, va face fericirea generaţiilor viitoare, este Unirea Principatelor într-un singur stat". Forţele sociale româneşti au înţeles însă în mod diferit conţinutul şi caracterul Unirii.

Forţa socială principală în mişcarea unionistă au constituit-o masele largi populare de la oraşe şi sate. Ele legau de înfăptuirea acestui mare act naţional şi împlinirea aspiraţiilor lor sociale. Ţăranii urmăreau, în primul rând, ca prin Unire să scape de clacă şi să obţină pământ, iar păturile orăşeneşti considerau că prin unire se va realiza cadrul politic favorabil unor largi libertăţi democratice.

Burghezia, în plină ascensiune, socotea că într-un stat unitar se vor crea condiţii prielnice pentru prosperitatea ei economică şi pentru obţinerea unei poziţii preponderente în viaţa politică a ţării. Generaţia care a înfăptuit marele ideal al Unirii din 1859 desăvârşind revoluţia de la 1848 avea în frunte înflăcăraţi patrioţi ca: **M. Kogălniceanu, V. Alecsandri, C. Negri, Al. I. Cuza, V. Mălinescu, C. A. Rosetti, fraţii Ion şi Dimitrie Brătianu, D. Bolintineanu, Cezar Bolliac** etc.

Activitatea patriotică a foştilor conducători revoluţionari de la 1848 a continuat în pofida condiţiilor grele atât în ţară cât şi în exil prin publicaţii şi conferinţe, memorii şi demersuri diplomatice, aceştia au întreprins o amplă acţiune de propagandă în favoarea unirii; răspândiţi în diverse oraşe (Viena, Frankfurt, Paris, Londra, Constantinopol etc.), patrioţii au desfăşurat o laborioasă activitate: ei erau în legătură cu unii reprezentanţi ai popoarelor europene, grupaţi în Comitetul Cultural Democratic European (1850) condus de G. Mazzini. Cu toţii îşi exprimau speranţa că va izbucni o nouă revoluţie în Europa. La 29 noiembrie 1852 s-a stins din viaţă la Palermo marele patriot N. Bălcescu, fapt care a îndurerat întregul popor român şi cercurile progresiste europene.

În 1851, Ludovic Bonaparte, preşedintele francez, dăduse o lovitură de stat prin care se proclamase împărat sub numele de Napoleon al III - lea. Acest lucru a îngreunat activitatea **Comiterului Cultural European** care spera într-un ajutor al Franţei pentru realizarea unei revoluţii europene.

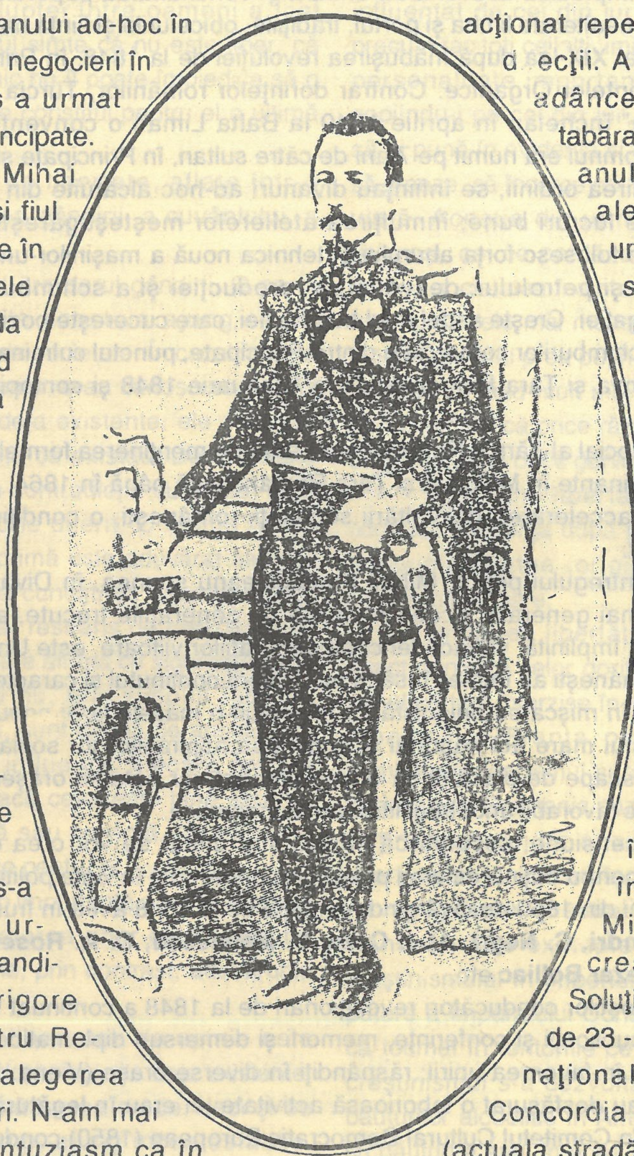
Dar în 1853 izbucneşte războiul Crimeii, un conflict între Rusia şi Turcia. Principatele devin teatre de operaţiuni, aici staţionează trupe ruseşti şi apoi turceşti, fiindcă Turcia câştigă războiul cu ajutorul Franţei, Angliei şi Austriei. Pentru soluţionarea acestui conflict se va ţine, în 1856, un Congres de Pace. În cadrul acestui congres se va discuta problema românească, care va deveni astfel problemă europeană.

Unirea Principatelor era susţinută de Franţa, Rusia, Sardinia şi Prusia, împotrivă erau Turcia şi Austria, iar Anglia nu s-a pronunţat. Pentru a sprijini cauza Unirii, revoluţionarii români au atras de partea lor mari personalităţi ale vremii ca: J. Michelet, E. Quinet, S. Vaillant, Cernîşevschi, Napolean al III - lea. Adoptarea poziţiilor faţă de problema Principatelor era determinată de anumite interese statale. Franţa dorea să-şi asigure în sud-estul Europei o mare influenţă politică şi economică. Rusia vedea în Unire un mijloc de a slăbi Imperiul Otoman; Sardinia şi Prusia, susţinând cauza românilor, pledau indirect pentru unificarea Italiei şi Germaniei.

Datorită poziţiilor divergente, Congresul de la Paris din 1856 nu a putut ajunge la un acord asupra Unirii Principatelor. S-a creat însă posibilitatea ca poporul român să se pronunţe în privinţa viitorului lui.

Tiberiu Ganea, clasa a XII - a H

Al. I. Cuza - întruchiparea ideii celei mari

După deliberările divanului ad-hoc în 1857 şi după laborioase negocieri în Convenţia de la Paris a urmat alegerea domnilor în principate. În Moldova candidau Mihai Sturdza (fostul domn) şi fiul său Grigore, care servise în armata turcă sub numele de Muhlis - paşa. Partida Naţională, deţinând majoritatea în Camera Electivă, se pronunţa asupra candidaturii colonelului Alexandru Ioan Cuza, ceea ce are urmare şi adeziunea susţinătorilor lui Mihail Sturdza, astfel încât la 5/17 ianuarie 1859, colonelul Alexandru Ioan Cuza este proclamat în unanimitate domn al Moldovei.

"Veţi citi în ziare ce s-a petrecut în duminica următoare: respingerea candidaturii prinţului Grigore (Sturdza), votul pentru Regulamentul privind alegerea principelui. Luni: alegeri. N-am mai văzut un asemenea entuziasm ca în acea zi. În piaţa palatului erau circa zece mii de oameni. Toată strada mare era blocată, ore întregi au răsunat uralele poporului. Principele (Cuza) era atât de emoţionat, încât tot timpul parăzii ochii îi erau în lacrimi. Patru zile oraşul a fost luminat. La lumina a 400 - 500 de torţe, timp de patru zile delegaţii veneau să-l felicite pe Principe şi pe membrii Căimăcămiei." (Scrisoarea confidenţială din Iaşi, datată 19 ianuarie 1859, a lui D.A. Sturdza către Alexandru G. Golescu - Negru).

În Camera Electivă munteană, Partida conservatoare avea preponderenţa, dar nu se înţelegea asupra candidaturii, unii deputaţi optând pentru Gheorghe Bibescu, alţii pentru Barbu Ştirbei (foşti domni). Partida naţională a acţionat repede şi cu eficienţă în trei d ecţii. A întreţinut şi a reuşit să adâncească divergenţele din tabăra conservatorilor. A obţinut anularea mandatelor celor aleşi neregulamentar: în urma unor aprige dezbateri sunt validaţi 7 deputaţi ai majorităţii, dar şi doi ai Partidei naţionale; conservatorii rămâneau totuşi cu 33 de locuri dintr-un total de 64. În al treilea rând au fost ridicate masele bucureştene - meseriaşi, negustori, tineret studios... - şi ţăranii din satele vecine, aşa încât în dimineaţa zilei de 22 ianuarie , când Adunarea Electivă şi-a început lucrările mulţimea înconjura tot dealul Mitropoliei. Tensiunea creştea cu fiecare oră. Soluţia a fost găsită în noaptea de 23 - 24 când membrii Partidei naţionale adunaţi la hotelul Concordia de pe strada Germană (actuala stradă Smârdan) hotărăsc, la propunerea lui Dimitrie Ghica, să prezinte candidatura lui Cuza.

A doua zi, 24 ianuarie 1859, majoritatea conservatoare aprobă propunerea şi, după despuierea scrutinului, toate cele 64 de buletine de vot poartă numele lui Alexandru Ioan Cuza. Anunţarea rezultatului a fost însoţită de o explozie de entuziasm printre deputaţii Partidei naţionale, cât şi în mulţimea aflată pe străzi.

"Alegerea lui Cuza în Valahia a produs în cele două ţări un imens entuziasm. Toate judeţele i-au trimis felicitări: Căimăcămia munteană i-a remis puterea şi armata şi-a manifestat devotamentul faţă de persoana sa. Liniştea cea mai deplină pretutindeni. O delegaţie a plecat din Bucureşti spre Iaşi, pentru a felicita pe principe." (Telegrama trimisă din Iaşi la 26 ianuarie /7 februarie 1859 de către Vasile Alecsandri, ministrul afacerilor externe al Moldovei, către Iancu Alecsandri, agentul diplomatic al Moldovei la Paris).

"...Îngăduiţi-mi să vă comunic impresiile mele de azi dimineaţă. Situaţia este impresionantă. Poporul beat de entuziasm. Începând de astăzi oraşul este în sărbătoare. Toată lumea se află pe stradă. Veţi fi aclamat cum n-a fost niciodată un domnitor în Principate, nici chiar în marile state. Până aseară reacţionarii mârâiau şi ţeseau intrigi. Astăzi sunt uluiţi. Nu mai credeau în sosirea Voastră..." (Mihail Kogălniceanu, din Bucureşti, la 7/19 februarie 1859, către domnitorul Alexandru Ioan Cuza).

"Gazeta Transilvaniei" ca şi "Foae pentru minte, inimă şi literatură" - cunoscutele periodice româneşti de peste munţi - descriu pe larg evenimentele:" Pe străzi se auzeau numai aclamaţii - Alexandru Ioan Cuza... Unire... Unire!". Faptul este atât de mare, bucuria atât de mare, încât pana tremură în mâna mea şi o las", relatează cărturarul transilvănean George Bariţiu aflat atunci la Bucureşti. "Românii din Transilvania numai la Principate privesc...; când s-a ales Cuza domn, entuziasmul la românii din Transilvania era poate mai mare decât în Principate" - aduce mai târziu cunoscuta sa mărturie Alexandru Papiu-Ilarian. "De două sute de ani poporul român n-a fost aşa de fericit" - relatează periodicul săsesc "Kronstadt Erzeitung" din Braşov. Hotărârea de la 24 ianuarie este "o demonstraţie care face cinste poporului român, o victorie rar întâlnită în istorie" - scrie publicaţia maghiară clujeană "Koloszvari Kolony". "Un astfel de spirit e necesar ca un popor să întemeieze o patrie sau dacă a pierdut-o, să şi-o recâştige...", comentează Lajos Kossuth vestea alegerii lui Cuza.

Semnificative sunt şi alte comentarii.

"Alegerea colonelului Cuza - subliniază Victor Place, consulul Franţei la Iaşi reprezintă triumful complet al ideilor unioniste şi liberale împotriva vechiului sistem de corupţie, moldovenii dovedind că sunt la înălţimea speranţelor ce s-au pus în ei". Iar a doua alegere de la 24 ianuarie, constituie, adaugă diplomatul francez, "Expresia cea mai adevărată a sentimentului naţional".

"O manifestare izbitoare a voinţei naţionale" - adaugă la rândul său, L. Bédard, 1859 - echivalează cu unirea Principatelor; unirea Principatelor înseamnă independenţa lor; în acest sens se vorbeşte la Constantinopol şi la Viena..."

"Trebuie recunoscut totuşi - consemnează cunoscutul publicist Saint Marc-Girardin în "Journal des débats" - că această dublă alegere este o mare deschidere spre unirea Principatelor; înseamnă, mai ales, un vehement protest împotriva dezunirii; aduce o mărturie solemnă a perseverenţei românilor (împlinirea dorinţei lor naţionale)..."

Evident că au fost şi o serie de comentarii din cercurile politice străine ostile actelor de la 5 şi 24 ianuarie 1859; toate însă subliniază importanţa şi repercusiunile acestor evenimente.

Convenţia de la Paris statuase câte un principe în fiecare ţară, dar nu precizase că ar putea fi una şi aceeaşi persoană. Prin dubla alegere a lui Cuza, dorinţa esenţială a naţiunii era pusă de acord cu prevederile Convenţiei internaţionale. Puterile garante au acceptat actul de la 24 ianuarie 1859. Austria şi Turcia erau împotrivă, dar au cedat până la urmă, conjunctura europeană fiindu-le nefavorabilă, iar românii hotărâţi să se apere cu armele - Cuza concentrase armata într-o tabără la Floreşti (judeţul Prahova).

"Toţi românii din cele două Principate se vor lăsa mai degrabă tăiaţi în bucăţi decât să revină la vechea stare de lucruri. Cuza este întruchiparea ideii celei mari şi nu vom da nimănui dreptul să discute numirea sa. Astfel, la Bucureşti, este omul cel mai popular. Niciodată n-am văzut un suveran salutat cu mai multă dragoste şi bucurie decât în această primă capitală a României" (scrisoarea lui D. A. Sturdza către Vasile Alecsandri, la 23 februarie/7 martie 1859).

Prin Protocolul de la 25 august/6 septembrie 1859, Austria, Franţa, Marea Britanie, Prusia, Rusia, Turcia recunosc investirea lui A. I. Cuza ca domn al Moldovei şi al Ţării Româneşti, fiecare ţară păstrându-şi în continuare guvernul, capitala şi Adunarea Legislativă; în urma unor repetate stăruinţe, Poarta este de acord să recunoască unirea completă, dar numai pe durata domniei lui Cuza - cu un singur guvern şi un singur parlament care îşi deschide şedinţele la Bucureşti, la 24 ianuarie 1862.

Ileana Grigore, clasa a XII - aH

Să nu uităm

Eveniment cu multiple semnificaţii în planul istoriei naţionale, unirea Moldovei cu Ţara Românească, înfăptuită la 24 ianuarie 1859, a reprezentat o parţială materializare a aspiraţiei spre unitatea deplină a poporului nostru într-un anumit context social - politic de factură internă şi internaţională. Jocul de interese al marilor puteri, ce prin menţinerea structurilor autoritare de dominaţie asupra altor popoare atentaseră la aspiraţiile lor naţionale, a reprezentat caracteristica fundamentală a vieţii politice externe.

În această situaţie internaţională, caracterizată prin tulburările generate de războiul Crimeei desfăşurat între anii 1853 - 1856, se ascunde, pe fondul declinului Imperiului Otoman sub a cărui suzeranitate se aflau Ţările Române, permanenta tendinţă a Rusiei, voalată sub diverse pretexte generoase, de a controla efectiv zona balcanică şi în special spaţiul românesc. În perimetrul acestor complicate interese statale, în contextul noii ideologii ce promova dreptul popoarelor la autodeterminare, Congresul de pace de la Paris desfăşurat la 30 Martie 1856 constituie punctul de plecare al viitoarei înfăptuiri naţionale. Prin Tratatul de pace Ţările Române rămâneau sub suzeranitatea Porţii, dar intrau şi sub garanţia colectivă a marilor puteri. Indiferent de interesele particulare care au guvernat deciziile Franţei, Angliei, Rusiei, Prusiei şi Sardiniei, Poarta era obligată - la sugestia acestora - să organizeze în Ţările Române comitete ad-hoc care să ilustreze voinţa românilor în chestiunea unirii. Această hotărâre, venită în sprijinul programului de unitate elaborat de partida naţională, era consolidată şi de efervescenta propagandă în rândul populaţiei a ideilor înnoitoare şi fundamentarea unor formaţiuni politice denumite generic "partida naţională" care susţineau autonomia şi *neutralitatea* Principatelor, unirea, prinţul străin, un for legislativ *reprezentativ*. Situaţia alarmantă creată în jurul demisiei pârcălabului Cuza în momentul luării la cunoştinţă a falsificării alegerilor în adunarea Ad-hoc a Moldovei, context cu un profund ecou internaţional, tinde să transforme problema românească într-un conflict european. Era necesară intervenţia Angliei, şi, întâlnirea din august 1857 de la Osborne între regina Victoria şi Napoleon al III - lea a reprezentat o altă dovadă elocventă a politicii internaţionale de înţelegere pe seama statelor mici.

Deşi în timpul noii conferinţe organizate la Paris, între 10 - 22 mai şi 7 - 19 august 1858, Franţa a sprijinit doar o unire pur formală în conformitate cu acordul de la Osborne, hotărârile pronunţate de marile puteri vor reprezenta statutul internaţional şi principiile de organizare internă a Principatelor până la Constituţia din 1866. Prin Convenţia de la Paris statul astfel rezultat urma a se numi Principatele Unite ale Moldovei şi Valahiei, dar cu excepţia a două instituţii comune, cele mai înalte foruri legislative şi juridice, ambele cu reşedinţa la Focşani: Înalta Curte de Justiţie şi Casaţie, în cele două ţări urmau să funcţioneze guverne şi domenii separate. Totuşi textul Convenţiei nu stipula că cei doi domni numiţi în fiecare ţară să fie persoane distincte, ceea ce lăsa deschisă perspectiva unei acţiuni îndrăzneţe susţinute de reprezentanţii partidei naţionale, care să fructifice aspiraţia seculară a românilor spre unire.

Instalarea prinţului străin, aşa cum se solicitase în cererile adunărilor ad-hoc, era pe moment o măsură inconformă cu profilul istoric prezent al naţiunii.

Un prinţ străin nu putea face o educaţie naţională, religia lui era diferită de cea a poporului român şi infiltra o eterogenitate între guvern şi guvernanţi, înstrăina armata de la specificul său naţional prin introducere de conducători străini, care nu ar fi înţeles vibraţiile pornirii naţionale, ardoarea aspiraţiilor seculare care se concretizau în acest moment istoric mai puternic decât niciodată. Este evident că au existat reacţii internaţionale adverse, dar alegerea românească a unui domn pământean este favorabilă naţiunii, este conformă cu autonomia recunoscută de puterile garante în tratatul de la Paris; fapta românească a fost pregătită în detaliu şi magistral săvârşită.

În acest context al pericolului momentan pe care-l reprezenta întronarea prinţului străin, alesul adunării elective a Moldovei, Alexandru Ioan Cuza, numit domn al Moldovei la 5/17 ianuarie 1859, va deveni în pofida coaliţiei conservatoare existentă în adunarea Ad-hoc a Ţării Româneşti, domn unic la 24 ianuarie 1859.

Proclamată în ziua de 24 Ianuarie, Unirea a produs o exaltantă agitaţie în rândul populaţiei, o explozie frenetică de entuziasm. Naţiunea română îşi materializase puternica aspiraţie în faţa Europei unite de forţa inimaginabilă sedimentată în însăşi arhetipul de existenţă al naţiunilor mici, atâta timp neglijate, simple instrumente în jocul complicat al coloşilor politici.

Prin ample eforturi diplomatice, prin poziţia intransigentă a guvernului în climatul favorabil oferit de poziţia marilor puteri, Unirea este recunoscută oficial la 4 - 16 decembrie 1861 în ultima şedinţă a Conferinţei de la Constantinopol.

"Unirea este îndeplinită. Naţionalitatea română este întemeiată. Acest act dorit de generaţiile trecute, aclamat de corpurile legiuitoare, chemat cu căldură de Noi s-a recunoscut de Înalta Poartă, de Puterile Garante şi s-a înscris în datinile naţiilor.

Dumnezeul părinţilor noştri a fost cu ţara, a fost cu noi. El a întărit silinţele Noastre prin înţelepciunea poporului şi a condus naţiunea către un falnic viitor.

În zilele de 5 şi 24 ianuarie aţi depus toată a voastră încredere în alesul naţiunii, aţi instruit speranţele voastre într-un singur Domn. Alesul vostru va da azi o singură Românie.

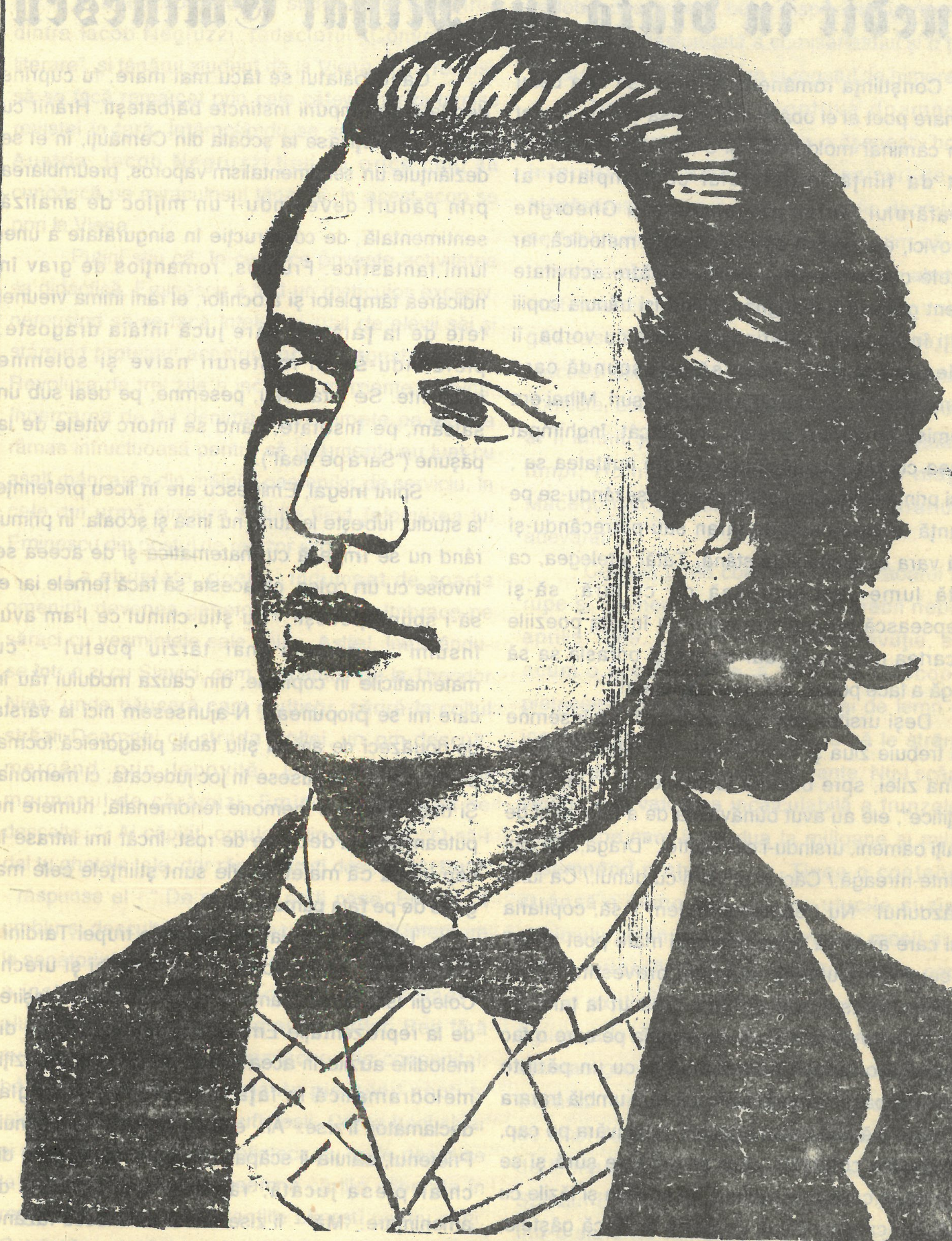
Vă iubiţi Patria, veţi şti dar a o întări.

Să trăiască ROMÂNIA!"

Sunt cuvintele lui Cuza datate la Iaşi, 11 decembrie 1861, care, certificau recunoaşterea internaţională a Unirii, împlinirea aspiraţiei de veacuri a unei naţiuni puternice.

Dana Rădulescu

Lucrarea a fost prezentată la dezbaterea cu tema "Momente memorabile în istoria noastră naţională", organizată în ziua de

MIHAI EMINESCU

1850—1889

Desen realizat de Constantin Predescu, absolvent

Inedit în viaţa lui Mihai Eminescu

Conştiinţa românească a voit să dea celui *mai mare poet al ei obârşie fabuloasă şi pare ciudat* că un căminar moldovean şi o fată de stolnic ar fi putut da fiinţă întristatului contemplator al Luceafărului. Tatăl, pe numele său Gheorghe Eminovici, era un om de o severitate metodică, iar spiritele contemplative, înclinate către activitate aparent gratuită îi repugnau. Când îşi bănuia copiii căzuţi în această suferinţă, îi pişca cu vorba, îi cicălea, până ce îi făcea să se ascundă care încotro. Având obiceiul de a recita versuri, Mihai era zeflemisit cu vorba "poetul", aşa încât, înghimpat adesea cu aluzii răutăcioase despre nulitatea sa , sfârşi prin a evita casa părintească, aşezându-se pe vacanţă în vreo casă de ţăran sau petrecându-şi *toată vara cu ciobanii la stână*. Tatăl înţelegea, ca multă lume respectuoasă de cultură, să-şi pedepsească progenitura când nu învăţa poeziile din cartea de şcoală, dar ca însăşi odrasla sa să ajungă a face poezii, asta n-o înţelegea!

Deşi ursitoarele n-au avut grijă să însemne cum trebuie ziua şi locul unde micul Mihai a văzut lumina zilei, spre bucuria iubitorilor de "Cercetări ştiinţifice", ele au avut bunăvoinţa de a-l deosebi de ceilalţi oameni, ursindu-i cam astfel: "Dragă,/ Să aibi o minte-ntreagă,/ Căci isteţ vei fi cu duhul,/ Ca luna şi văzduhul". Nu trebuie să vedem însă, copilăria celui care avea să devină cel mai mare poet al ţării lui, ceva miraculos şi oarecum prevestitor. Este copilăria firească a *unui* băiat crescut la ţară, cu truda unui fiu de ţăran şi cu libertatea pe care o fac cu putinţă o familie numeroasă şi cu un părinte mereu ocupat pe aiurea. Un copil care umblă trarara prin curte, bătând pasul prusian, cu chivăra pe cap, spre panica coteţelor, care se urcă pe şură şi se ascunde în casă prin rafturile de la scrin şi lăzile cu lumânări, care încalecă pe câine şi atacă gâştele, care se bălăceşte toată ziua în iaz, îndeletnicindu-se cu capturarea verdelui neam al batracienilor, care fuge de acasă cu zilele, răscolind pădurile şi stânele, sau scapă de la şcoală venind pe jos şi trebuie să fie alergat călare pentru a fi prins, nu e nici un descreierat precoce, nici un palid trubadur solitar, ci o *haimana sănătoasă, din zburdălnicia* căreia talentul şi imaginaţia vor scoate mai târziu un mare poet al naturii.

Când băiatul se făcu mai mare, fu cuprins *deodată de timpurii instincte bărbăteşti*. Hrănit cu lecturi romanţioase la şcoala din Cernăuţi, în el se dezlănţuie un sentimentalism vaporos, preumblarea prin păduri devenindu-i un mijloc de analiză sentimentală, de construcţie în singurătate a unei lumi fantastice. Frumos, romanţios de grav în ridicarea tâmplelor şi a ochilor, el răni inima vreunei fete de la ţară, cu care jucă întâia dragoste, pierzându-se în misteruri naive şi solemne jurăminte. Se întâlneau, pesemne, pe deal sub un salcâm, pe înserate, când se întorc vitele de la păşune ("Sara pe deal").

Spirit inegal, Eminescu are în liceu preferinţe la studiu, iubeşte lectura, nu însă şi şcoala. În primul *rând nu se împacă cu matematica* şi de aceea se învoise cu un coleg, ca acesta să facă temele iar el să-i spună poveşti: "Eu ştiu chinul ce l-am avut însumi" - spunea mai târziu poetul - "cu matematicile în copilărie, din cauza modului rău în care mi se propunea... N-ajunsesem nici la vârsta de douăzeci de ani să ştiu tabla pitagoreică tocmai pentru că nu se pusese în joc judecata, ci memoria. Şi deşi aveam o memorie fenomenală, numere nu puteam învăţa deloc pe de rost, încât îmi intrase în cap ideea că matematicile sunt ştiinţele cele mai grele de pe faţa pământului".

La Cernăuţi, la spectacolele trupei Tardini - Vlădicescu, Eminescu era numai ochi şi urechi. *Colegii* îşi aduceau aminte cum într-o zi, la ieşirea de la reprezentaţie Eminescu, fredonând una din melodiile auzite în acea seară, se opri într-o poziţie melodramatică în faţa unui prieten şi cu glas declamator îi zise: "Ah, eşti un laş şi te voi pălmui". Prietenul, căruia îi scăpase această exclamaţie din chiar piesa jucată, rămase o clipă uluit de ameninţare. "Mă" - îi zise atunci Eminescu râzând, în hazul tuturor - "tu nici nu ştii ce s-a jucat pe scenă".

Referitor la evenimentele petrecute la seminarul de la Blaj, poetul reţine figura unui măgărar, adică un om care căra apă din afară de oraş cu ajutorul unui măgar, un ţăran isteţ şi care, *bun povestaş, spunea basme şi snoave*. Întrebat doi ani mai târziu: "Ce zici de Blaj? Cum ţi-a plăcut?", Eminescu răspunde: "Mi-a plăcut de măgărarul de

la seminar." Nimic mai concis şi mai simplu.

În afara tiparelor se situează şi întâlnirea dintre Iacob Negruzzi, redactorul "Convorbirilor literare", şi tânărul student de la Viena, care reuşise să se facă remarcat prin cele câteva poezii trimise revistei în ţară. Întâmplându-se să plece la băi în Austria, Iacob Negruzzi ţinu cu orice chip să cunoască pe miraculosul tânăr şi, în acest scop se opri la Viena.

Puţini ştiu că, în ceea ce priveşte activitatea sa didactică, Eminescu a fost un meticulos excesiv, *nereuşind să se facă înţeles şi iubit de elevii săi şi* stârnind protestul acestora prin demonstraţii utile. Revoluţia de trei zile a inclus şi momente fierbinţi: încercarea de a-i decima prin foamete pe elevi a rămas infructuoasă pentru că insurgenţii au luat cu asalt mâncarea din mâinile oamenilor de serviciu, în *cele din urmă singura soluţie fiind înlocuirea lui* Eminescu din postul de revizor şcolar.

La ebrietate, poetul, înduioşat de soarta omenirii, devenea generos şi ţinea să îmbrace pe săraci cu veşmintele sale unice. Astfel, întorcându-*se într-o zi cu Slavici, cam turmentat, de la Theodor* Nica, unde băuseră cam multişor, zăriră în colţul străzii Doamnei cu strada Colţei, un om desculţ, mergând prin lapoviţă. Rezemându-se de mormanul de cărămizi, Eminescu dădu să se descalţe. "- Ai căpiat, omule?!" ţipă Slavici. "O să-i dai tu ghetele tale, dar rămâi însuţi desculţ." "- Eu?!" - răspunse el - " De mine să nu-ţi pese. Eu pot să umblu şi desculţ; dar el săracul!?". După internare la sanatoriul Caritas, încetul cu încetul ţesătura fină a instinctelor morale se destramă şi bolnavul alunecă pe povârnişul lung al înjosirilor. Bea fără *cumpăt şi, împins de un instinct erotic congenital*, bântuia cafeurile - chantante pierzând nopţi şi istovind ultimele energii sufleteşti. Cerea bani chiar şi necunoscuţilor, lăsa biblioteca cu uşile deschise la voia întâmplării, nu însemna cărţile eliberate în registru şi-şi însuşea garanţiile băneşti pentru cărţi. O tristă notorietate învăluia pe omul blând, zâmbitor, cu plete pe spate. Sergenţii de stradă îl târau ca pe un Christ domol, când ordinea publică li se părea primejduită. Lumea şi copiii se ţineau droaie şi poetul tindea să devină un fel de atracţie a urbei. Câte un burghez profita atunci de această *scenă spre a face didactic o demonstraţie odraslei* sale: "Uite, aşa păţesc" - zicea - "toţi cei care fac poezii, înnebunesc ca dânsul." Firea idilică îi redobândea repede buna dispoziţie şi un somn pe canapeaua desfundată a comisariatului şi o ţigare îi redau zâmbetul luciferian şi regatul de himere.

Noile atentate împotriva doamnelor şi stricarea a vreo două felinare orăşeneşti, hotăresc internarea lui Eminescu în ospiciul de lângă Mănăstirea Neamţului, ca diagnostic decretându-i-se "delirium tremens", suferinţă ce ştim că este o urmare a alcoolismului. Începe să aplice abstracţiile matematice la problemele spirituale voind să găsească principiul vieţii. Astfel, inepţia lui Macedonski, cu care se ştie că avusese numeroase conflicte, este dovedită matematic: "Dacă progresul ar fi infinit şi nu numai o repartiţie inegală după timpi, Homer ar fi trebuit să fie un măgar şi Macedonski un geniu, şi tocmai contrariul este adevărat."

Cea din urmă coardă a fermecătoarei lire se rupe şi Eminescu e declarat "incurabil nebun" în aprilie 1889. Lipsit toată viaţa de avuţie, el visa acum o bogăţie imensă, feerică. Descoperi în pietricelele, bucăţelele de hârtie şi de lemn de pe jos, bogăţii mari, pe care începu să le strângă în scopul de a scoate din ele diamante. Nu-i scăpă din vedere nici valoarea incalculabilă a frunzelor din copaci, pe care le evalua la milioane şi miliarde, însemnând preţul pe ele. Ţinea o contabilitate strânsă a comorilor sale pe ulucile şi zidurile ospiciului, plănuind să-şi cumpere moşii şi chiar lumea întreagă. Greutăţii apăsătoare din cap el îi găsi o explicaţie luminoasă şi-într-un anume fel figurat-adevărată: avea în cap diamante care îi atârnau greu. De asememnea, se credea Matei Basarab reîncarnat şi se lăuda cu cunoaşterea a 64 de limbi străine. Şi poate un ultim fapt inedit legat de Eminescu este că la autopsia efectuată la Spitalul Brâncovenesc i s-a cântărit creierul aflat într-o stare de ramoliţie şi s-a găsit că are o mie patru sute de grame, cam atât cât al lui Schiller. Dincolo de greşelile în fond umane ale poetului, dincolo de căderile oferite de viaţă, în esenţa sa, valoarea operei lui Eminescu rămâne inestimabilă şi nici o profanare n-o poate atinge.

Ileana Grigore,
clasa a XII - a H

Romantismul eminescian pe fondul literaturii universale

Există în fenomenul eminescian o originalitate istorică, mai clară când îl plasăm în configurația literaturii mondiale. Se vorbește curent de prelungirea romantismului la noi. Formula constată o situație izbitoare și are meritul de a se opune altor caracterizări în care opera eminesciană apărea ca un simplu reflex. Justificată istoric, ideea de prelungire, care a suscitat o dezbatere interesantă, trebuie corectată întrucât implică o periodizare a romantismului infirmată de faptele literare. Dacă acceptăm periodizarea cel mai frecvent întâlnită, pe două principale momente, diferențele estetice între perioade se impun. Prima perioadă e a începuturilor, a fierberii, a căutărilor, în cealaltă romantismul stăpânește scrisul și sensibilitatea primei jumătăți a secolului al XIX - lea în principalele literaturi ale lumii. În deceniile următoare, continuă să scrie câte un romantic, dar istoria literară trebuie să consemneze izolarea lui într-un peisaj schimbat. Operele pot fi majore. Într-o vreme când parnasienii postulau în poezie obiectivitatea și valorile plastice, când începuse fermentarea care avea să reintroducă afectul și solicitările imaginative, o dată cu vagabondarea simboliștilor prin vremuri și locuri, la câțiva ani după "Florile răului" și procesul Baudelaire, Hugo a construit "Legenda secolelor". E adevărat însă că romantismul lui Hugo se afirmase pe la 1820 și se fixase teoretic în prefața din 1827 la "Cromwell".

În literatura noastră, diferențele sunt și de date și de pondere. Pentru mulți dintre acei care discută problemele romantismului românesc curentul pare a se confunda cu perioada 48-ului. Menționând evident saltul în calitatea poetică pe care-l reprezintă momentul Eminescu, ei acceptă cu greutate să vorbească în acest caz de o mișcare, când au mereu de-a face cu o personalitate. Dimensiunile lui Eminescu acoperă realitatea istorico-literară. Perioada 48-ului, când, cu pondere diferită, romantismul apare la mai toți scriitorii de seamă pare a permite singură caracteristicile unei mișcări. De aici și formularea cu privire la "prelungire".

Romantismul nostru nu s-a prelungit, ci s-a maturizat și definit pe toate tărâmurile o dată cu Eminescu. De aceea, pentru a surprinde modul cum se desprinde silueta lui Eminescu pe ecranul literaturii mondiale, discuția trebuie să se oprească asupra acestei originalități istorice, asupra izvoarelor, asupra raporturilor dintre poet și mișcarea mai largă pe care a exprimat-o și modoficat-o. Sunt premise care permit să se înțeleagă mai bine sinteza pe care a înfăptuit-o Eminescu între preocupările, tonalitățile principale ale romantismului și răspunsul dat unui moment din istoria poporului nostru.

Datele de istorie literară sunt concludente: cu excepția Germaniei, perioada maximă de înflorire a romantismului e prima jumătate a secolului al XIX - lea. Principalele scrieri ale lui Byron, Shelley, Keats aparțin deceniului al doilea al acestui secol, primul volum al lui Lamartine, "Armoniile poetice", e din 1820. Maturitatea lui Musset, Vigny, Leopardi împinge frontiera până la jumătatea veacului; același lucru pentru Poe. În țările din Europa centrală și din Balcani, cu firești aproximații, întâlnim cam același prag. În jurul anului 1850, se încheie scrisul lui Mischiewicz, Slowaki și Krasinski în literatura polonă, al lui Erben, în cea cehă, al lui Vorosmaty, Petôfi și Madach, în poezia maghiară. "Tragedia omului", unul dintre cele mai târzii monumente ale romantismului european, apare în 1857, cu un deceniu înainte de debutul lui Eminescu la "Familia" și de primele poezii publicate în "Convorbiri literare".

Romantismul nordic se dezvoltă în aceeași jumătate de secol. Stagneliut și Geijer în Suedia, Oehlenschlaeger și Andersen în Danemarca, Wergeland în Norvegia, Lônnot, culegătorul Kalevalei, în Finlanda nu depășesc cu mult perioada-biografic și mai ales, artistic. În literatura sud-americană, cu influențe și tonalități diverse Acuna și Almafuerte duc ecourile romantismului până la sfârșitul veacului. Dar apogeul romantismului e aflat tot în primele decenii; astfel la cubanezul José Maria de Heredia, la care se recunoaște înraurirea lui Byron și Chateaubriand.

Evident că după 1850, romantismul încetează de a fi privit

drept o atitudine și un limbaj potrivit cu spiritul vremii.

Pe lângă ceea ce deosebește momentul eminescian de romantismul anterior, se impune ceea ce creează continuitate.

Omul romantic, așa cum ieșise din epoca luciferiană, sfărâmătoare de legături, a revoluției franceze, din toate marile sinteze speculetive ale idealismului post-kantian, în care orgoliul cugetării omenești atinsese culmile lui cele mai înalte, din luptele pentru naționalitate ale Germaniei, cu tot ce determinaseră ele în direcția exaltării trecutului și a poporului, romantica ființă rezultată din încrucișarea tuturor acestor influențe, cuprindea în sine acel suflet complex în care un individualism excesiv putea coexista cu o înflăcărată sensibilitate națională. Un exemplar din această categorie este Toma Nour, eroul romanului "Geniu pustiu". Dar nu numai prin tipologia personajelor se înrudește Eminescu cu întreaga mișcare romantică europeană.

Ceea ce a văzut și a simțit cu adevărat Eminescu este pădurea, adâncimea ei răcoroasă, ochiul de apă care se deschide în stufișul ei, luxurianța ei vegetală, tainica ei forfotă animală. Din profunzimile umbrite ale codrului i-a răsunat lui Eminescu nostalgicul cântec al codrului, ca altă dată lui Weber în Freischutz. Fără îndoială că prin această afinitate pentru peisajul și sonoritățile pădurii, poetul se înrudește cu întreaga romantică europeană, al cărei cadru propriu este centrul păduros al Europei, în timp ce mediul firesc al clasicismului este coasta aridă și scăldată în lumină a mărilor din sud, dominate de arhitectura templului grec, și de firava dumbravă sacră de dafini ai "Ifigeniei" lui Goethe, romantismul își găsește cadrul în lumina scăzută, în prospețimea și în șoaptele pădurii. Dar cu toate că pădurea este un motiv literar general în romantism, el devine la Eminescu experiență directă și covârșitoare.

Iubirea eminesciană este asemenea cu cea a lui Tristan, în drama lui Wagner. Un fir îndoliat se întrețese cu bucuriile ei. Voluptatea se asociază cu durerea, încât "dulcea jale" sau "farmecul dureros" fac parte dintre expresiile eminesciene tipice.

Scepticismul eminescian este afirmat nu numai în legătură cu credința, dar și ca sentiment general de viață. Acest sentiment este ceea ce Musset numește "Confesion", "la désespérance". Pentru a traduce un astfel de sentiment, Musset găsește formula "Numai uitarea este adevărată, toate celelalte sunt un vis". Comparația vieții cu visul se întâlnește și altă dată la romantici. o regăsim de pildă la Chateaubriand, în exclamația unuia dintre eroii săi: "Omul nu este decât un repede vis, o umbră generoasă". Iar în "Împărat și proletar", Eminescu o spune și mai frumos: "Că vis al morții eterne e viața lumii întregi".

Romanticii sunt niște esteți ai vieții sentimentale și polii opuși ai acesteia se găsesc la ei, cale pe care se pot apropia și contopi.

Floarea albastră este simbol împrumutat romantismului. Heinrich, în romanul lui Novalis, căruia îi împrumută titlul, pornește să caute floarea albastră, adică infinitul peste care poetul trebuie să se facă stăpân. Floarea albastră este pentru Novalis simbolul unei aspirații tulburătoare, a nostalgiei către îndepărtata patrie a poeziei. Înțelesul simbolului este la Eminescu mai puțin special, pentru că el nu răsfrânge decât iubirea pierdută, dorul orientat către trecut, una din atitidinile de căpetenie ale eroticii poetului.

Pesimismul lui Eminescu decurge din reflecția asupra caracterului absurd al unei lumi prinse între două entități de pustietate și neant. Cugetarea sa se apropie mai degrabă de Pascal, decât de Schiller, Leopardi sau Vigny. Pesimismul eminescian este o aspirație către stingerea individualității și reintrarea în marea unitate a naturii. Imposibilitatea unui studiu asupra operei lui Eminescu derivă din însăși apariția de Luceafăr a personalității marelui poet care domină, prin strălucire, întreaga literatură a poporului nostru. În acest sens cuvintele lui Călinescu conțin un adevăr apodictic exprimat metaforic: "Astfel se stinse în al optulea lustru de viață, cel mai mare poet pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată poate pământul românesc. Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate și câte o stea va vesteji pe cer, în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale."

Nicoleta Corbu,
clasa a XII - a H

Publicistica lui Eminescu

Eminescu reprezintă în cultura naţională, cum arăta Titu Maiorescu acum mai bine de un secol, cea mai înaltă întrupare a inteligenţei româneşti; multilateralitatea geniului eminescian vine să confirme aceste cuvinte, fiindcă publicistica poetului nu este cu nimic mai prejos decât poezia sa. Diversitatea problematicii abordate, profunzimea analizei, capacitatea de a releva mari adevăruri într-o viziune de largă perspectivă îl situează pe Eminescu în rândul celor mai de seamă mânuitori ai condeiului gazetăresc. Ba unii socotesc că publicistica este cea care dă adevărata măsură a gândirii eminesciene originale; iată ce scria Nae Ionescu într-un articol în "Cuvântul": "Sărmanul Dionis şi Scrisoarea I" sunt - pentru un analist mai pătrunzător - o jalnică adunătură neconsolată şi neorganizată de reminiscenţe criticiste, hegeliene şi budhiste; în care se pun cap la cap tot felul de principii disparate...

Unde gândirea lui apare mai întreagă, vie, plină de sevă, e în gazetărie. O să vă întrebaţi ce filosofie se poate face într-un articol de gazetă? Multă. Eminescu a făcut în orice caz mai multă decât toţi profesorii noştri de filosofie din vremea lui".

Eminescu îşi desfăşoară activitatea publicistică între 1870 şi 1889 cu întrerupere între iulie 1883 şi septembrie 1888.

Poetul îşi face intrarea în publicistică în epoca studiilor universitare la Viena şi problemele pe care le pune în discuţie se încadrează în mişcarea culturală şi politică a românilor din provinciile aflate sub stăpânirea austro-ungară. la apărarea instituţiilor culturale româneşti în articolul "O scriere critică", publicat în două numere în "Albina", în ianuarie 1870, în care îl prezintă şi pe fostul său dascăl Aron Pumnul. În articolul "Repertoriul nostru teatral", publicat în "Familia" lui Iosif Vulcan se pronunţa pentru înfiinţarea unui teatru naţional al românilor ardeleni care să slujească ridicării lor culturale şi luptei politice, dramaturgii aleşi pentru formarea repertoriului acestui teatru fiind Alecsandri, Haşdeu, Shakespeare şi Hugo. Tot în această perioadă îşi face intrarea şi în publicistica politică, cu trei articole, "Să facem un congres", "În unire e tăria" şi "Equilibrul", publicate succesiv în "Federaţiunea" lui Al. Roman. Eminescu cheamă pe românii ardeleni să se solidarizeze cu celelalte popoare asuprite în lupta comună împotriva dualismului austro-ungar pe care îl denunţă ca fiind o "Ficţiune diplomatică". Poetului i se intentează un proces de presă, al cărui sfârşit a rămas însă necunoscut.

O nouă epocă în activitatea publicistică a lui Eminescu începe o dată cu numirea sa ca director al Bibliotecii Centrale din Iaşi în 1874, şi continuă cu activitatea sa de revizor şcolar în judeţele Iaşi şi Vaslui în 1876 - 1877. Publicistica sa are, în această perioadă, un pronunţat caracter cărturăresc. Consacră o prezentare activităţii literare a lui Constantin Bălăcescu şi eseului lui Alexandru Odobescu "Pseudokynegeticos". Eminescu ţine, în martie 1876, în cadrul prlegerilor organizate de "Junimea", conferinţa intitulată "Influenţa austriacă asupra românilor din Principate", pe care o tipăreşte şi sub formă de studiu în "Convorbiri literare" în august 1876, expunând aici câteva din ideile social-politice la care va reveni pe tot parcursul activităţii sale de gazetar.

Epoca a treia în publicistica lui Eminescu o marcăm cu intrarea sa în rândul ziariştilor profesionişti, ocupaţie mai potrivită cu personalitatea sa. Poetul preia redactarea părţii neoficiale a ziarului "Curierul de Iaşi" la 18 mai 1876 şi va rămâne în această funcţie până în octombrie 1877. Este perioada în care se discută chestiunea orientală şi se desfăşoară luptele din Balcani între sârbi şi muntenegreni, pe de o parte, şi turci, pe de altă parte. Eminescu consemnează luptele de zi cu zi într-un adevărat jurnal al războiului. Evocă personalitatea voievodului Grigore Ghica, decapitat de turci pentru vina de a se fi opus anexării Bucovinei la imperiul Habsburgic în 1875. Exemplul lui Kogălniceanu, Negruzzi şi Alecsandri este urmat şi de Eminescu care caută să facă din partea neoficială a gazetei ieşene o publicaţie cu caracter enciclopedic. Acordă atenţie, alături de viaţa politică, şi mişcării culturale, pătrunzătoarele sale cronici teatrale fiind nişte apariţii neegalate în presa vremii.

În octombrie 1877 Eminescu părăseşte Iaşul, venind la Bucureşti, unde intră ca redactor la "Timpul". Poetul se opreşte mai ales asupra vieţii politice interne şi externe, şi numai incidental asupra vieţii culturale. El preia conducerea "Timpului" în februarie 1880 şi rămâne în fruntea ziarului până în decembrie 1881. Este epoca de maximă intensitate în activitatea gazetărească eminesciană; tot ce intră în coloanele "Timpului" trece mai întâi prin mâinile sale, şi Eminescu este învinuit că transformă ziarul central al Partidului Conservator în organul său de presă. Acestei perioade îi aparţin suitele de articole "Studii asupra situaţiei" şi "Creditul mobiliar" (cel mai temeinic studiu în această problemă) Eminescu pune în discuţie în articolele sale probleme de maximă importanţă pentru explicarea unor evenimente istorice; el demonstrează că actul lui Mihai Viteazul privind legarea de pământ se referea numai la populaţia flotantă şi nu la răzeşi. Desele incursiuni de pradă ale turcilor şi tătarilor determinau mişcarea unei părţi a populaţiei şi măsuri ca ale lui Mihai

Viteazul s-au luat în situaţii similare în toate ţările Europei. Acest punct de vedere se regăseşte în 1915 într-un studiu al lui Constantin Giurescu acceptat apoi şi de Iorga.

Orientarea Partidului Consrvator îl determină pe Eminescu să treacă conducerea "Timpului" lui Grigore Păucescu, el rămânând redactor pentru partea politică. Articolele sale relevă acelaşi ziarist de înaltă ţinută intelectuală, însă activitatea sa înregistrează o evidentă diminuare sub raport calitativ. De altfel în obligaţia sa intră să dea trei articole pe săptămână. Acum, în iunie 1882, îşi ia şi un concediu, plecând la Constanţa unde vede pentru prima dată marea.

Eminescu îşi întrerupe activitatea publicistică în iunie 1883, la prima criză a bolii. Revine în 1888, când colaborează la "România liberă", de unde trece la "Fântâna Blanduziei", care-i publică ultimele articole în ianuarie 1889. Colaborarea la aceste două publicaţii formează epilogul publicisticii eminesciene.

Eminescu afirmă în publicistica sa, ca principiu fundamental, primatul muncii şi nu face nici o concesie în aceast privinţă.

Dezvoltarea societăţii româneşti este judecată în funcţie de acest principiu pe care-l apără cu toată energia intelectuală şi strălucirea stilistică. Potrivit acestui principiu fiecare individ trebuie să producă atâta cât consumă, şi acest principiu este extins şi asupra mecanismelor societăţii. Statul nu este în concepţia lui Eminescu un contract social, ci un produs natural, o realitate organică. Menirea statului este să protejeze forţele productive şi să îngrădească, prin organismele sale, elementele improductive. Partidele politice îşi au justificată existenţa numai în măsura în care acţionează în această direcţie. Examinând situaţia din România în vremea aceea, Eminescu constată că acest principiu fundamental este încălcat. Elementele improductive puseseră stăpânire pe organismele statului. Reuneşte elementele improductive sub denumirea de "pătura superpusă", ce trăieşte exploatând "clasele pozitive" reprezentate, în general, prin ţărănime. Partidele politice sunt preocupate de venirea la guvern şi, pentru a-şi netezi calea, practică demagogia.

Eminescu îşi afirmă independenţa de gândire în repetate rânduri şi nu ezită să susţină în cotidianul conservator că nu interesează care partid se află sau vine la conducerea ţării; condiţia principală este ca aceia aflaţi la conducere sau care aspiră la ea să fie oameni luminaţi şi devotaţi slujirii intereselor ţării.

Eminescu face gazetărie cotidiană şi, alături de discutarea problemelor generale, se implică şi în dezbaterile la ordinea zilei. Consacră sute de articole raporturilor ţării noastre cu imperiile vecine, chestiunii orientale, războiului de independenţă, schimbărilor teritoriale, modificării constituţiei, chestiunii dunărene, înfiinţării unor instituţii bancare, răscumpărării căilor ferate - afacerea Stroussberg, reformei învăţământului.

Eminescu este preocupat de viitor şi propune soluţii economice. România nu trebuia să rămână o ţară agrară, ci să devină o ţară industrială, fie şi numai pentru nevoile ei. Pornind de aici, el este un susţinător al protecţionismului economic.

Eminescu a luat atitudine împotriva "formelor fără fond" şi a importului de idei cosmopolite şi aşa-zis "avansate" din vestul Europei şi mai ales din Franţa. El prevedea că prin măsuri protecţioniste, prin câştigarea de noi deprinderi, prin munca industrială şi prin conţinutul real, organic, al instituţiilor, poporul român se putea ridica la un nivel material şi spiritual care i-ar permite să facă faţă concurenţei din afara graniţelor ţării.

Orientată spre viitor pe aceste coordonate, publicistica lui Eminescu oferă o mulţime de "icoane noi", care împiedicau dezvoltarea firească a societăţii româneşti. Principala piedică, scria el, era reprezentată de fuga de muncă şi de sporirea îngrijorătoare a "scribilor" care trăiau pe seama "claselor pozitive" supuse, progresiv, procesului de sărăcire. De aici decurgeau toate celelalte neajunsuri, ca scăderea capacităţilor de producţie ale "claselor pozitive" şi îndeosebi a ţărănimii şi descreşterea alarmantă a natalităţii în rândurile acestor clase; munca era înlocuită de demagogie care se instituie drept criteriu în promovarea in ierarhia socială şi ascendent asupra "claselor pozitive". Partidele politice aveau ca ultimă ţintă acapararea puterii şi plasarea acoliţilor în posturi.

Eminescu a fost însufleţit în activitatea sa gazetărească de credinţa în asanarea relelor de care suferea societatea româneacă, slujind această credinţă cu dăruire care mergea până la sacrificiul de sine. Întreaga sa doctrină politică izvorăşte dintr-o mare dragoste de ţară, din acel sentiment nobil care stă în fruntea simţămintelor româneşti şi care la dânsul era motorul oricărei acţiuni publice, izvorul oricărei credinţe. Cum spune Eminescu însuşi într-unul din articolele sale: "Iubim ţara şi naţia noastră astfel cum n-o iubeşte nimeni, cum nimeni n-are puterea de a o iubi".

Răzvan Stanca, clasa a XII - a H

Lucrarea a fost prezentată cu prilejul dezbaterii având ca temă "Activitatea lui Eminescu", organizate de elevii clasei a XII- a H, în ziua de 17 ianuarie 1996, în sala Bibliotecii liceului, la care au participat ca invitaţi şi elevii celorlalte clase a XII - a din liceu.

Gândirea pre-filosofică în Mesopotamia

Leagăn al civilizaţiilor asiriene, în Meospotamia s-a constituit prima mare civilizaţie şi cultură a antichităţii, care a lăsat omenirii o moştenire considerabilă, de la primele observaţii ale naturii, constatări, descrieri, la ritualuri, credinţe, practici magico-religioase, formule magice, culte şi mituri, la formele primare ale gândirii şi la manifestări ale ştiinţei, tehnicii şi artelor.

Formele primare ale gândirii stau în observarea, descriere fenomelor naturii, în scopuri practice, iar căile urmate şi rezultatele sunt deseori fanteziste. În Mesopotamia, ca şi celelalte ştiinţe care abia au reuşit totuşi să depăşească stadiul empirismului, gândirea sapienţială era determinată şi limitată de ideologia religioasă. Se făceau constatări, obsevaţii, calcule, însă mesopotamienii considerau ştiinţa ca pe un dar ceresc, ca pe o revelaţie divină, accesibilă doar zeilor, şi se limitau doar la a o constata.

Cum religia era deci determinantă, ocupând locul primordial în cultura mesopotamiană, ea reprezintă punctul de plecare al ştiinţei şi artelor, al filosofiei. Însă în Mesopotamia nu s-a ajuns la o creaţie filosofică propriu-zisă, ci la o gândire sapienţială, care nu era complet desprinsă de conceptele religioase. Observarea fenomenelor petrecute în natură a fost urmată de încercarea de a le explica, de aprofundarea relaţiilor dintre elementele de viaţă. Astfel, religia era naturalistă: panteonul mesopotamian este dominat de zeii naturii: al vegetaţiei, al furtunii, al ploii binefăcătoare, al fertilităţii etc. Din acest punct de vedere tratează gândirea pre-filosofică mesopotamiană temele ei generale: originea lumii şi unitatea ei în structura, interdependenţa şi intercondiţionalitatea elementelor întregului univers.

Acordând credit lui Diodor din Sicilia, istoricul grec, din sec. I î. Hr. (care spunea: "Caldeenii propovăduiesc că lumea nu a avut niciodată început. "Ordinea şi rânduiala materiei se datoresc providenţei divine." Există deci dintotdeauna materia, există şi "providenţa", care "orânduieşte materia") vom considera că explicaţia cosmogonică propusă în "Enuma Elis" nu se situează încă în planul ci doar în pragul filosofiei.

Considerăm îndreptăţite părerile exprimate de Jean Battero şi Noah Kramer.

Primul afirma că: "sumerienii au elaborat o faună imaginativă, mitologică, iar nu încă raţională, o întreagă metafizică a Universului" iar cel de-al doilea nota în lucrarea "Istoria începe de la Sumer": "Sumerienii nu au reuşit să elaboreze o adevărată filosofie, în sensul pe care-l dăm astăzi acestei noţiuni." "Nicăieri în literatura sumeriană nu vom întâlni aceste speculaţii asupra cosmosului şi asupra divinităţii formulate în termeni filosofici expliciţi şi expuse în mod sistematic. Filosofii sumerieni nu descoperiseră acest *instrument primordial al cunoaşterii*: metoda noastră ştiinţifică bazată pe definiţie şi generalizare".

În mitologia sumeriană elementul primordial este apa. Această idee este oglindită iniţial în mitul cosmogonic (cu privire la originea lumii) de la începutul mileniului al II-lea î. Hr., cunoscut sub titlul - dat de cuvintele cu care începe mitul - "Enuma Elis" ("Când sus în înălţimi"). Acest mit al creaţiei este o reprezentare a ideii potrivit căreia materia începuturilor a fost apa, marea:

"Când sus în înălţimi cerul nu fusese
încă numit,
Iar jos, Pământul nu căpătase un
nume,
Din oceanul Începuturilor, Apsu, tatăl
apelor,
şi din învolburata Tiamat, muma lor a
tuturor,
Apele se amestecară toate la un loc.
Stufărişul încă nu crescuse,
desişurile de trestie
încă nu se vedeau.
Când încă nici unul din zei nu era
zămislit,
Când încă nici un nume nu fusese
dat,
când nici un destin nu fusese hotărât,
Atunci zeii cei dintâi s-au născut din
ape..."

Universul începuturilor este un total haos originar, în care nu există încă formă sau culoare. Există însă un element originar, apa, reprezentată prin cele două componente: Apsu şi Tiamat. Din îmbinarea apei dulci, Apsu - "tatăl apelor" - cu apa sărată, Tiamat - "muma lor a tuturor" - a rezultat viaţă: astfel au fost creaţi oamenii şi zeii. ("... zeii cei dintâi s-au născut din ape...")

Tot ca o prefigurare a gândirii filosofice se conturează şi tema unităţii lumii. Reprezentările mitice imaginează Universul ca un tot unitar, ca un ansamblu de relaţii şi de corespondenţe, în cadrul întregului, elementele componente se intercondiţionează reciproc, completându-se. Totodată, observaţiile directe şi cercetările au permis mesopotamienilor să demonstreze ritmicitatea fenomenelor naturii, alternanţa lor şi cauzalitatea, legile cărora se supun.

Aceste idei pre-filosofice nu sunt în totalitate desprinse de conceptele religioase, însă există în cultura mesopotamiană rupteri de această ideologie, manifestate prin diferitele atitudini faţă de zeităţi. Ascultarea şi cinstirea sunt înlocuite de scepticism, neîncredere, ajungându-se chiar până la desconsiderare sau chiar la aversitate faţă de divinităţi:

"Am strigat către zeul meu, dar el
nu şi-a arătat faţa!
Am chemat zeiţa mea, dar capul
ei nu s-a întors către mine!"

(din poemul sapienţial "Dreptul care suferă").

În gândirea pre-filosofică mesopotamiană un rol aparte revine cuvântului care aparţine zeului şi contribuie la autotputernicia şi la inaccesibilitatea poziţiei lui.

"Cuvântul marelui zeu e tainic ca ziua: Cine poate oare să-i cerceteze cuprinsul?

... Cuvântul lui Bel este un suflu
pe care ochiul nu-l vede,
Este un vis care nu poate fi
văzut..."

se spune într-un imn de slavă consacrat lui Bel-Marduk. Zeul se situează, prin cuvânt, deasupra puterii de cugetare a omului.

"Când cuvântul său se ridică, el face
ca întreaga ţară să sufere...
Când cuvântul săuse coboară,
distrugeîntreaga ţară.
Cuvântul său... mă înfricoşează..."

Forţa misterioasă a cuvântului îmbracă în mister pe zeul însuşi. Mistica zeului are menirea de a amplifica misterul divin. Zeii devin mai distanţi de oameni, mai înfricoşători, mai inefabili.

Prin cuvânt se face trecerea de la materia informă la starea de existenţă a lucrului. "Pentru babilonieni - spune Margueritte Rutten - un lucru nu ajunge cu adevărat la existenţă decât dacă a primit un nume." Cuvântul poartă în sine puterea generatoare, el poate asigura de la început ca un lucru să fie înnobilat cu o serie de atribute deosebite.

Mesopotamienii îi concep pe zei ca fiind şi cauza tuturor relelor; având curajul de a înfrunta divinitatea şi nedreptatea din jurul lor, ei proclamă valoarea omului înfruntând divinitaea despotica: "Inima zeului este tot atât de departe ca cerul, puterea lui e chinuitoare... Omul cinstit care caută sfatul zeilor este izgonit... Zeii au dăruit oamenilor numai răutate şi nedreptate... Ca nişte jefuitori se poartă ei cu omul slab..."

Atitudinile şi poziţiile faţă de viaţă şi de moarte exprimă ataşamentul pentru viaţa pământească, pentru că "lumea de dincolo" nu oferă nimic, imaginea ei deprimantă şi dezolantă este sugestiv conturată în "Epopeea lui Ghilgameş; lumea morţilor este "o ţară din care nu există întoarcere".

"– Pe cel al cărui trup zace
părăsit pe câmpie,
l-ai văzut? – L-am văzut,
Sufletul său nu are odihnă în
lumea de dincolo.
– Pe cel pentru al cărui suflet nu
se roagă nimeni,
l-ai văzut? – L-am văzut.
Mănâncă ce mai găseşte prin
oale, şi resturile de mâncare
aruncate în drum..."

"Sumero-babilonienii - ne spune Lucian Blaga în "Ştiinţă şi creaţie" - erau aşa de însetaţi de nemurirea vieţii terestre, încât unul din cele mai rare şi mai înalte sentimente, sentimentul "tragicului", apare la ei întâia oară în istorie în legătură cu problema vieţii terestre ca atare".

Anxietatea în faţa morţii, născută din prea marea lor sete de viaţă, apare în amplitudinea ei de trăire fundamentală, esenţială a omului dinotdeauna, prin fiorul existenţial pe care îl trăieşte individul şi pe care reuşeşte să ni-l comunice într-o tonalitate clară şi lucidă.

Ghilgameş, eroul care a încercat descifrarea tainelor morţii, a suferit o înfrângere, dar nu este pe de-a întregul învins. Ideea muncii creatoare dă curs vieţii şi atenuează melancolia de care e cuprins eroul. El acceptă resemnat destinul pe care omul nu-l poate evita, resemnat dar nu pesimist. Deşi enigma morţii rămâne impenetrabilă şi Ghilgameş trebuie să moară, supunându-se destinului, el îl domină într-un fel, prin înţelegere şi cunoaştere. Ca şi Sisif al lui ALbert Camus, care ştie că viaţa-i este zădărnicie, osândă, condamnare irevocabilă la muncă istovitoare fără finalitate, Ghilgameş ştie că destinul lui e lucrul lui, că trebuie să-şi asume chinul şi să facă să amuţească pe toţi idolii. El proclamă şi apără valoarea omului, înfruntă divinitatea, rămâne ataşat vieţii şi cultului prieteniei. Omul rămâne glorificat pentru capacităţile sale de acţiune, fizice, de făuritor de produse materiale, de civilizaţie, pentru curajul şi vitejia sa împotriva stilismului etic şi fatalismului în general, de la care nu poate să se sustragă, dar încearcă să-l înfrunte.

În bogata literatură mesopotamiană, operele de valoare: rugăciuni, imnuri penitenţiale ("Despre mizeria omenească"), scrierile sapienţiale morale ("Dreptul care suferă", Despre lume şi înţelepciune"), miturile şi poemele epice ilustrează pregnant atitudini filosofice prin descrierea unor episoade cu grave rezonanţe, reflecţii morale şi filosofice. Din ele răzbate prin timp atitudinea de profund interes pentru om şi pentru tot ceea ce îl înconjoară.

Anda Pluteanu,
clasa a XII - a D

Introducere în Islam

Termenul "islam" (a se supune) desemnează religia monoteistă care are la bază Coranul şi al cărei profet este Muhammad. Prin extensiune se referă şi la întreaga civilizaţie, cu un cadru legislativ unic, cu structuri politice specifice, cu tradiţii sociale şi morale care se revendică de la această religie.

Coranul (Predica) reprezintă pentru Islam ce este Biblia pentru creştinism. Coranul este alcătuit din 114 sure (capitole) aşezate în ordinea descrescătoare a versurilor. Capitolele sunt împărţite în "surele de la Mecca" - dominate de afirmarea absolutei unicităţi - şi "surele de la Medina" - dominate de temele legate de organizarea religioasă şi socială a comunităţii.

Muhammad, profetul, s-a născut în jurul anului 570 şi, orfan fiind, a fost crescut de bunicul său Ab[illegible] al Muttalib. A fost cel ce a întreprins primul pelerinaj la Mecca în anul 632.

Principalele îndatoriri ale unui musulman sunt: mărturia de credinţă ("la illah illa Allah" - nu există altă divinitate decât Allah"- nu există altă divinitate de cât Allah), rugăciunea, postul (este de trei feluri: de pocăinţă, benevol şi postul Ramadanului), pelerinajul şi jihadul (războiul sfânt împotriva necredincioşilor).

Moscheia este "biserica" musulmanilor, locul unde se efectuează rugăciunile, acolo unde ea există. În moscheie este interzisă orice reprezentare a lui Dumnezeu sau a profetului, frumuseţea acestor lăcaşuri constând în arhitectură şi luminozitate.

În islamism există trei curente religioase, apărute după "Marea Discordie" (Fitna), ce a survenit după moartea lui Muhammad (Mahomed), şi anume: sunnismul, şiismul şi kharigitismul.

Sunnismul, orientarea tradiţionalistă, numără aproximativ 85% dintre adepţi şi se bazează pe spusele lui Othman (644 - 656), unul dintre "califii bine ghidaţi" ce au trăit în preajma profetului, ei fiind cei ce au aşternut pe hârtie spusele acestuia.

Şiismul se bazează pe cele relatate de Ali (656 - 661), iar kharigitismul (3 - 4 % dintre adepţi) pe spusele lui Abu Bakr (632 - 634) şi Omar (634 - 644).

Coranul stă la baza politicii, moralei şi învăţământului în statele ce au religia de stat - islamul.

Informaţiile pe care celelalte ţări le deţin despre Islam şi despre teritoriile în care aceasta este principala religie sunt inexacte şi incomplete de cele mai multe ori, aceasta datorându-se unor prejudecăţi şi a vederii nu tocmai plăcute create de aceste ţări în afara graniţelor. Coranul nu-şi dezvăluie adevărata înţelepciune şi frumuseţe decât în scrierile arabe, traducerile sale având un caracter interpretativ.

Religia islamică se aseamănă însă cu religia creştină, punctele comune ale acestora neputându-se ignora.

Adepţii islamismului sunt mai mulţi de un miliard, majoritatea locuitori ai Asiei şi Africii, dar anual se înregistrază convertiri ale tot mai multor europeni şi americani.

Mirona Croitoru, clasa a XII a D

Problematica principiului înainte de Platon

Găsirea originii şi sensului lumii este una din primele problematici apărute în reflexia filosofică autonomă europeană. Definind filosofia ca "ştiinţă a cauzelor şi principiilor prime", Aristotel pune în evidenţă importanţa meditaţiei asupra principiului prim şi, indirect, importanţa demersului primilor filosofi eleni. Principiul prim apare înainte de filosofia presocratică, într-un fel constituindu-se ca bază a protofilosofiilor asiatice. Aceasta în sensul că mitologiile orientale (egipteană, mesopotamiană, indiană) se construiesc în jurul actului de "creaţie" sau de "recreaţie", în jurul unui început al transformării haosului în cosmos. Ceea ce deosebeşte principiul prim al primilor filosofi greci de mitologiile orientale este o "experienţă" metafizică pe care orientalii nu o dobândiseră; pentru că momentul apariţiei primelor reflexii de acest gen coincide cu un anumit moment de slăbiciune sau chiar de criză al religiei populare.

Începutul cugetării sistematice îl fac însă şcolile filosofice. Reprezentanţii acestor şcoli aplică reflexia filosofică asupra universului, văzut nu ca un scop în sine, autonom, ci ca un model esenţial al acţiunii principiului, un efect al pricipiului; adică sub forma unui "punct de plecare datorită căruia un lucru ia naştere şi poate fi cunoscut".

Prima şcoală a filosofiei greceşti este "Şcoala milesiană", ce a avut drept întemeietor pe Thales din Milet. Esenţa principiului prim, la filosofii aparţinând acestei şcoli, este de natură materială, "deoarece substanţa ea însăşi persistă, schimbându-şi doar proporţiile" (Aristotel - "Metafizica").:

"Şi tot aşa nimic nu s-ar naşte şi nimic n-ar pieri, căci trebuie să existe o natură unică sau mai multe din care tot restul se naşte, ea însăşi rămânând mereu aceeaşi" (Aristotel - "Metafizica"). Diferenţa între concepţiile acestor primi filosofi o constituie numărul şi natura acestor elemente fizicale.

Pentru Thales "apa" este principiul prim al naturii. Ea este substanţa unică, supusă transformărilor şi modificărilor. Apa este infinită, nu dispare şi, deşi necreată, are rol creator. Pentru Thales pământul plutea deasupra apei ca un buştean. Aristotel i-a adus obiecţia că apa la rândul ei trebuie să se sprijine şi ea pe ceva. Se pare că Thales nu a întâmpinat asemenea argumente în vremea sa datorită faptului că opinia generală era că apa se întinde la nesfârşit atât în jos, cât şi în jurul pământului. Această opinie aparţinea şi tradiţiei şi religiei egiptene, prcum şi mitologiei homerice, însă Thales a depăşit plăsmuirile mitice printr-o încercare carecum raţională. Aristotel scrie în "Metafizica" sa că Thales a ajuns la apă ca principiu prim prin observaţie. Şi anume: toate se hrănesc din ceea ce este umed şi ceea ce vine din umiditate este originea lor. Germenii tuturor lucrurilor au la bază umiditatea, seminţele plantelor ca şi creşterea lor se realizează tot cu ajutorul umidităţii.

Ceea ce ne atrage atenţia în mod deosebit în filosofia acestui gânditor şi ceea ce se constituie ca unul din cele mai importante merite ale primilor filosofi a fost că au intuit o perspectivă a Totalităţii în relaţie intimă cu unitatea. Ideea că Totul este Unu" a permis gânditorilor presocratici să ordoneze universul, după cum arăta Fr. Nietzsche("Începuturile filosofiei elene").

Un alt reprezentant al şcolii milesiene, Anaximenes, introduce "aerul" ca principiu prim al lumii. În concepţia lui Anaximenes aerul este identic cu sine însuşi, fiind în acelaşi timp cauza tuturor lucrurilor, prin capacităţile sale de a produce o multitudine de forme existenţiale. Anaximenes consideră că există şi alte substanţe, dar acestea sunt izvorţte din aer prin rarefiere şi condensare. Pământul avea o formă plată, iar stelele şi aştrii cereşti se mişcă în jurul pământului, în viziunea filosofului ionian. Pentru Anaximandros din Milet, reprezentarea principiului lua forma "nedeterminatului infinit" (apeironul). Acesta (aperionul) era substanţa primordială, omogenă, din care toate au izvorât şi s-au diferenţiat şi alte substanţe care au format lucrurile şi obiectele. "Aproape toate lucrurile, spune el, care sunt formate din părţi asemănătoare între ele, în felul apei sau al focului, nu se nasc şi nici nu se distrug decât într-un singur fel, şi anume prin unirea sau separarea părţilor; ele nu se nasc şi nici nu pier într-alt fel, dar ele subzistă veşnic (Aristotel - "Metafizica"). Despre această unire şi dezbinare a lucurrilor, Anaximandros afirmă: "lucrurile se descompun în mod necesar în substanţa din care îşi trag originea, căci în scurgerea timpului ele îşi dau unele altora pedeapsa pentru nedreptăţile săvârşite". În încercările sale cosmologice, Anaximandros este primul care afirmă că pământul nu se sprijină pe nimic, pentru că se afla la o distanţă "asemănatoare de toate lucrurile". El a încercat şi explicaţii asupra naşterii corpurilor cereşti şi a omului ca specie, toate în armonie cu principiul ce a dat naştere tuturor.

Heraclit din Efes observa unitatea şi coerenţa lumii, dar este în acelaşi timp mirat de schimbările neîncetate şi surprinzătaore ale ei. De aceea, perechile contrarii formeazp inevitabil obiectul acţional principal în dialectica naşterii şi dezvoltării lucrurilor existente. Heraclit susţine că pricipiul prim este "focul", simbol al unei perpetue deveniri. Focul este esenţa superioară din care vin toate, întemeietor al ordinii lumii. "Această ordine a lumii, aceeaşi pentru toate fiinţele, nu a fost făcută de nici un zeu sau om, ci a fost, este şi va rămâne de-a pururi un foc viu, care se aprinde după măsură şi se stinge după măsură".

Succesiunea producerii şi distrugerii formează dinamismul universului. Totul însă decurge într-un proces logic care nu este perceptibil decât de către iniţiaţi (filosofi), căci "naturii lucrurilor îi place să rămână ascunsă". Lupta contrariilor este forma abstractă ce întruchipează principiul prim, în timp ce războiul este întruparea materială a acestei forme. "Boala face sănătatea plăcută; osteneala, odihna", într-un cuvânt, fiecare lucru are un contrariu al său prin care se defineşte şi care îi conferă valoare. Armonia universului se naşte din această luptă a contrariilor, iar războiul ţine această armonie în echilibru. "Războiul este tatăl tuturor lucrurilor, regele tuturor lucrurilor. Pe unii îi face zei, pe unii sclavi, pa alţii liberi". Unitatea şi lupta contrariilor este o lege universală, pentru că ea există în toate lucrurile şi în orice moment al lor: "Ceea ce tinde să se separe, se uneşte şi, din tonurile cele mai diferite se compune cea mai frumoasă armonie şi totul se naşte din discordie".

Schimbarea este o necesitate universală, totul se schimbă, chiar şi legea după care lumea se transformă, ca o curgere veşnică, neîntreruptă: "Intrăm în acelaşi râu şi nu intrăm. Suntem şi nu suntem. Iar celui ce se scaldă în acalaşi râu îi curge întotdeauna un alt şuvoi de apă". Totul curge, însă cu toate acestea "Unul este în toate şi toate purced în Unul". Focul, prin lupta contrariilor, organizează şi dă un sens universului: "Oamenii nu înţeleg că ceea ce se prezintă sub formă variată este de acord cu sine însăşi; căci există o armonie a contrariilor ca aceea a arcului şi a lirei".

Prin determinarea principiului prim din elemente naturale, filosofia şcolii milesiene se afla în oarecare opoziţie cu demersurile şcolii eleate. În Eleea, o fostă colonie greacă din sudul Peninsulei Italice, s-a stabilit *Xenofon din Colofon*, emigrat din patrie în timpul invaziei persane. El întemeiază o şcoală filosofică şi are ca elev pe Parmenide, care la rândul său îl are ca discipol pe Zenon. Fiecare dintre ei a luat în discuţie existenţa şi caracteristicile acesteia, înfăţişându-le ca realităţi logice dominate de un principiu ordonator. Xenofon începe prin a combate mitologia populară pentru vina de a reprezenta zeii sub chipuri umane, încercaţi de vicii. Pentru el, Dumnezeu este substanţa superioară ce are atributele tuturor substanţelor, fiind un model creator, capabil de o ordonare a substratului stabil şi permanent al lucrurilor. Parmenide, influenţat de magistrul său, concepe existenţa ca pe o identitate logică abstractă, a cărei singură determinare autentică este Fiinţa: "Ori de unde începe, substratul comun este Fiinţa, căci tot acolo voi reveni întotdeauna". Determinaţiile Fiinţei: infinită, nenăscută, nepieritoare, unică, fără sfârşit şi început, nezdruncinată etc., Parmenide le demonstrează cu ajutorul principiului logic al non-contradicţiei. Din două propoziţii de forma "existenţa există" şi "existenţa nu există" aflate în raport de contradicţie, numai una poate fi adevărată şi aceasta este prima propoziţie, deoarece non-existenţa nu poate fi gândită, iar ceea ce nu poate fi gândit nu există. "Căci nu poţi cunoaşte Nefiinţa; aceasta este imposibil şi nici nu poţi s-o exprimi... căci nimeni nu poate proba aceasta: că Nefiinţa există". Zenon continua să demonstreze cu argumente dialectice (celebrele lui aporii) adevărul existenţei imobile şi infinite a Fiinţei, precum şi diferenţa dintre cunoaşterea senzorială şi cea raţională.

Întrutotul deosebită de cosmogoniile ioniene se află aceea elaborată de şcoala pytagoreică. Principiul prim pentru pytagoreici îl constituia "numărul". Numărul însă, ca entitate inteligibilă, nu mai era ca în filosofia milesiană o substanţă infinită, eternă, din care toate se ivesc şi în care toate se scufundă, dar nici nu-şi pierdea în totalitate şi determinaţiile corporale. Esenţa lucrului, la pytagoreici, o constituia "sarcina lui numerică". Aceasta în sensul posibilităţii de transformare a corpului în volum, suprafeţe, linii şi, în sfârşit, număr de puncte. Punctul nu era însă o entitate abstractă, fără realitate "empirică", căci modul arhaic de a pune problema considera tot ce este real a fi corporal, după cum apreciază I. Banu în studiul istoric al lucrării "Filosofia greacă până la Platon, pag. LXXXIV). Deci, punctul este "entitate obiectuală cu caracter corporal" (idem, pag. LXXXI). Pentru a înţelege fundamentarea argumentării că principiul lucrurilor este numărul, Ion Banu desparte două raporturi, care pentru cercetarea modernă apar inversate faţă de cugetarea pytagoreică. Noi vedem numărul aici ca o "expresie mentală a unei realităţi virtuale", în care primează lucrul material. De aici ne apar următoarele două raporturi: relaţia numerică obiectuală are caracter secund faţă de corpul sensibil (- primul raport -), numărul (subiectiv) are caracter secund în raport cu relaţia obiectuală (- al doilea raport -). Aceste două raporturi sunt inversate, spune I. Banu, în concepţia pytagoreică, o dată deliberat şi a doua oară în mod nedeliberat, primitivist. Rezultă, deci, că: relaţia obiectuală este deliberat considerată a avea caracter primordial în raport cu corpul sensibil (- prima inversare -). Această relaţie devine universalul prim, al tuturor lucrurilor. Conceptul - număr (subiectiv), în fapt, este luat drept entitate ce are în eternitate caracter obiectual, existenţa primordială în lucru. Aceasta este cea de-a doua inversare, nedeliberată, ce transformă numărul subiectiv în existent corporal.

O altă explicaţie a corporalităţii numărului pytagoreic o constituie extensiunea gnomomului.

Totuşi, corporalitatea numerelor nu explică prin sine dinamica şi regularitatea Universului. Este implicat acum termenul de armonie, înţeles ca "acord lăuntric statornicit numeric". Modelul acestui acord este cel al armoniei muzicale: pentru un instrument cu coarde, fiecare sunet depinde de lungimea acesteia, însă lungimea înseamnă număr. Fixarea mişcărilor Universului în relaţii aritmetico-magice determinate numeric, încercarea de înţelegere a regularităţilor prin constante universale se situează în cadrul dezvoltării ideii de legitate.

Amândouă determinaţiile, atât corporalitatea numerelor cât şi principiul armoniei - kosmos, conţin în ele elemente mitico-magice. Corporalitatea numerelor face referire numai la latura cantitativă a lucrurilor, partea calitativă aparţinând explicaţiilor magice, ceea ce este o scădere a acestei teorii.

Indiferent de lipsuri, teoria elaborată de Pitagora şi şcoala sa ne reţine atenţia printr-o construcţie raţională în care principiul prim nu mai izvorăşte organic din observaţiile realului sensibil, ca în filosofia ioniană, ci printr-un efort de abstractizare, dar care nu pierde din vedere contactul cu lumea lucrurilor. Căci nu se făcuse încă distincţie între existent corporal şi incorporal, între idee ca văzut al minţii şi lucrul perceput de simţuri. Acest deziderat se va împlini la Platon.

Octavian Pană - fost elev al Liceului "N. Bălcescu", student anul III, Facultatea de Teologie, Universitatea Piteşti

Probleme ale revoluţiei tehnico-ştiinţifice actuale

Revoluţia tehnico-ştiinţifică contemporană se prezintă ca fiind procesul complex contemporan de dezvoltare actuală, de interdependenţă a ştiinţei şi tehnicii, în cadrul căreia ştiinţa se situează în fruntea progresului tehnic, transformată ea însăşi tot mai mult într-o forţă de producţie nemijlocită şi determinând revoluţionarea forţelor de producţie, salt calitativ în dezvoltarea procesului cunoaşterii naturii şi folosirii de către oameni a legilor ei. Revoluţia tehnico-ştiinţifică reprezintă una din dintre caracteristicile fundamentale ale epocii contemporane; determină crearea unei baze tehnice materiale calitativ noi a societăţii. Revoluţia ştiinţifică se concretizează în descoperirile epocale şi marile realizări teoretice în diferitele ramuri ale ştiinţelor, obţinute în special în secolul al XX - lea, precum şi în schimbările survenite în domeniul tehnicii, ca urmare a materializării tehnice a descoperirilor ştiinţifice prin automatizaea activităţilor, introducerea şi folosirea calculatoarelor din ce în ce mai performante chimizarea producţiei, stăpânirea şi folosirea unor noi resurse energetice.

Succesul ştiinţei moderne a schimbat însăşi imaginea pe care omul şi o face despre sine şi despre locul sau în univers, modul său de a percepe viitorul şi de a se raporta la viitor.

Ştiinţa creează tehnologie, tehnologia la rândul ei pune la dispoziţia ştiinţei noi instrumente de investigare din ce în ce mai puternice; aplicabilitatea economică a tehnologiei (recunoaşterea utilităţii sociale) stimulează răspândirea şi perfecţionarea acesteia, iar succesul economic tinde să răsplătească şi să încurajeze cercetarea ştiinţifică.

Are loc un efect "în lanţ" sau "în cascadă", iar atunci când se atinge o "masă critică" asistăm la desfăşurarea unui proces calitativ nou: revoluţia tehnico-ştiinţifică. Şi, ca în orice revoluţie, schimbările sunt profunde şi esenţiale: avem de-a face cu un "proces de distrugere creatoare" care face ca sub impactul revoluţiei ştiinţifico-tehnice întregi ramuri industriale să apară ca îmbătrânite, învechite, antiproductive; concomitent iau naştere, aproape peste noapte, ramuri industriale tinere, dinamice şi de înaltă eficienţă, iar întreaga economie îşi modifică structura.

Forţele tehnologice declanşate de societate sunt capabile nu numai să supună natura, ci chiar să o distrugă, deoarece ele sunt introduse în producţie, cu prioritate, după criterii de rentabilitate: preţ, reducere a costurilor energetice, consumului de materii prime, economisirea resurselor de forţe de muncă şi numai foarte rar sunt avute în vedere aşa numitele "externalităţi" costuri care se repercutează asupra întregii societăţi şi nu sunt suportate în mod direct de către utilizatorul tehnologiei. Aceste costuri - nu întotdeauna cuantificabile - sunt determinate de o serie de efecte secundare, în special asupra mediului înconjurător, ale utilizării tehnologiei odată cu răspândirea pe scară largă a tehnologiilor în activitatea industrială, efectele de acest gen capătă proporţii globale, afectând mediul natural al întregii planete.

Introducerea progresului tehnic oferă unele avantaje ce nu pot fi negate: se scurtează considerabil perioada care desparte descoperirea tehnico-ştiinţifică de aplicarea ei în practică, în producţie; se micşorează durata medie de funcţionare a capitalului fix, ca urmare a apariţiei unor noi utilaje mai bune şi adesea mai ieftine (cotele de amortizare trebuie să fie suficient de mari ca să asigure în condiţiile uzurii morale rapide recuperarea valorii unor instalaţii costisitoare); cresc simţitor posibilităţile de folosire a fondului de amortizare ca sursă de acumulare.

Se tinde în general să se ia în considerare doar consecinţele imediate şi cele mai evidente ale inovaţiilor tehnice. Ori tocmai acest impact ne-imediat şi ne-evident este cela care ar trebui să preocupe.

Ca urmare a schimbărilor pe care le aduce revoluţia tehnico-ştiinţifică, se înregistrează diferite reacţii şi se ridică noi probleme.

Folosiea energiei atomice ca o posibilă viitoare sursă de energie aduce în discuţie deşeurile radioactive şi riscul pe care îl presupune construirea unor centre specifice.

Influeţele - pe care anumite experienţe ştiinţifice sau aplicarea unor noi tehnologii ale căror consecinţe nu au fost riguros calculate şi prevăzute asupra mediului înconjurător nu sunt întotdeauna benefice şi bine venite.

Toate acestea se repercutează în planul existenţei umane în sensul posibilităţii scăderii îngrijorătoare a calităţii produselor de care omenirea are nevoie zilnic, sau a unor elemente ale mediului cum ar fi apa, aerul, solul

Promovarea noilor descoperiri poate declanşa reacţii de respingere sau chiar de negare a necesităţii lor, precum şi de nesesizare a direcţiilor schimbărilor rspective. Acestea pot aduce nesiguranţă şi teamă. Şi nu doar poluarea este motivul ci şi îngrijorarea privind posibilitatea individului de a-şi pierde serviciul datorită mecanizării şi robotizării excesive în anumite domenii. Aceasta aduce cu sine necesitatea - uneori - a recalificării, ceea ce pentru unii indivizi poate fi dificilă, datorită vârstei, situaţiei materiale şi pshihologiei fiecăruia.

Unii reprezentanţi ai generaţiei tinere, expuşi din plin impactului cu structurile unei societăţi supraindustrializate, se simt uneori striviţi de un progres care îi îngrozeşte datorită ritmurilor alerte ale evoluţiei şi sunt convinşi că nu le pot asimila şi că nu sunt capabili să ţină pasul cu ele, de aceea se refugiază în protest şi contestaţie.

Descoperirile ştiinţifice pot fi uneori aplicate şi în unele domenii ce nu servesc binele omenirii, cum ar fi cel al industriei de armament. Deşi măsuri împotriva înarmărilor există şi se pare că sunt şi aplicate, există războaie în curs de desfăşurare, iar teritoriile aflate în conflict reprezintă o piaţă de desfacere în acest sens. Războaiele, indiferent pentru ce cauză sunt, aduc regres, iar acesta este unul din motivele ce atrag după ele decalaje între state sub aspect economic.

Încercările nesăbuite de a opri dezvoltarea tehnicii vor avea rezultate la fel de distrugătoare ca şi dezvoltarea ei necontrolată. "Omul este un animal inteligent. Nimic nu-l poate împiedica să născocească noi unelte. Eroarea constă în a crede că noile unelte constituie soluţia. Poate fi o eroare fatală" (John Hess, GEO, "Nebunia calculatoarelor").

Se pare că soluţia ar putea fi o unitate politică largă, care să sprijine dezvoltarea cercetărilor ştiinţifice şi progresul tehnic, dar numai pe o bază selectivă.

Controlul asupra tehnologiei nu implică o limitare a libertăţii de cercetare. De fapt, ştiinţa şi tehnica nu sunt niciodată absolut libere. Invenţiile şi ritmul aplicării lor sunt influenţate de valorile şi de instituţiile societăţii care le dau naştere

Mirona Croitoru, clasa a XII - a D

Imperativul categoric

Acţiunile, deciziile, faptele omului reprezintă întotdeauna mijloace de realizare a unor scopuri propuse cărora omul trebuie să li se subordoneze. În general, oamenii acţionează potrivit unor idei şi mijloace adaptate acestor scopuri, ţinând cont de rezultate, de efectele urmărite, de succesul aşteptat, însă fără a lua în consideraţie valoarea morală a deciziilor făcute. Cum trebuie să procedăm însă pentru ca hotărârile privind acţiunile noastre să determine un comportament moral, subordonat unei exigenţe absolute? În acest sens Immanuel Kant distinge două imperative ale raţiunii practice: imperativul ipotetic şi imperativul categoric.

Având în vedere rezultatul empiric la care trebuie să ajungă şi mijloacele de realizare, scopurile astfel atinse reprezintă doar baza unor imperative relative ipotetice.

Imperativul ipotetic are deci o valoare relativă, care depinde de condiţiile determinate şi de anumite rezultate empirice; vizează scopuri relative şi consecinţe exterioare. De exemplu, într-o situaţie dată, dacă vreau să obţin ceva, un anumit rezultat, trebuie să acţionez într-un anume mod, stabilit în conformitate cu scopul vizat. Potrivit lui Kant, decizia luată nu este morală; valoarea ei este relativă, particulară. Valoarea morală nu trebuie să depindă de un rezultat exterior care trebuie să fie atins, nici de anumite împrejurări determinante: ea este o valoare în sine.

Spre deosebire de imperativul ipotetic, imperativul categoric reprezintă un principiu absolut - *decizia care se supune legii morale absolute.* Subiectul ia o decizie absolută dacă nu ţine seama decât de ceea ce face ca eventualele consecinţe să aibă un caracter moral, indiferent de forţele potrivnice. Deci, pot ţine seama de consecinţele acţiunilor mele, dar nu aceste consecinţe trebuie să-mi determine deciziile. Dimpotrivă, aceste consecinţe le evaluez potrivit valorilor morale, *legii după care îmi conduc viaţa.*

Admiţând că există un imperativ categoric, acesta ar fi "ceva, a cărui existenţă prin ea însăşi să aibă o valoare absolută", ar fi baza tuturor legilor, ar reprezenta un principiu practic, suveran.

Acţionând după un anumit precept, într-un anumit mod, omul devine mijlocul de realizare al scopului propus. Şi de multe ori, pentru a-şi realiza dorinţele, omul se foloseşte de alţi oameni, fără a ţine seama de aceştia, de interesele şi de propriile lor dorinţe. Kant impune însă imperativul categoric: omul nu trebuie privit ca mijloc numai; întotdeauna omul ca fiinţă raţională trebuie privit ca scop, un scop "în sine". Omul este propriul lui scop, iar valoarea lui este aceea pe care, prin acţiunile sale, şi-o dă singur. Spre deosebire de lucruri, care având o valoare relativă, ca mijloace, sunt scopuri "subiective", oamenii, a căror "existenţă în ea însăşi este un scop" reprezintă obiecte de respect, adică scopuri obiective, cu o valoare generală şi absolută.

Deci, în cazul existenţei unui principiu practic suveran al raţiunii, pe baza unei valori absolute (necesare şi universale) acest principiu ar fi, pentru voinţa omenească, un imperativ categoric: un principiu obiectiv, universal valabil, care afirmă că: "natura raţională există ca scop în sine". Omul este o fiinţă raţională şi deci un scop în sine iar respectarea lui "totdeauna în acelaşi timp ca scop, iar niciodată ca mijloc" este un imperativ categoric.

În încercarea de determinare a conţinutului şi sensului imperativului categoric mă voi folosi de precizările şi interpretările făcute de filosoful român Nicolae Bagdazar în "Introducere la Critica raţiunii practice", publicată în "Critica raţiunii practice", Ed. Ştiinţifică, Bucureşti 1972.

Legea morală fundamentală este independenţa de orice scopuri, valoarea ei nu suferă nici o schimbare, nici în plus, nici în minus, dacă oamenii *se supun sau nu, valoarea ei rămâne o valoare absolută.* Legea morală este o creaţie proprie a omului şi se bazează numai pe voinţa autonomă a omului.

Ca lege morală fundamentală, Imperativul categoric porunceşte necondiţionat ce trebuie făcut, iar valabilitatea lui constă în universalitatea lui legislativă: "*acţionează astfel ca să foloseşti umanitatea atât în persoana ta, cât şi în persoana oricui altuia totdeauna în acelaşi timp ca scop, iar niciodată numai ca mijloc.*"

Legea morală constituie unicul şi adevăratul mobil al acţiunilor morale, fără a fi simţită ca o forţă constrângătoare, datorită faptului că nu ne este impusă de o altă voinţă, că propria noastră raţiune

ne-o dictează nemijlocit, necondiţionat, fără să ţină seama de vreo înclinaţie sau de vreun scop. În faţa legii morale ne simţim stăpâniţi de sentimentul de respect, singurul pe care Kant îl admite în sistemul moralei lui, care se caracterizează printr-un singorism excesiv.

Prin legislaţia morală, creaţie a voinţei lui pure, omul dobândeşte o valoare incomparabilă, denumită demnitate. Demnitatea face orice fiinţă capabilă de moralitate, scop în sine. Demnitatea, spune Kant,este numai atributul fiinţelor raţionale, se supune legii morale şi te distinge de tot ceea ce se numeşte lucru. Lucrurile nu sunt în general decât bunuri care satisfac anumite nevoi sau gusturi, şi nu au decât valoare relativă, putând fi înlocuite cu altele, care îndeplinesc acelaşi rol. Ele pot fi evaluate în bani, sau cum spunea Kant, au un preţ comercial. Bineînţeles ele nu au demnitate. Numai omul are demnitate, fiindcă numai el este capabil de moralitate şi umanitate. Moralitatea şi umanitatea îi conferă omului o valoare inestimabilă făcându-l scop în sine, în slujba căruia se află tot ceea ce există. Demnitatea legii morale îl include pe om înălţându-l deasupra lui însuşi şi situându-l în altă ordine a lucrurilor, în lumea suprasensibilă, lumea lucrului în sine, numită de Kant şi "lumea nonmenală". În aceată ordine a lumii inteligibile omul este scop în sine, în timp ce lumea empirică "în care omul este fenomen poate fi şi mijloc. Prin plasarea omului în lumea inteligibilă, Impearativul categoric debăndeşte un conţinut, anume respectarea demnităţii umane; omul nu poate fi folosit ca mijloc; personalitatea lui trebuie respectată în demnitatea ei absolută. Legea morală este sfântă iar omul este scop în sine ca subiect şi obiect al ei.

Omul este scop în sine în măsura în care posedă o voinţă capabilă să se supună legii morale pe care şi-o dă el însuşi. Dar omul nu este după Kant numai scop în sine, el este totodată şi scop final al naturii. Prin scop final Kant înţelege acel scop care nu mai presupune alt scop, drept condiţie a posibilităţii lui, fiindcă este la fel de necondiţionat ca şi legea în conformitate cu care există. Omul este scop final al naturii numai în calitatea lui de fiinţă morală şi numai în această calitate.

Ca fiinţă morală, scop în sine, omul nu are alte datorii decât faţă de sine însuşi şi faţă de semenii lui, nu şi faţă de existenţe inferioare, animale sau plante, ori faţă de existenţe superioare. Omul are datorii numai faţă de oameni în calitatea lor de persoane ce trăiesc în lumea sensibilă. În această ipoteză i se cere omului desăvârşirea personală şi filosoful german enunţă o altă poruncă morală: "Fă-ţi drept scop al acţiunilor tale propria-ţi perfecţiune şi fericire". Perfecţiunea însă nu este hărăzită *nici unei fiinţe raţionale aici pe pământ.* Kant plasează rezolvarea problemei în lumea inteligibilă şi face apel la intervenţia explicaţiei religioase.

Aşa cum am mai arătat, în acord cu Imperativul categoric formulat de Kant, toţi oamenii sunt demni de respect, trebuind să fie consideraţi numai ca oameni şi să fie eliminate ca nesemnificative diferenţele privind rasa, etnia, sexul...

Valorile morale şi metafizice ale teoriei kantiene se regăsesc astăzi în teoriile democraţiilor moderne, şi nu, în ultimul rând, în unele din prevederile "Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului", cu privire la apărarea demnităţii şi onoarei fiinţei umane, la tratarea ei ca scop suprem şi niciodată numai ca mijloc.

Anda Pluteanu, clasa a XII - a D

Mitul lui Sisif

Sisif este "eroul absurd atât prin pasiunile, cât şi prin chinul său". Dispreţul său faţă de zei, ura de moarte şi pasiunea sa pentru viaţă i-au adus supliciul de nespus al fiinţei, care se străduie toată în vederea a ceva ce nu va fi niciodată terminat. Se face simţită, lipsa finitudinii, pierdută în neputinţa de a afla capătul, decât, poate, doar în închipuire. La capătul acestui îndelung efort, măsurat prin "spaţiul fără cer" şi "timpul fără adâncime", scopul este atins, căci conştientizarea acţiunii întreprinse s-a redus la un urcuş şi coborâş continuu.

Tragismul lui Sisif a izvorât din luciditatea sa. S-a făcut neîndoielnic simţită resemnarea dispreţuitoare cu un destin nemilos, dar implacabil, cunoscut acum şi pecetluit.

Se ridică întrebarea: "care ar fi fost chipul lui, dacă la fiecare pas ar fi fost susţinut de speranţa de izbândă?" Probabil, n-ar mai fi rămas decât acel chip al clipei consumate dar izbânda nu poate

fi comensurată decât cu certitudini reale. Sisif, însă este lipsit de certitudinea urmării, a schimbării, el neputându-şi stăpâni decât destinul în actualitate. În continuare, apare ideea - ipostază a inexistenţei destinului, ce nu poate fi depăşit prin dispreţ, idee de altfel implantată în interiorul, în subiectivitatea lăuntrică a lui Sisif.

Sisif îşi are locul în fiecare din noi, dar nu grăieşte decât o dată cu conştientizarea prezenţei sale. Îşi are locul pentru că toţi avem un destin, cel al muncii zadarnice, al efortului eşuat, al epuizării noastre secătuitoare de energii; un destin omenesc. Şi pentru că este omenesc, destinul este o problemă a omului care se rezolvă între oameni. Deşi, condamnat la mucă zadarnică, omul este capabil şi de victorii, de izbânzi, care par să amuţească forţele Pământului. Sisif se apropie de vârful muntelui (de absolut), dar fără să poată să-l atingă. Bolovanul se prăvale la poalele muntelui de unde Sisif îşi reia truda zadarnică, dorind izbânda, ascensiunea la infinit.

Tinderea spre absolut pare pentru un timp, consolarea şi plenitudinea sufletului omenesc. Învăţând fidelitatea superioară ce neagă zeităţile, el reuşeşte să înalţe stâncile. Ne apare ca stăpânitor al muntelui întunecat, căci nu vede sterilitatea şi insignifianţa din jurul său. Astfel, în îmbinarea dintre fericire şi absurd, îl regăsim pe nemuritorul Sisif, pe crucificatul contaminat de condiţia sa, zâmbind superiorităţii sale.

Andreea Pally, clasa a XII - a L

ABSURDUL ÎN "MITUL LUI SISIF"

"Mitul lui Sisif" apare în 1943 şi aparţine ciclului numit "al absurdului", alături de "Străinul", "Caligula" şi "Neînţelegerea".

Autorul de atunci al eseului a fost evident influenţat de gânditori ca Pascal, Nietzsche, Dostoievski, Gide sau Malraux, care afirmase în "La Voie royale": "Să fii om, iată un lucru şi mai absurd decât să fii muritor". Însă incursiunea lui Camus merge alături acestora doar pentru un timp, după care se desprinde de ei, situându-se chiar la polul opus.

Camus are, ca marii existenţialişti, conştiinţa absurdului, acest sentiment neclar, inexplicabil, dar cert, care copleşeşte oriunde teritoriul afectelor şi care este alăturat prin comparaţie, în mod inspirat, de dezgustul dezumanizării umanului, de căderea în faţa noastră înşine, situaţii sinonime absurdului.

Sentimentul acesta definit simptomatic de starea de "oboseală uimită" încercată de om în faţa unei realităţi cu totul nouă şi impenetrabilă, acest sentiment devine cauza unui comportament inedit, comportamentul "omului absurd".

Revelaţia absurdului se poate produce oricând şi oriunde, sentimentul non-sensului existenţial poate izbucni în orice moment, cauză a gândirii morţii. Gândim moartea bazându-ne pe experienţa celorlalţi, o experienţă a propriei noastre morţi neputând avea. Înţelegem atunci încătuşarea într-un mecanism care se repetă cu o periodicitate năucitoare şi inexorabilă (trezire, autobuz, serviciu, autobuz, masă), înţelegem adevăratul statut de robi ai timpului mereu grăbit, mereu lăsându-ne în urmă într-o continuă bătaie de joc, oferindu-ne mereu aceeaşi soluţie, aceeaşi finalitate în moarte. Moartea apărând astfel ca o certitudine, asemeni unei axiome matematice, fiind probabil singurul lucru despre care se poate afirma cu precizie că există, dizolvă orice sens al vieţii, - prezentă ca o zbatere inutilă. Intelectul hiperlucid trăieşte în felul acesta experienţa tragicului care survine nu atât din revelarea inutilităţii, a zădărniciei, cât din acuitatea cu care sunt percepute. Limita tragicului este atinsă sub forma sinuciderii. Iată motivul pentru care întregul edificiu al gândirii camusiene porneşte de la afirmaţia: "Nu există decât o problemă filosofică cu adevărat importantă: sinuciderea". Un sinucigaş contestă meritul vieţii de a fi trăită, răspunzând negativ întrebării fundamentale." A te omorî înseamnă că eşti depăşit de viaţă sau că nu o înţelegi". Alegerea morţii presupune contestarea existenţei oricărei raţiuni profunde de a trăi pentru că o lume explicabilă, chiar fără siguranţa argumentelor,, este familiară, pe când o lume opacă şi ucigaşă de iluzii este străină sau te înstrăinează. Ivan Karamazov spunea la un moment dat că "taina existenţei umane nu constă în a trăi, ci în a şti pentru ce trăieşti, fără o noţiune precisă a rostului său în lume în vecii vecilor omul n-ar accepta să

trăiască: mai curând şi-ar face singur seama decât să-şi ducă mai departe existenţa pe pământ". Sentimentul absurdului eludează sistematic existenţa oricărei raţiuni absolute de a fi, pentru că eventualul rost lumesc pretextat până atunci se dizolvă în faţa raportării la întreg. Cum poate un om să-şi spună că sensul vieţii sale este meseria lui când absurdul odată instalat în conştientul său îl pune în faţa neantului şi cum oare se poate răspunde cu viaţa în faţa nimicului sau a deşertăciunilor existenţiale? Toate răspunsurile îşi pierd puterea şi esenţa, devin goale şi neputincioase. Şi atunci, fireşte, ce altceva rămâne de făcut?

Etica lui Camus centrează problema acordului între gândire şi act. Ori absurdul este "divorţul dintre om şi viaţa sa", *iar moartea nu poate decât să valideze gestul sinucigaş pentru că, în mod incontestabil*, prin suprimare omul s-a pus de acord cu sine însuşi, alăturând actul gândirii sale. Din acest punct de vedere, al acordului cu sine însuşi, condiţie necesară existenţei, sinuciderea este acceptată de Camus. Sinucigaşul trăieşte mai mult în moarte, murind, decât în viaţă fiind. Astfel, întrebarea persistă: "Oare existenţa nu are nici un sens?" Oare absurditatea e să i te sustragi prin speranţă sau prin sinucidere? Posibilităţile prezentate de autor sunt trei. Prima este sinuciderea, dar ea nu convine pentru că absurdul existent numai prin conştiinţă va dispare desigur la suprimarea ei, dar cum va mai exista o conştiinţă a suprimării absurdului? La conştiinţă nu trebuie renunţat, ci numai la absurd. "Prin simplul joc al conştiinţei, *spunea Camus, transform în regulă de viaţă ceea ce era invitaţie la moarte şi refuz sinuciderea*". Pe acelaşi plan, cu aceeaşi logică absurdă, care îl făcea pe Ivan Karamazov să afirme: "Cu cât un lucru este mai absurd, cu atât are mai multe şanse să se apropie de fondul unei probleme", Camus răstoarnă termenii problemei: "Era vorba ma înainte dacă viaţa trebuie să aibă un sens pentru a fi trăită. Vedem aici, dimpotrivă, că ea va fi cu atât mai din plin trăită cu cât nu va avea nici un sens". Contrariul sinucigaşului este condamnatul la moarte. Primul se complace benevol într-o moarte pe care celălalt o respinge cu toată fiinţa (Camus protestând împotriva pedepsei capitale spunând că aceasta sporeşte absurdul lumii).

A doua posibilitate ar fi "sinuciderea filosofică", ce suprimă unul din termenii absurdului - lumea iraţională, dispărută, *afirmând existenţa divinităţii. "Absurdul este starea metafizică a omului conştient şi el* nu duce la Dumnezeu". Absurdul înseamnă deci, absenţa lui Dumnezeu căci prezenţa lui ar fi implicat desăvârşirea oricărei aspiraţii umane, în concret, nu în abstract. Speranţa este denunţată drept iluzie deşartă. speranţa într-o lume explicabilă şi raţională nu anulează absurdul, ci îl întreţine. Evadarea nu e înlesnită prin speranţa într-o transcendenţă divină. Există şi a treia posibilitate care nu elimină nimic şi aceasta este cea perfectă: menţinerea conştiinţei lucide şi a lumii iraţionale. Termenii sunt reali, ceea ce e adevărat trebuie menţinut chiar împotriva noastră. Conştiinţa este bunul intim cel mai de preţ care valorează şi există numai prin lumea iraţională care i se opune. Între conştiinţa trează şi "somnul consolator" *al sinucigaşului, al monotoniei cotidiene sau al misticismului religios iraţional*, Camus alege conştiinţa afirmând că: "nu există fericire dacă nu poţi şti". În plus, absurdul devine o pasiune, cea mai sfâşietoare dintre toate din clipa în care a fost cunoscut", el există însă numai pentru categoria de oameni care gândesc absurdul, ce-i care-l ignoră nu-l ştiu, pentru că nu pot intra în relaţie cu el. Absurdul rezidă în confruntarea om - lume, nu în afara ei, el nu poate exista în absenţa unui termen al acestei legături, nu poate exista în afara unei minţi omeneşti, deci absurdul nu există decât pentru cel cu o conştiinţă lucidă. Un om care conştientizează absurdul este în relaţie cu el pentru totdeauna, dar este un "om revoltat", iar această revoltă dă singurul preţ al vieţii. Revolta omului absurd, a celui care a avut revelaţia absurdului şi o *menţine prin perpetuarea conflictului cu lumea, nu poate înlătura absurdul, dar îl ajută pe om să-l domine*, să-l sfideze şi sfidarea aceasta este libertatea absurdă.

Dacă nu suntem liberi, Dumnezeu este răspunzător pentru tot răul din lume, iar dacă suntem liberi, atunci Dumnezeu nu este atotputernic. Omul devine propriul său Dumnezeu ridicându-se împotriva condiţiei sale şi sfidând o realitate covârşitoare. Influenţa lui Nietzsche este desigur, simţită, dar şi alui Kierkegaard care numeşte această sfidare "disperare demonică". Este atitudinea lui Kirilov din "Demonii", devenit Dumnezeu prin depăşirea fricii de moarte, dar şi atitudinea lui Ivan Karamazov care nu-l acceptă pe Dumnezeu şi nici creaţia divină. "Revolta metafizică este mişcarea prin care un om se ridică împotriva *condiţiei sale şi a întregii creaţii. Este metafizică pentru că ea contestă scopurile omului şi creaţiei*", spunea Camus în "Omul revoltat". Revolta nu are finalitate pentru că e fără speranţă, dar ea este demnă şi etică, este începutul unei morale, viaţa putând avea sens în final tocmai prin această sfidare orgolioasă a regulilor

imuabile.

Aducând absurdul în pragul conştiinţei, pentru că "totul începe prin conştiinţă şi nimic nu are valoare decât prin ea", Camus defineşte această noţiune în planul inteligenţei. Omul cerebral îşi conştientizează sfârşitul şi este înspăimântat, nu atât de el în sine cât " de aspectul definitiv şi elementar" pe care îl îmbracă. Această spaimă şi neputinţă conduc la sentimentul absurdului, care rezidă în mod esenţial pentru Camus în raporul dintre lumea aflată în afara raţiunii şi foamea conştiinţei de certitudine, de claritate şi siguranţă. Raportul se perpetuează la infinit pentru că lumea refuză dorinţa de cunoaştere a omului. Astfel se conturează una dintre convingerile scriitorului, Dumnezeu există, dar el este absent, nu-l neagă, dar face abstracţie de el. Se arată suspicios necrezând decât în adevărurile tangibile. Conştiinţa lucidă, deşi înlănţuită în automatismul cotidian, este înarmată cu "detaşare" şi "indiferenţă", eliberată tocmai prin acceptarea morţii. Omul absurd este liber prin conştiinţa morţii sale, prin certitudinea faptului că absurdul cenzurează orice viitor, pentru care clipa prezentă este trăită cu pasiune, dar tot absurdul creează pasiunea ce reivitalizează viaţa inertă lipsită de sublim. Este o pasiune tragică, pasiunea pentru efemer. Infinitul se află pentru omul absurd în acest continuu schopenhauerian. Viitorul este concret şi fără speranţă: "Adevărata generozitate faţă de viitor constă în a da totul prezentului" (Omul revoltat). Pasiunea *clipei şi succesiunii ei îl eliberează pe om, e libertatea lui Don Juan sau a ascetului, extazul primului sau* renunţarea celuilalt fiind echivalente pentru că ambele fură timpului o secundă de veşnicie. Omul absurd primeşte tot ceea ce-i oferă prezentul, este singura lui realitate şi evidenţă, de aceea "totul implică o nouă responsabilitate, o gardă a lucidităţii. Izbucnirea lui Ivan Karamazov este amară: " ... omul preferă liniştea şi chiar moartea libertăţii de a alege singur între bine şi rău. Fiindcă nu există ceva mai ademenitor pentru el decât libertatea conştiinţei, dar în acelaşi timp nu există ceva mai cumplit".

Noua libertate este firavă, bazată pe conştiinţa morţii şi lipsa speranţei, este însă nemărginită putând servi sau deservi. "Dar o lume fără legi, este o lume liberă? Iată întrebarea pe care şi-o pune orice revoltat... libertatea absolută îşi bate joc de dreptate. Dreptatea absolută neagă libertatea. Pentru a fi fecunde, cele două noţiuni trebuie să-şi afle una în alta limitele" (Omul revoltat). "Nu descoperi absurdul fără a fi ispitit să scrii un manual despre fericire", spunea Camus, iar "Mitul lui Sisif" este un astfel de manual în care scepticismul gândirii se întreabă cum poţi fi fericit. "Trebuie să ni-l închipuim pe Sisif fericit", spunea în finalul eseului autorul. Există momente când Sisif îşi domină destinul, el este mai puternic decât stânca lui în momentul întoarcerii, în momentul conştiinţei. Mitul este tragic pentru că eroul este conştient. Un muncitor lucrează acelaşi lucru zi de zi, iar actul său nu este mai puţin absurd, dar este tragic numai în acel moment când devine conştient.

Faptul că Sisif îşi cunoaşte destinul îl face să-l depăşească, să-l învingă, "destinul său îi aparţine", deşi eforul lui e în zadar şi veşnic". Însă "nu există destin care să nu poată fi depăşit prin dispreţ". Sisif nu speră, pentru că el ştie, el îşi cunoaşte destinul, şi pentru că îl cunoaşte îl domină şi pentru că-l domină este fericit. "Şi el socoteşte că totul este bine" precum Kirilov în faţa morţii. Dacă Sisif şi-ar fi îngăduit să spere, el ar fi fost nefericit, pentru că ar fi visat la izbăvire, ar fi visat o situaţie imposibilă, cea dată părându-i infernală. Asumându-şi-l însă ca permanenţă, el nu mai speră pentru că îşi cunoaşte blestemul şi se ridică deasupra lui fiind stăpânul propriului său destin. De aceea "trebuie să ni-l închipuim pe Sisif fericit".

"Mitul lui Sisif" este cartea unui om tânăr, pasionat de viaţă, exaltat şi trufaş în existenţa fără finalitate şi speranţă. Probabil un pasaj din "Fraţii Karamazov", în care regăsim surprinzător descrierea atitudinii omului absurd, a avut o influenţă apreciabilă asupra tânărului autor. Ivan îi spunea lui Alioşa că setea lui de viaţă n-ar putea fi doborâtă de nici o dezamăgire, cât de cruntă. "Vreau să trăiesc şi am să trăiesc chiar în pofida oricărei logici" spunea el. Capitolul "Răzvrătirea" din acelaşi roman, în care Ivan spune că nimic nu poate răscumpăra vreodată plânsul unui copil, este sugestiv pentru gândirea camusiană bazată pe certitudinea inutilităţii suferinţei şi revolta împotriva ei.

Eseul "Mitul lui Sisif" este o impresionantă odă a conştiinţei, unica sursă de valori, dobândită o dată cu sentimentul absurdului şi spulberată o dată cu dispariţia acestuia.

Fundamental, el pune în termeni dramatici şi moderni eterna problemă a condiţiei umane.

Alexandra Pârvan, clasa a XII - a D

Cioran şi ideea sinuciderii

"Numim sinucidere orice caz de moarte care rezultă direct sau indirect dintr-un act pozitiv sau negativ săvârşit de victima însăşi şi despre care acesta ştie ce rezultat va produce" (Emile Durkheim - **Despre sinucidere**).

Autorul acestei definiţii abordează problema sinuciderii din punct de vedere riguros ştiinţfic, stabilind totodată tipologia socială a sinucigaşului structurată pe tipurile "egoist", "altruist", "anomic". Cazurile de sinucidere patologică sunt expuse pe larg, distingându-se patru specii: **sinuciderea maniacă**, determinată de mobiluri care se succed sau se transformă cu o surprinzătoare rapiditate şi datorată halucinaţiilor, bolnavul cunoscând totuşi riscurile asumate; **sinuciderea melancolică** este efectul ultim al unei stări generale de blazare, de depresie, tristeţe, bolnavii fiind ingenuoşi şi perseverenţi în urmărirea scopului propus; **sinuciderea obsesivă** nu are motivaţie reală sau imaginară, este cauzată de fixismul bolnavului asupra ideii morţii, care trebuie în mod obligatoriu să survină. Lupta împotriva obsesiei atrage după sine o stare de anxietate, motiv pentru care este considerată o sinucidere anxioasă **Sinuciderea impulsivă sau automată** nu este motivată, dar *rezultă dintr-un impuls spontan şi ireductibil*. Bolnavul este fascinat de forţa în care-şi pierde voinţa şi raţiunea care-l antrenează în jocul morţii.

Acestea sunt sinuciderile care se datorează tulburărilor mintale, însă a vedea în orice sinucigaş un nebun eate o exagerare nepermisă. Deseori omul normal se află într-o stare depresivă în momentul actului săvârşit, fapt care-l apropie de alienatul melancolic, însă "Nu există stare psihopatică aflată într-o relaţie regulată şi incontestabilă cu sinuciderea", multe nefiind rezultatul unor tulburări cerebrale. Este probabil cazul acelor **bolnavi de viaţă** despre care ne vorbeşte Cioran, cei care conştientizează starea de a fi şi trăiesc durerea existenţei lor, căci "poţi fi atins de cancer, dacă n-ai teroarea deznodământului eşti sănătos. "Este oare neantul o salvare? Desigur, atunci când eşti trădat de viaţă. Dar cum este posibilă *o salvare în nimic, în absenţa totală a existenţei, când salvarea în existenţă este aproape imposibilă?* Concluzia sună ca o condamnare implacabilă: "Cum nici în neant şi nici în existenţă nu e salvare, praful să se aleagă de această lume cu legile ei eterne!" (**Pe culmile disperării**, Cioran). Sinuciderea nu poate fi o afirmare a vieţii, atâta vreme cât nefiinţa este singura realitate absolută. Actul sinuciderii se datorează dezechilibrului interior, imposibil de consolidat, iar hotărârea ce cauzează actul nu e niciodată raţională. Desigur, nu pare firesc să te autosuprimi, lăsând suspendată curiozitatea de a şti până unde ai fi putut ajunge, sinuciderea ar putea veni ca o încununare şi nu ca o întrerupere. Dar cum actul sinuciderii nu este lucid, poate de aceea modernilor "le lipseşte cultura lăuntrică a sinuciderii, estetica sfârşitului" şi "nici unul nu moare cum trebuie şi toţi se sfârşesc la întâmplare". (**Amurgul gândurilor**, Cioran).

Moartea este, desigur, "sublimul la îndemâna fiecăruia", pentru că "această lume ne poate lua totul, ea poate să ne interzică totul, dar nu stă în puterea nimănui să ne împiedice a *ne nimici*", cu toate acestea ideea sinuciderii, gândul că eşti stăpânul *absolut al fiinţării tale constituie* pretextul cel mai solid în persistenţa *stării de a fi, această stare de* nesinucidere, balansând între Rai şi Iad. Viaţa devine suportabilă ştiind că o poţi controla, o poţi oricând supune ori sfida.

La vârsta adolescenţei filozoful privea sinucigaşii ca pe nişte "aleşi", unica glorie omenească o vedea constând în posibilitatea de a te sinucide oricând. Actul în sine, de un suprem curaj, îi propulsa pe traiectoria aureolată a unor fiinţe superioae, îi încadra în condiţia supraomului. "Mă gândeam atunci că singura faptă pe care un om o poate săvârşi fără ruşine este să-şi ia viaţa". (**Tratat de descompunere**, Cioran). Ideile de atunci au fost parţial modoficate de timp, filosoful decretând că lipsa oricărui motiv pentru viaţă atrage după sine lipsa oricărui motiv pentru moarte.

Există însă o altă sinucidere mai devastatoare şi mai cumplită decât actul în sine şi aceasta este sinuciderea de fiecare zi, copleşitoare ("Je ne me sens autre cnose qu'une difficulté d'ëtre", Fontenelle). Diferenţa dintre omul care-şi conştientizează moartea şi cel care şi-o ignoră este abisală. Amândoi au acelaşi sfârşit, dar pentru unul survine în fiecare zi, în fiece secundă, pentru altul durează o clipă; unul a murit întruna gândindu-şi eternitatea şi desfiinţând-o în orice moment, altul a murit o singură dată, a murit viu. Privind lucrurile aşa sinucigaşii nu sunt disperaţii, sunt cei care vor cu tot dinadinsul să nu dispere ("Omul se omoară adesea pentru că nu poate şi nu vrea să deznădăjduiască", **Eseu despre experienţa morţii**, Paul - Ludwig Landsberg). Moartea este o rezolvare rapidă a tuturor problemelor existenţiale, Totul se reduce la Nimic, în vreme ce viaţa ar fi însemnat un şir necontenit de suferinţe. Drama umană se epuizează în această îndârjire de a fi, izvor al durerii în filozofia budistă ("Izvorul suferinţei este dorinţa de a trăi cu orice preţ") Convingerea maestrului pshihanalizei, Sigmund Freud, convingere care-l apropie indiscutabil de budism este că întreaga fiinţă poartă cu sine instinctul morţii, "instinctul Nirvanei". *O explicaţie în privinţa acestei atitudini paradoxale a omului, a acestei încrâncenări în a suferi*, "unica modalitate de a dobândi senzaţia că exişti", o găsim la Eugen Ionesco: "prefer viaţa morţii, pe a exista lui a nu exista, căci nu sunt sigur de a mai fi; odată ce nu voi mai exista. A exista fiind singurul mod de a fi pe care-l cunosc mă agăţ de existenţa asta pentru că nu-mi pot închipui din păcate nici un fel de a fi în afara existenţei" (**Jurnal în fărâme**).

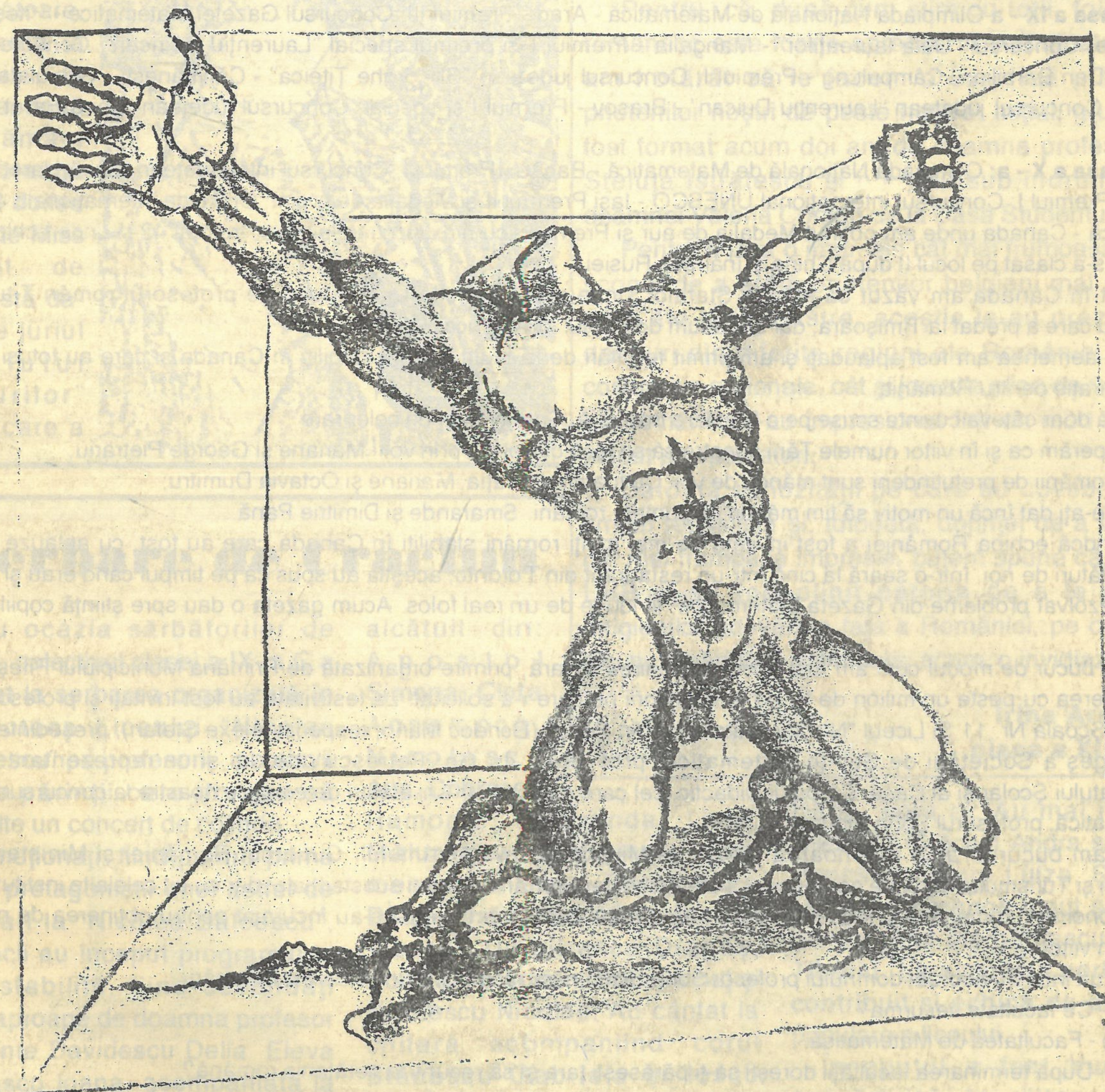
În privinţa raportului sinuciderii cu religia, Cioran afirma că "nihilismul lor împotriva sinuciderii" este justificat de faptul că acestea încearcă să motiveze viaţa, să argumenteze valabilitatea ei, în vreme ce viaţa are atât de puţine motive pentu a ne menţine în ea. Gândul la Dumnezeu îţi poate închide calea sinuciderii, dar nu te poate opri să mori. Un sinucigaş e un om pierdut pentru sine şi în sine,

moartea biologică producându-se *auxiliar şi posterior morţii spirituale*. Şi atunci, un om golit de esenţă, *mort în el*, care persistă în viaţă numai pentru că nu se consideră stăpânul existenţei sale, nu poate fi considerat viu. În felul acesta, Dumnezeu îţi poate controla moartea biologică, dar nu şi pe cea sopirituală; în momentul cânnd mori în tine devii un înveliş de cauciuc, atât de departe de tot ceea ce ar putea defini omul. Dostoievski merge chiar mai departe decât Cioran, văzând în actul sinuciderii triumful omului în faţa divinităţii, înfrântă de omul devenit Dumnezeu prin anihilarea fricii de moarte şi prin *asumarea dreptului deplin asupra propriei existenţe*. Pentru P. L. Landsberg "adevărata dragoste de moarte este o formă a dragostei de Dumnezeu", sinuciderea căpătând un înţeles mistic şi o nuanţă de fanatism.

Explicaţiile pot fi multiple, dar în general cei care aduc suprema insultă vieţii, suprimând-o, o fac pentru că sunt lacomi şi cer vieţii mai mult decât ea le poate da; este pentru ei etern epuizată, şi-a consumat toate resursele şi energia în confruntarea cu omul şi acum nu mai înseamnă nimic. A dat tot ce a avut de dat, dar a fost depăşită de *mereu neobosita şi zadarnica foame* a omului de Absolut. Purtăm în noi *aspiraţia spre Ideal şi pentru că nu-l* putem atinge prin existenţă, *încriminăm viaţa lipsită de substanţa* ideală, lipsită de culmi sau abisuri. *Sinucigaşii* au epuizat deja combustibilul vieţii, i-au perceput mărginirea şi au învăţat să o dispreţuiacă.

O sinucidere nu afirmă obligatoriu lipsa unui sens al vieţii, dar afirmă neputinţa acestuia de a fi absolut.

Alexandra Pârvan, clasa a XII a D

ANALOG

de Dumitru Robert

Gazeta Matematică şi rolul ei în obţinerea succeselor României la Olimpiadele Internaţionale de Matematică

Motto: Tinereţea este o virtute cardinală (Grecia)

Primii care mi-au îndrumat paşii către problemele din Gazeta Matematică au fost învăţătoarea Desculţu Ioana şi profesorul Bondoc Marin (Şcoala Nr. 11 Piteşti), apoi la Liceul "Nicolae Bă[illegible]cescu" din Piteşti profesorul Ştefan Alexe care a mai avut elevi premiaţi la olimpiadele internaţionale de matematică.

Prin Inspectoratul Şcolar, Ministerul Învăţământului şi Societatea de Ştiinţe Matematice din România, prin distinsul său preşedinte acad. Nicolae Teodorescu am avut prilejul să particip la mai multe concursuri interjudeţene sau la olimpiade şi nu mică mi-a fost bucuria că printre problemele propuse unele erau din Gazeta Matematică sau asemănătoare lor.

Doresc a nu considera o lipsă de modestie dar cred că este necesar a sublinia faptul că precizarea concursurilor la care am fost introdus în lotul judeţului Argeş au constituit pentru mine un bun antrenament finalizat cu Premiul I şi Medalia de aur la Olimpiada Internaţională de Matematică din Toronto - Canada din iulie 1995.

Am participat şi am obţinut rezultatele următoare astfel:

Clasa a VI - a: Olimpiada Naţională - Râmnicu Vâlcea 1991 - Premiul I; Concursul judeţean de matematică "Dan Barbilian" - Premiul I.

Clasa a VII - a : Olimpiada Naţională de Matematică; - Botoşani - Premiul II; Concursul interjudeţean "Laurenţiu Duican" - Braşov - Premiul I şi Premiul special Andrei Şaguna.

Clasa a VIII - a Olimpiada Naţională de Matematică - Constanţa - menţiune; Concursul Gazetei Matematice - Piteşti - Premiul I şi Premiul special; Concursul Gheorghe Ţiţeica" - Slatina - Premiul I.

Clasa a IX - a Olimpiada Naţională de Matematică - Arad - Premiul III; Concursul Gazetei Matematice - Piteşti - Menţiune, Concursul "Gala laureaţilor" - Mangalia - Premiul I şi premiul special "Laurenţiu Duincan" Concursul judeţean "Dan Barbilian" Câmpulung - Premiul I; Concursul judeţean "Gheorghe Ţiţeica" - Călimăneşti - Căciulata - Premiul I; Concursul judeţean "Laurenţiu Duican" - Braşov - Premiul I şi special; Concursul judeţean "Spiru Haret" - Menţiune.

Clasa a X - a: Olimpiada Naţională de Matematică - Bacău - Premiul I; Concursul interjudeţean "Spiru Haret" - Buşteni - Premiul I; Concursul internaţional UNESCO - Iaşi Premiul II şi Medalia de argint, Olimpida internaţională de Matematică - Canada unde am obţinut Medalia de aur şi Premiul I cu maximum de puncte, în total 42 şi unde echipa României s-a clasat pe locul II după China şi înaintea Rusiei.

Tot în Canada am văzut că echipa Statelor Unite ale Americii era condusă de profesorul român Titus Andreescu care a predat la Timişoara, dar are acum domiciliul în America.

De aemenea am fost aplaudaţi şi am primit felicitări de la mulţi români stabiliţi în Canada şi care au totuşi o mare admiraţie pentru România.

Iată doar câteva cuvinte scrise pe o felicitare intitulată "Spiritul total de celebrare":

- Sperăm ca şi în viitor numele Ţării noastre să se facă cunoscut prin voi - Mariane şi George Pietrariu;
- Românii de pretutindeni sunt mândri de voi. Cu toată admiraţia, Mariane şi Octavia Dumitru;
- Ne-aţi dat încă un motiv să fim mândri că suntem români. Smarande şi Dimitrie Pană.

Fiindcă echipa României a fost invitată de mai mulţi români stabiliţi în Canada care au fost, cu aplauze şi respect, alături de noi, într-o seară la cină într-un restaurant din Toronto, aceştia au spus că pe timpul când erau şi ei elevi au rezolvat probleme din Gazeta Matematică, fiindu-le de un real folos. Acum gazeta o dau spre ştiinţă copiilor lor.

Mă bucur de modul cum am fost primiţi la venirea în ţară, primire organizată de Primăria Municipiului Piteşti, prin premierea cu peste un milion de lei de la sponsorii pe care i-a solicitat. La festivitate au fost invitaţi şi profesorii mei de la Şcoala Nr. 11 Şi Liceul "Nicolae Bălcescu" din Piteşti (Bondoc Marin, respectiv Alexe Ştefan), preşedintele filialei Argeş a Societăţii de Ştiinţe Matematice, prof. univ. dr. Gh. Petrescu precum şi un reprezentant al Inspectoratului Şcolar şi al Casei Corpului Didactic, cel care a fost mulţi ani alături de emoţiile noastre la concursurile de matematică, profesorul Sorin Simion.

M-am bucurat apoi de onoarea făcută de Ministerul Învăţământului, Guvernul României şi Ministerul Tineretului şi Turismului care, de asemenea, a oferit echipei României premii substanţiale, dar nu uit celelalte instituţii, agenţi economici, comerciali şi industriali care ne-au recunoscut meritele şi ne-au încurajat pentru obţinerea de noi succese în viitor.

La un interviu acordat domnului profesor Sorin Simion am răspuns la următoarele întrebări:

(Î) - Ce facultate vei urma?

(R) - Facultatea de Matematică.

(Î) - După terminarea facultăţii doreşti să-ţi părăseşti ţara şi să renunţi la cetăţenia română?

(R) - Nu, doresc să fiu în continuare cetăţean român, chiar dacă voi fi solicitat temporar în diferite ... predau matematica, aceasta pentru prestigiul României. Experienţa pe care o voi avea din exterior şi dragostea de ţară mă vor determina să fiu util prin tot ceea ce pot României, prin cunoştinţele mele şi dragostea de a fi piteştean şi român.

Ciprian Manolescu

Cel mai frumos boboc al Piteştiului

Mihaela Voicu, elevă în clasa a IX - a L la Liceul "Nicolae Bălcescu" a reprezentat o apariţie excelentă pe scena Balului Bobocilor acestui liceu. Ea a fermecat atât publicul cât şi juriul care i-a decernat titlul de "Miss Boboc 1995".

Fiind o bună dansatoare, Mihaela a reuşit la numai două săptămâni să culeagă un al doilea titlu de Miss oferit de această dată de juriul "Balului Balurilor" (din care a făcut parte şi domnul pri-mar Tudor Pendiuc), la care au luat parte aproape toate liceele oraşului.

Dora BEANGA, Andreea VISăNOIU
clasa a IX - a L

Cunoscut atât în ţară...

"Cunoscut atât în ţară, cât şi în străinătate, ansamblul de dansuri populare al Liceului "Nicolae Bălcescu" vă va prezenta..."

Aşa au fost prezentaţi cei 16 dansatori, elevi ai Liceului "Nicolae Bălcescu", în primul lor spectacol în Piteşti, în luna decembrie a anului trecut. Prezentare puţin cam exagerată, ţinând seama că această formaţie nu susţinuse, până la acea dată, nici un spectacol în România şi numai două în Belgia, ţară pe care au vizitat-o în urma schimbului cultural dintre LNB şi Kovinklijk Lyceum din Aalst.

Pentru că, după cum ştim cu toţii, folclorul românesc este foarte apreciat în străinătate, ne-am hotărât să le facem o surpriză plăcută prietenilor noştri de peste hotare. Iniţial, grupul a fost format acum doi ani de doamna profesoară Steluţa Istrătescu şi pregătit sub îndrumarea doamnei Valeria Coman de la Casa Studentului.

Pentru a lăsa o impresie cât mai frumoasă şi în scopul de a arăta prietenilor belgieni mai multe părţi ale ţării noastre, aceştia le-au prezentat dansuri din diferite regiuni ale României. Atât costumele naţionale, cât şi jocurile pline de veselie ale românilor i-au impresionat într-un mod foarte plăcut pe spectatori.

Datorită seriozităţii pe care au dovedit-o în timpul repetiţiilor şi, totodată, dorinţei de a lăsa o cât mai frumoasă impresie, putem spune că elevii LNB şi-au îndeplinit datoria de a le arăta belgienilor adevărata faţă a României, pe care ei nici nu o bănuiau, şi pe care, acum, o invidiază.

Irina Arsene,
clasa a XI - a E

Serbare de Crăciun

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă, colectivul clasei a IX- a C a invitat la serbarea organizată în Biblioteca Liceului "Nicolae Bălcescu" pe profesorii , pe elevii şi pe părinţii care doreau să asculte un concert de colinde.

Emoţionaţi, fiind pentru prima dată protagoniştii unei astfel de serbări la "Nicolea Bălcescu", bobocii au început programul la ora stabilită, fiind secondaţi îndeaproape de doamna profesor diriginte Davidescu Delia. Eleva Herăscu Ioana, acompaniată la pian de către Popescu Laura din clasa a X - a C, a deschis spectacolul recitând poezia "Crăciun". Au urmat colindele interpretate de corul clasei alcătuit din: Apostol Simona, Ciota Annemona, Nicolescu Ana, Dobrescu Ramona, Smaranda Livia, Mălureanu Giorgiana, Semenescu Ileana, Dumitrescu Diana, Drăgătoiu Alina, Breazu Tiberiu, Dumitrescu Dragoş, Constantin Adrian, Dobre Ionuţ şi Nicolescu Nicolae. Au cântat la chitară acompaniind corul Stănescu Gabriela şi Iosub Andrei. Popescu Laura a impresionat plăcut asistenţa interpretând câteva colinde, vocea ei uimindu-i pe toţi. Alături de ea a cântat la pian Popescu Dana, sora ei. Au mai recitat poezii de Crăciun Andra şi Anda Popescu, Dobre Luiza, Şerban Mircea, Tafarangă Ionuţ şi nu în ultimul rând Mărgăritescu Mihai Tiberiu. La succesul serbării a contribuit şi echipa de dansuri populare a liceului.

Începutul a fost bun. Să sperăm că în viitor aceşti minunaţi mici artişti ne vor delecta şi cu alte spectacole.

Mihai Mărgăritescu.
clasa a IX a C

Concursul "Lumea romanică", octombrie 1995

Pe 14 octombrie a avut loc la Liceul "N. Bălcescu" cea de-a doua ediţie a concursului "Lumea romanică" stârnind un mare interes în rândul elevilor, nu mai puţin de 71 de participanţi întrecându-se pentru un loc fruntaş.

Elevii care ne vor reprezenta la faza naţională de la Iaşi sunt: Papuc Mihaela (clasa a XI -a G Liceul "Vlaicu Vodă"), Loredana Alexandru (clasa a XII - a K - Liceul "Zinca Golescu") şi Meraru Livius Denis (clasa a XII - a L - Liceul "Nicolae Bălcescu"). De remarcat faptul că elevii Meraru Livius Denis şi Loredana Alexandru se califică pentru a doua oară consecutiv la faza naţională a concursului "Lumea romanică".

Nouă nu ne rămâ decât să le urăm mult succes!

Sorin Ionuţ Niţu,
clasa a XII - a L

Rezultatele concursului "Lumea romanică - faza judeţeană

Nr. lucrării	Nume şi prenume	Şcoala	Clasa	Punctaj	Locul
54	Meraru Livius Denis	LNB	XII L	380	III
52	Barbu N. Dan	LNB	XII H	360	V
31	Sima A. Elena	LNB	XII M	330	VIII
24	Pănoiu G. Valentin	LNB	IX L	330	VIII
35	Hodoş Ş. Dan	LNB	IX D	330	VIII
26	Mitrache G. Gabriela	LNB	XII M	320	IX
	Salomia I. Oana	LNB	IX K	320	IX
22	Nicolae Flavia	LNB	X K	310	X
23	Popescu I. Elena	LNB	X K	310	X
64	Pantelică Cristina	LNB	X K	300	XI
21	Miu I. Andrei	LNB	IX D	300	XI
62	Despa C. Cosmina	LNB	X K	290	XII
65	Voiculescu M. Ramona	LNB	X K	290	X
15	Cucu I. Lidia	LNB	IX K	290	XII
18	Vlădescu Anca Cristina	LNB	IX B	290	XII
19	Leonte A. Aniţa	LNB	IX D	270	XIV
68	Niţu F. Sorin	LNB	XII L	270	XIV
69	Pavel D. Ramona	LNB	XII L	270	XIV
11	Crăciunescu C. Adriana	LNB	X K	270	XIV
57	Olaru Iuliana	LNB	IX D	260	XV
71	Florea Andreea	LNB	XII L	260	XV
	Neacşu Loredana	LNB	IX K	230	XVIII
7	Nedelescu Magdalena	LNB	X K	230	XVII
4	Dumitru V. Elena	LNB	IX D	220	XIX

Câţiva premianţi, din 1995, la concursuri şcolare
1. Toboiu Daiana (absolventă, clasa a XII - a K) - menţiune la faza naţională la limba latină şi limba franceză.
2. Meraru Livius Denis (clasa a XI - a L) - locul I (400 de puncte = punctaj maxim) la concursul "Lumea romanică" - faza naţională.
3. Gheorghe Cristina clasa a X -a E - menţiune la concursul de geografie - faza naţională.

Notă: Aceştia sunt numai trei din cei peste 60 de premiaţi la faza naţională, la concursurile internaţionale, sportive, culturale. Când vom avea şi fotografiile celorlalţi le vom publica cu plăcere. (Redacţia)

MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÂNTULUI

Unión Latina
Union Latine
União Latina
Uniunea Latină
Biroul din Bucureşti

DIPLOMĂ

Se conferă concurentului/concurentei MERARU LIVIUS-DENIS
de la Lic. "N. BĂLCESCU" din PITEŞTI care a obţinut
premiul I /menţiune la concursul Lumea romanică faza naţională
organizat la IAŞI la 25 oct. 1995

Preşedintele juriului

Dr. Marius Sala
Directorul Biroului Uniunii Latine
din Bucureşti
Membru corespondent al Academiei Române

diploma

Ştiaţi că...

... în credinţele religioase, profetul este persoana care vesteşte viitorul prin cunoaşterea sau intuiţia evenimentelor trecute, prezente şi viitoare?

... că există patru profeţi ai vechiului Israel: Isaia, Ieremia, Ezechil şi Daniel?

... că musulmanii îl numesc pe Mahomet sau Muhammad profetul Islamului (580 - 632)?

... termenul de "oracol", pe lângă sensul de prezicere, prevestire, înseamnă un loc anume unde, în antichitate, se credea că divinitatea este dispusă să dea răspunsuri la întrebările unui preot inspirat, privitoare mai ales la viitor?

... printre speciile lumii vegetale adorate de Mihai Eminescu, pe lână tei şi brad, se află: plopul, arinul, stejarul, fagul, salcia, nucul, cireşul, mărul, mesteacănul, paltinul, salcâmul, trestia, răchita şi nufărul?

... Vasile Alecsandri este cel care a pus în circulaţie termenul de pastel?

... Haosul reprezintă în mitologiile antichităţii starea de dezordine a elementelor: apă, aer, foc, pământ, înaintea facerii lumii? La greci, divinitatea primordială se numea Haos. Din ea s-au născut Pământul (= Geia), Dorinţa (=Eros, zeul iubirii), Bezna (=Erebos, infernul), Noaptea (=Nyx), Lumina astrală (=Hemere), Cerul înstelat (=Uranus) şi Marea (=Pontos).

... stilul epistolar se cultivă încă din literatura antichităţii greco-latine? Cuvântul (epistolă) provine din limba latină literară "epistola" şi avea atât sensul de scrisoare obişnuită, cât şi de scriere în versuri, aparţinând genului liric. În literatura română, această specie se cultivă de către Alexandru Donici şi Grigore Alexandrescu, poeţi paşoptişti, pentru ca, apoi, Mihai Eminescu să dea "Scrisorii" strălucirea cea mai puternică până astăzi.

... în aproximativ cinci milenii şi jumătate, de când se poate vorbi de viaţă politică pe planeta noastră, s-au înregistrat 14000 de războaie cu cca 14 miliarde de jertfe pe altarul zeului Marte?

Elena Liliana Oprea,
clasa a XI -a I

Soluţie la problema de şah propusă de Nicoară Angela

(v. "Junimea nr. 33 - 34, pag. 24!)

1. D:h7 Ne6 (fiind singura mutare de apărare a negrului pentru a nu fi dat mat în două mutări).
2. D:Th8 + Ng8
3. D:Ng8≠ sau 3. Cg6≠

Ştiaţi că...

a) nu există, în principiu, nici o discontinuitate strictă între materia vie şi cea moartă, pentru că pe măsură ce se clarifică structura şi comportarea moleculelor, devine evident că organismele vii pot fi descrise cel mai bine ca materie nevie care s-a organizat într-un mod bine determinat şi aparte?

b) viaţa depinde de moarte: în fiec... ..i, ceva din noi moare, pentru ca restul să poată trăi?

c) în corpul uman mor zilnic cinci sute de mii de milioane de celule plus celulele de la suprafaţa pielii?

d) în condiţii ideale, dacă nu e ucisă de viruşi sau de celule albe din sânge, nici o bacterie nu va muri vreodată?

e) în orice nucleu se află toate instrucţiunile necesare producerii unei combinaţii perfect funcţionale de celule, în forma unui individ din specia respectivă?

f) s-a descoperit că o cultură provenită din celulele de embrion uman va continua să prolifereze doar vreme de aproximativ cincizeci de generaţii după care, oricât de prielnice ar fi condiţiile, cultura nu poate fi înduplecată să evolueze mai departe - ea moare, pur şi simplu?

g) dacă într-o celulă care şi-a pierdut identitatea se produce o mutaţie, comanda e preluată de o nouă linie, cu propria ei forţă şi cultura reîncepe să crească? E ceea ce se întâmplă când o celulă devine canceroasă.

h) perioada maximă de inactivitate pe care o poate tolera creierul, recăpătându-şi apoi toate funcţiile, este de cinci sau şase minute?

i) femeile aud mai bine ca bărbaţii, în schimb bărbaţii văd mai bine?

j) fetele învaţă să vorbească mai devreme decât băieţii? Ele articulează mai bine, scriu şi pronunţă cuvintele mai uşor şi dobândesc un vocabular mai extins decât băieţii de aceeaşi vârstă. Băieţii excelează, în schimb, în privinţa facultăţilor spaţiale, ei posedând un simţ dezvoltat al direcţiei.

k) privarea de vis duce la disociere şi la pierderea memoriei?

l) ceea ce vedem în mod normal este, în mare parte, o construcţie a imaginaţiei noastre, deoarece calităţile optice ale ochiului omenesc sunt extraordinar de slabe?

m) inconştientul uită foarte puţin şi că o privire fugitivă peste o carte este suficientă ca să i se imprime permanent în memorie?

Simona Bălan,
clasa a XII -a D

PAGINĂ DE UMOR

● – Domnişoară, ştiţi că în ultima săptămână aţi lovit cu maşina 3 pietoni? E prea mult.

– Vai, n-am ştiut! La câţi aveam dreptul?

● – Nu ştiu ce să mă fac. Unul din pacienţii mei vrea să-mi vândă cascada Niagara, spune un psiholog.

– Cumpăr-o!

– Cere prea mult pe ea...

● – Ce face mai face soţul tău?

– Se simte mai bine. Pescuieşte toată ziua în cada de baie.

– Nu crezi că ar fi mai bine să-l vadă un psihiatru?

– De ce? Şi mie îmi plac peştii.

● – Prietene, îi spune psihiatrul pacientului său, după doi ani de tratament, eşti vindecat. Nu te mai crezi Napoleon.

– Mulţumesc, doctore! Mă duc să-i telefonez Josefinei!

● În faţa unui accident grav, doctorul spune:

– Slavă Domunului! numai o rană este mortală. Celelalte se pot vindeca.

● – Ţi-ai scris testamentul? întreabă rudele îngrijorate.

– Da, l-am scris. Întreaga mea avere o las medicului care-mi va salva viaţa.

Cosmina Despa, clasa a X - a K

SFATURI UTILE

Politeţe şi bun simţ. Un vechi proverb englez spune: "Politeţea nu costă nimic şi cumpără orice!"

Indiferent unde trăim sau de rasă, există reguli universale de comportament în societate,care implică o ţinută morală ş o prezenţă fizică, în armonie cu mediul din jur, cu obiceiurile şi regulile generale de convieţuire, bazate pe respectul reciproc. Felul cum ne prezentăm, cum vorbim, cum reacţionăm în toate împrejurările, ne dezvăluie mentalitatea, educaţia, cultura, caracterul nostru.

Trebuie să fim naturali. Dar nu o naturaleţe exprimată prin vulgaritate sau brutalitate, ci prin fineţe şi bun simţ, despre care Goethe spunea că este "geniul umanităţii".

Toate acestea se obţin prin răbdare, bunăvoinţă, printr-un comportament egal, civilizat, care până la urmă intră în firea noastră de fiecare zi. Cu cât se începe mai devreme, cu atât este mai valabil, mai bine, dar, niciodată nu este prea târziu!

Generozitatea, voia bună, politeţea, surâsul ne creează prietenii, ne uşurează viaţa şi ne îndepărtează piedicile, alungându-ne singurătatea, evitând fenomenul de izolare, de dezinteres, de devalorizare pe care îl au unii oameni lipsiţi de tandreţe şi de căldura celor din jur, aceasta datorându-se ermetismului.

Trebuie să ştim să uităm tot ceea ce ne-a durut mai mult, sau ceea ce am pierdut şi nu se mai poate reîntoarce fiindcă altfel rămânem etern handicapaţi moral.

Viaţa este o continuă reînnoire, o surpinzătoare sursă de bucurii şi de necazuri,de greutaţi şi facilităţi, de încântări sau dezamăgiri, realizări sau eşecuri, dar nu trebuie să ne axăm pe aspectul său negativ, să-l reţinem în memoria noastră cu prea multă persistenţa.

Totul este tranzitoriu, etern este doar Universul cu legile sale naturale, în perpetuă mişcare.

"Ţara", nr. 245/15 ian. 1995

PERLE DE CULTURĂ

Poporul nostru s-a născut din legătura dintre Traian şi Decebal.

Ştefan Tipătescu era şeful unui judeţ în care avea relaţii cam incorecte cu Zoe, nevasta lui Trahanache, proprietar de mai multe comitete.

Pe o câmpie păşteau trei capre din care una era ţap.

Caragiale a murit departe de ţară, la Berlin, de unde s-a întors acasă numai pentru înmormântare.

Mircea a fost îngropat la Cozia împreună cu umbra sa.

Mama lui Niculăieş murise din cea mai fragedă copilărie.

Nechifor Lipan a avut fericita ocazie de a nu se mai întoarce acasă fiind jefuit de nişte oameni invidioşi.

În "Scrisoarea III" poetul prezintă o imagine a prezentului şi trecutului despre care spune că prezentul este trecutul şi trecutul este prezentul.

Ion intră la acţiune cu Ana urmând ca aceasta să rămână gravidă.

Efectele alcoolului asupra aparatului circulator sunt următoarele: din cauza alcoolului se pot produce multe accidente şi aceasta încurcă circulaţia. Alcoolicul, sub efectul băuturii, nu mai ştie ce face şi îşi pierde memoria. Se poate foarte bine să se sinucidă într-o seară şi a doua zi să nu-şi mai aducă aminte de nimic.

Însemnări critice de Cristina Pantelică

Piatra

Alina Gabriela Oţelea

O poezie ce cântă dragostea pierdută dar nicidecum uitată. Cei ce iubesc cu adevărat de cele mai multe ori suferă din plin; iar autoarea este una din victimele acestui amor răzleţ.

În "Bălcescu" sunt mulţi care şi-ar regăsi tristeţea şi iubirea în versurile acestea pline de romantism, dar înţelese numai de cei cu sufletul pur, deschis către iubire.

Îndemn

Roxana Cătănoiu

Dacă cititorii revistei noastre vor rspecta măcar în mică măsură îndemnul autoarei, într-adevăr viaţa nu li se va mai părea atât de grea.

Ce poate fi mai frumos decât un îndemn în versuri, uşor de înţeles, primit şi urmat?!

Amintire

Rury

Poezia este o împletire de vis şi realitate, în care amintirea este fructul speranţei.

Versurile sunt clare, armonioase şi pline de sensibilitate - din ele transpare cel mai nobil sentiment de dragoste.

"Amintire" este creaţia unui suflet romantic, inundat de iubire şi dor.

Este o poezie frumoasă ce merită să fie publicată cu toate că este puţin cam lungă.

Şi plâng

Cleopatra

O poezie plină de de duritate şi tristeţe. Nu este o creaţie optimistă, dar critică un aspect neplăcut al vieţii cu mult realism.

Lumea din ziua de azi este plină de răutate. Prin această poezie cititorii revistei "Junimea" au ocazia să surprindă un aspect neplăcut al vieţii cotidiene!

Autoarea este disperată şi cere ajutorul celor mulţi, pe care în final îi consideră vinovaţi. Îşi îneacă tristeţea în lacrimi amare... şi plânge...

Revenire

Popa Marilena

O poezie cu adevărat deosebită, într-adevăr frumoasă, care sensibilizează şi o inimă de mult împietrită.

Această creaţie merită din plin să fie publicată, deoarece este o nestemată, o valoare.

Îmi place foarte mult. Aş citi-o într-una şi nu m-aş sătura; să o învăţ mi-a fost chiar foarte uşor.

Numai un suflet sensibil poate crea un lucru atât de deosebit.

Dumitrache Mugurel

Îngeraşul

O poezie ce prezintă cu tristeţe mizeria vieţii, cu oameni răi şi fără suflet - "statui banale" - într-o "lume mică şi perversă". Pezentul e atât de apăsător încât oamenii nu mai au puterea să privească în viitor. Autorul îşi mărturiseşte gândurile în faţa inocenţei, a copilului cu suflet curat "îngeraşul"/

Înşelat

S fii înşelat, să iubeşti ce credeai că-i numai al tău, să nu-ţi fie împărtăşită dragostea ... Ce poate urma decât o adâncă tristeţe amară?! Cele mai nobile sentimente se transformă în ură, cele mai frumoase imagini sunt înlocuite de întunericul durerii... Ce-a fost frumos cândva, azi nu mai este.

Anul Nou

Nae Madeleine

O poezie grea, cu înţeles ascuns în versuri plăcute. Dacă este citită cu multă atenţie se poate remarca faptul că este chiar o poezie frumoasă.

Începe sentimental cu "moartea unui om", "gânduri de adio", iar apoi face cu uşurinţă legătura cu "moartea unui an", sărbătorirea "Anului Nou".

Mi-a plăcut abia când am citit-o a patra oară, deci atenţie nu vă lăsaţi înşelaţi de prima impresie!

Banala întrebare "De ce?"

Articolul nu poate fi publicat.

Este o temă foarte interesantă, care ar putea fi susţinută şi cu idei din alte domenii.

Articolul este superficial.

Tema este mult prea cunoscută şi întâlnită pentru a fi tratată în numai două paragrafe (restul constituie introducerea şi încheierea).

IMAGINI FUGARE

ANCA MARTINAŞ - UN TALENT CERT

Ce poate fi mai plăcut , mai fascinant şi mai interesant decât o modalitate de a-ţi exprima gândurile, bucuriile, dezamăgirile, într-un cuvânt spus, sentimentele umane? Un fotomodel în acest domeniu, al artei picturale, îl reprezintă Martinaş Anca, elevă în clasa a XI-a J a Liceului "Nicolae Bălcescu", profilul "limbi străine", o autoportretistă a iluziilor, bucuriilor, tristeţilor, speranţelor omeneşti.

Prin arta desenelor sale, ea atinge o frumuseţe particulară.

Prin disonanţa lor, prin opoziţia detaliilor semnificative şi efemere, desenele sale ating sufletele oamenilor, reprezentând o mare bcurie a vieţii, exprimată prin cromatica trăsăturilor.

Desenele sale reprezintă, în totalitate, o creaţie ce exprimă grandoare, tandreţe, o flamă ce străluceşte.

Pline de fineţe proprie, ele reprezintă importante componente ale vieţii de zi cu zi, componente pe care orice persoană trebuie să şi le însuşească şi să le depăşească totodată, cu un "Happy-end": tristeţe, bucurie, dezamăgire.

Câteva linii contrastante şi semnificative disting însuşirile ce le exprimă personajele artei sale: curajul de a căuta adevărul, oriunde s-ar ascunde şi oricât de crud ar putea fi acesta, dorinţa de a iubi viaţa, de a o trăi aşa cum este şi de a spera spre mai bine, spre mai frumos.

Ochii personajelor create de Anca au trăsături dominante precum bucurie - necaz, tulburare - linişte, lacrimi - surâsuri, amărăciuni - fericiri, amintiri plăcute sau neplăcute.

Îmbinarea reuşită a liniilor şi contururilor ce redau expresiile portretelor personajelor coincid cu firea sensibilă, tandră, limpede ca un cristal, inteligentă, melancolică, cu o inimă larg deschisă pentru a cuceri sufletele oamenilor, a personalităţii care le-a creat.

Corina Dumitraşcu, clasa a XI - a J

DOSARELE JUNIMII

Preocuparea pentru un local corespunzător și un nume

Școala a avut de luptat de la început cu multe greutăți materiale: n-avea local, mobilier, material didactic, bibliotecă. Sunt impresionante rapoartele directorului de prin anii 1871 și următorii, prin care se adresează Primăriei și pentru cele mai elementare obiecte de inventar pe care școala nu le avea: topor pentru tăiat lemne, putină de apă, sobă de fier, un paravan de lemn care să separe cancelaria profesorilor de coridorul prin care intrau elevii etc.

În ceea ce privește localul, gimnaziul s-a mutat de mai multe ori. În 1871, Primăria a închiriat pentru gimnaziu o casă particulară, din strada Boierească (astăzi Ion C. Brătianu). Școala funcționa la etaj, în săli de clasă improprii, în care se trecea dintr-una în alta, fără curte pentru recreația elevilor, parterul fiind ocupat de particulari de meserie fierari și caretași, care prin zgomotul lor deranjau lecțiile. Se înțelege că în aceste condiții învățământul se desfășura destul de greu, ceea ce determină conducerea școlii să intervină în nenumărate rânduri pentru un local mai potrivit.

În toamna anului 1877, gimnaziul se mută în alte case din str. Șerban Vodă nr. 151, vechi și în stare destul de proastă, cu curtea neîngrijită, cu camere mici pentru sălile de clasă. Numărul elevilor era, în unele clase, până la 70; ei nu puteau fi cuprinși în bănci, "mulți elevi trebuind să stea în picioare".

Abia la 26 octombrie 1884 se pune la dispoziția gimnaziului etajul de la școala nou construită pe Bulevard pentru școlile primare (Școala Generală Nr. 3, demolată azi). Deși localul nu era al gimnaziului, el oferea cu totul alte condiții: săli de clasă corespunzătoare; încăperi pentru celelalte trebuințe ale școlii, curte pentru recreația elevilor.

Profesorii sunt preocupați să dea un nume gimnaziului chiar din primii ani după înființare. Astfel, în ianuarie 1872, consiliul profesoral "propune în unanimitate a se da numire acestui gimnaziu «Radu Negru Basarab», domnul Țării Românești." Se pare că Ministerul nu a aprobat propunerea, invocând motivul că, gimnaziul nefiind complet (avea atunci numai trei clase), nu era potrivit a-i da un nume.

În 1886, consiliul profesorilor propune din nou Ministerului să se aprobe pentru gimnaziu denumirea de "Dinicu Golescu", motivând că leagănul acestei familii este lângă Pitești, la Golești, unde Dinicu înființase cea dintâi școală românească la sate. Nu știm pentru care motiv Ministerul n-a aprobat nici această denumire, gimnaziul continuând a se numi "Gimnaziul Clasic din Pitești".

prof. Nicolae Vlad,
prof. Tudor Popescu,
prof. Constantin Fulgeanu,
Monografia Liceului "Nicolae Bălcescu" din Pitești 1866 - 1966 - 1991

Proces verbal.

Astăzi 5 aprilie 1957

S-a ținut ședință extraordinară a Consiliului pedagogic al Școlii medii nr. 1 din orașul Pitești, cu următaorea ordine de zi:

1. Fixarea numelui unei personalități de seamă ce urmează a se da școlii.
2. Comunicări în legătură cu activitatea metodică și de culturalizare a cadrelor didactice.

Tov. Director adjunct Acatincăi Teodor deschide ședința făcând apelul. După aceea anunță ordinea de zi a ședinței.

Se înscriu la discuții, făcând propuneri în legătură cu fixarea numelui unei personalități de seamă, ce urmează a se da școlii noastre, următorii tovarăși:

1. Tov. Stănescu Alexandru arată că liceul nostru s-a înființat la 1 sept. 1866. Până în 1887 efectivul elevilor crește necontenit și în 1897 se pune piatra fundamentală a liceului în care ne aflăm.

... In 1916 părăsesc școala o serie de elevi și profesori și merg pe front apoi se refugiază în Moldova. Liceul funcționează în diferite case particulare, localul liceului fiind dat Crucii Roșii pentru spital... Școala noastră a dat o serie de oameni de știință, literatură, care s-au remarcat în domeniul culturii... Propune ca școala să fie numită Școala medie nr. 1 "Nicolae Bălcescu", care e un fiu al Argeșului, care a luptat la 1848, pentru cultura poporului nostru.

2. Tov. Dumitrescu Ovidiu propune ca școala să poarte numele lui Nicolae Bălcescu care s-a distins pe tărâm politic și cultural.

3. Tov. Iosifescu Victor, arată că această măsură e binevenită fiindcă copiii noștri și părinții lor vor avea o deosebită mândrie. Este de părerea tovarășilor care au făcut propunerea ca școlii să i se dea numele unui argeșean ca Nicolea Bălcescu. Cere ca școala noastră să poarte numele acestuia.

4. Tov. director adjunct Acantincăi Teodor supune la vot propunerea făcută de tovarășii care au cerut ca școala să poarte numele lui Nicolae Bălcescu.

Toți tovarășii propun cu unanimitate de voturi ca școlii noastre să i se acorde numele de Școala medie nr. 1 "Nicolae Bălcescu".

După aceea se trece la punctul 2 al ordinii de zi.

Director
ss. I Beșoiu

Membrii prezenți:	ss. M. Bădescu	ss. T. I. Ciungan
	ss. M. Găiseanu	ss. T. Păuna
	ss. V. Iosifescu	ss. C. Manu
	ss. I. Steriopol	ss. C. Alexandrescu
	ss. El. Popescu	ss. I. Boacără
	ss. Al. Stănescu	ss. Răileanu Ștefania
	ss. N. Grigorescu	ss. G. Popescu
	ss. Ov. Dumitrescu	ss. G. Muranievici
	ss. M. Strătilă	ss. El. Ionescu
	ss. C-ța Petrescu	ss. M. Arsene

Arhiva Liceului băieți Pitești. Registrul de procese verbale ale Consiliului Pedagogic pe anul 1955 - nepaginat.

M. Bădescu și N. Mateescu,
Liceul "Nicolae Bălcescu"
Puternic focar de învățământ și cultură
Documente inedite

Liceul "Nicolae Bălcescu" din Pitești în 1866

"Veche așezare românească atestată de documente încă din a doua jumătate a secolului al XIV-lea, orașul Pitești se bucură de o poziție care i-a favorizat dezvoltarea economică, mai ales comerțul. Orașul era locul unde se făcea un schimb intens de mărfuri între regiunea de dealuri și cea de șes, fiind un centru care avea strânse legături de comerț cu orașele Câmpulung, Curtea de Argeș, Slatina, Roșiori de Vede, Turnu Măgurele și Râmnicu Vâlcea. Aceasta a dus la formarea unei negustorimi, ale cărei relații comerciale cu orașele din jur, cu capitala țării, precum și cu orașele Sibiu și Brașov, au avut urmări și în dezvoltarea școlii". (Nicolae Vlad, Tudor Popescu, Monografia Liceului "Nicolae Bălcescu din Pitești, 1866 - 1966, p. 7).

Când a început să funcționeze Gimnaziul, în Pitești erau numai șase școli primare: una de stat și cinci particulare: școala privată română "Mavrodolu", școala luterană, școala catolică, școala calvină și școala izraelită.

Crearea României ca urmare a Unirii Principatelor în 1859 a stimulat dezvoltarea industriei și a comerțului, precum și pătrunderea capitalismului în agricultură, condiții care au favorizat evoluția învățământului izvorâtă din necesitatea de a avea funcționari și specialiști pentru diferitele domenii al culturii materiale și spirituale, necesari burgheziei în ascensiune. Existența celor cinci școli particulare în Pitești (oraș cu 7.000 de locuitori atunci) într-o vreme în care statul nu dispunea decât de o școală evidențiază nevoia de învățătură. Posibilități pentru a-și da copiii la școlile particulare aveau negustorii și boierii din oraș și din împrejurimi. "Pe de altă parte, masele populare, care luptaseră pentru Unire, cereau tot mai insistent măsuri care să le ușureze accesul la învățătură", (ibid., p. 8). Așa se explică apariția, printre legile adoptate în perioada de consolidare a statului național român și a "Legii asupra instrucțiunii publice" din 25 noiembrie 1864, elaborată de P. Poenaru, V. Boerescu, G. Bosianu și V. A. Urechiă, pe baza căreia se înființeaz[illegible]nii următori școli secundare în mai multe orașe din țară, printre acestea aflându-se și Gimnaziul din Pitești (astăzi Liceul "Nicolae Bălcescu") care avea elevi nu numai din Pitești și din Argeș, ci si din "districtele" Muscel, Olt, Vâlcea și Teleorman.

"Interesul pentru o treaptă mai înaltă de învățământ decât școala primară creștea continuu, iar primele gimnazii sau licee erau considerate pe drept cuvânt școli deosebit de importante" (M. Bădescu, N. Mateescu, Liceul "Nicolae Bălcescu", puternic focar de învățământ și cultură, "Documente inedite, Editată de Consiliul Județean de Cultură și Artă, 1971, p. 9).

Preocuparea pentru înființarea liceului din Pitești este atestată documentar încă din 1865. Astfel, prin adresa nr. 1451 din 27 august 1865, președintele Consiliului Permanent al Consiliului General de Argeș înștiința pe primarul orașului că a alocat în buget suma de 8.000 de lei "pentru edificarea încăperilor necesare pentru Clasele Gimnaziale ce urmează a se înființa în acest oraș pentru băieți". (Arhivele Statului, Fd. Primăria oraș Pitești, ds. 23/309/1865). Peste patru luni, la 24 decembrie 1865, președintele Comitetului Permanent de Argeș aprobă lucrarea, respectiv planul și devizul anunțând c ă a alocat în bugetul anului 1866 suma de 10.000 de lei.

Prin adresa nr. 935 din 5 iunie 1866, primarul orașului anunță Ministerul Cultelor că în ședința din 23 mai Consiliul "a încuviințat că, cu începerea anului scolastic viitor, să se deschidă cursurile celei dintâi clase gimnaziale în întreținerea căreia se promite a îndeplini toate sarcinile ce îi sunt impuse de lege pentru învățătura obligatorie". Totodată se cere "Trimiterea unui profesor care va preda cursurile acelei clase". (Arhivele Statului Pitești, Fd. Liceul de Băieți Pitești, dos. reconstituit 1/1866/1870, fila 2).

Ministerul răspunde prin adresa nr. 5918/21 iunie

1866" că până după votarea bugetului de Onor Camera Legislativă nu poate trimite profesorul cerut, afară numai dacă onor consiliul al oraşului Piteşti, inspirat de sentimente patriotice, nu va face sacrificiul a plăti şi pe profesor până după votarea bugetului. În acest caz gimnaziul atât de dorit de către conorăşenii Dvs. s-ar putea înfiinţa chiar de pe acum" (Arhivele Statului Piteşti, fond Liceul de Băieţi Piteşti, dosar reconstituit 1/1866/fila 3).

Îm această situaţie, Primăria Piteşti, prin "Publicaţia" nr. 1295 din 19 iulie 1866 (V. Arh. Statului, Fd. Primăria oraş Piteşti, ds. 14/1866, fila 3) "face apel tuturor D-lor orăşeni", "să contribuie cu ceea ce ar binevoi fiecare pentru deschiderea arătatei clase gimnaziale", angajându-se totdată pentru acoperirea din Casa Comunală a restului" ce va trebui peste sumele ce vor aduna în acoperirea atât a cheltuielilor mensuale a salariilor personalului învăţător şi domestic, precum şi a celor de material şi chiar de localuri".

Prin adresa nr. 1421/ din 17 august 1866, Primăria propune Ministerului Cultelor şi Instrucţiunii Publice să numească pe D-l N. Micescu, "cetăţean de aici", licenţiat în ştiinţe naturale, profesor la clasa care se va înfiinţa.

Ministerul răspunde prin adresa nr. 8590 din 31 august 1866, făcând cunoscut "că a numit provizoriu pe D-l N. Micescu profesore la cls. I gimnaziale din acel oraş, având a fi retribuit cu salariul respectiv de comuna ce dirigeţi" (Arhivele Statului Piteşti, Fond Primăria Oraşului Piteşti, dos. 14/1866, fila 13).

De la 6 septembrie 1866 a început să funcţioneze clasa I a Gimnaziului din Piteşti, cu un număr de 11 elevi, apoi 12 în localul Şcolii Primare Nr. 1 de Băieţi. La 4 octombrie 1866 s-a întocmit o listă cu aceştia semnată de "profesorele Gimnaziului" Nicolae Micescu şi înaintată Primăriei Piteşti

1. Căpitanovici Teodor
2. Chiriţescu Eugeniu
3. Chiriţescu Mihail
4. Ionicescu George
5. Ialomiţeanu Constantin
6. Ionescu Emanoil
7. Nicolescu Teodoru
8. Popovici Grigore
9. Popescu Ştefan
10. Rădulescu Ion
11. Vlădoianu Ştefan

(Arhivele Statului Piteşti, Fd. Primăria Oraşului Piteşti, dos. 14/186[illegible] fila 16).

În registrul matricol 400/1866 - 1873 nu apare Ionescu Emanoil, dar sunt consemnaţi alţi doi elevi: Râmniceanu Alexandru şi trifonescu Constantin.

Din cei 12 elevi înscrişi în anul şcolar 1866/1867, au absolvit în 1873/1874, când gimnaziul dă prima serie de absolvenţi, numai 9. (În anii şcolari 1867/1868 şi 1868/1869 şcoala n-a funcţionat).

Cercetând datele personale a şase elevi, consemnate în Foaia matricolă cu rezultatele la învăţătură ale elevilor clasei I gimnaziale din 1866/1867 existentă în Muzeul Memorial al Liceului nostru, rezultă că vârsta elevilor varia de la 11 - 12 ani (vârsta clasei) la 16 şi chiar 19 ani (Ialomiţeanu Constantin, născut în 1850 Şi Nicolescu Teodoru, născut în 1847). Părinţii erau proprietari (2), funcţionari (2), medici ("doctor în medicină") (1), căpitan în armată (1). Toţi elevii erau "de naţiune" (naţionalitate) română, trei născuţi în Piteşti, doi în Bucureşti şi unul în Câmpulung. Corespondenţi erau părinţii, pentru patru elevi, şi alte persoane, pentru doi.

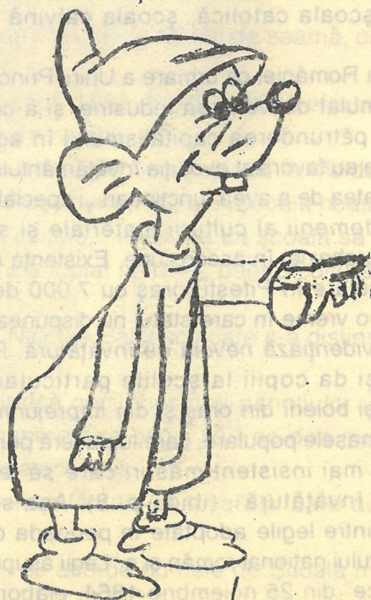
Cei şase elevi locuiau în Piteşti, astfel: trei în Mahalaua Sfântul Nicolae, unul în Mahalaua Sfântul Ion, unul în Mahalaua Maica Precista şi unul în Mahalaua Sfânta Vineri, pe străzile Boerească, Târgului şi Sfânta Vineri. Rubrica "de religiune" (de religie) nu e completată la nici un elev.

La cererea Primăriei Piteşti (în urma intervenţiei directorului Gimnaziului), Ministerul Instrucţiunii Publice şi al Cultelor trimite, prin adresa nr. 11463 din 1 noiembrie 1866 două programe de studii pentru gimnaziu şi altele pen[illegible] distribuirea orelor, împreună cu 20 de coli matricole, urmând ca regulamentul de funcţionare să fie trimis după ce va fi imprimat.

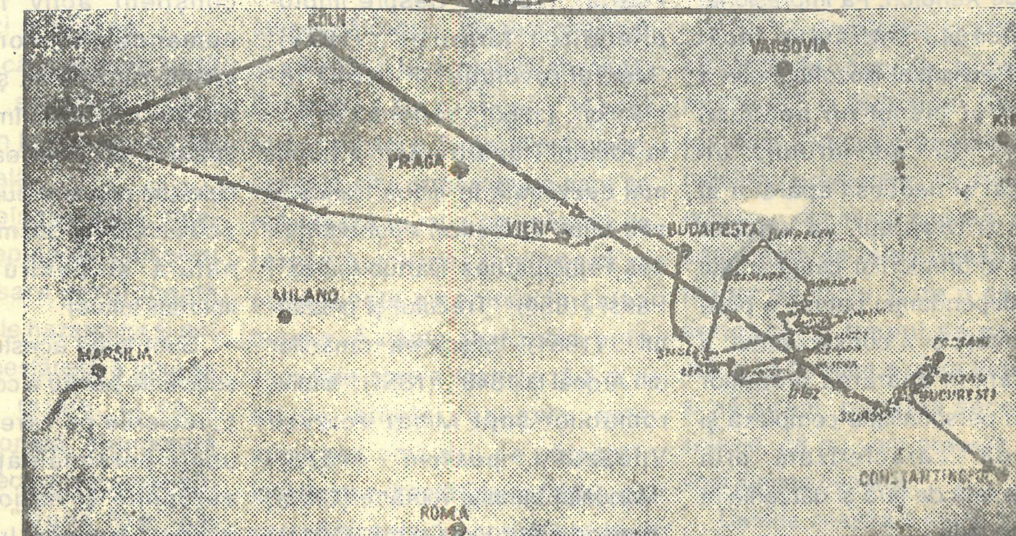
Aşa a fost începutul. Lupta cu greutăţile va continua.

Profesor, Constantin Fulgeanu

Citeva itinerare europene ale lui Bălcescu

Un martir al neamului intrat prea devreme în uitare
Nicolae Bălcescu

La 29 noiembrie 1852 păşea în neființă, departe de ţară, acela care urma să fie îngropat în cimitirul săracilor din Palermo, în uitarea aproape generală a conaţionalilor săi, Nicolae Bălcescu.

Descinzând dintr-o familie nobilă, în care a primit o educaţie aleasă, în spiritul iubirii şi al jertfei pentru ţară, Bălcescu a luat parte la complotul din 1840, a pus piatra de temelie, împreună cu I. Ghica şi Cr. Tell, asociaţiei "Frăţia", a editat împreună cu A.T. Laurian "Magazin istoric pentru Dacia" (1845 - 1848), a contribuit decisiv la pregătirea revoluţiei care a izbucnit la 11 iunie 1848 în Ţara Românească, s-a afirmat ca istoric, economist, fin analist al problemelor sociale, economice şi politice ale ţării.

Despre Nicolae Bălcescu se poate spune pe drept cuvânt că a fost figura reprezentativă a generaţiei de la 1848, vocea prin care naţiunea română s-a adresat lucid şi sigur viitorului, nu doar pentru a-l interoga, ci mai curând pentru a şi-l asuma deoarece discursul său nu a ancorat în pulberea faptelor efemere şi nici nu s-a oprit asupra fenomenelor cu valoare marginală, ci a aprofundat zonele inefabile ale existenţei

umane, acele spaţii esenţiale de semnificaţie primordială din care a decupat elemente de universalitate din infinita mişcare a omenirii.

Formaţia culturală generală, ca şi concepţia filozofică a ilustrului nostru înaintaş s-au zămislit la izvoarele gândirii unor personalităţi de primă mărime ale culturii universale: Xenofon, Tucidide, Cezar, Plutarh, Gibbon şi s-au întregit sub înrâurirea profesorului lui de filozofie Eftimie Murgu şi apoi, la Paris, sub influenţele Lui Michelet şi Quinet. Este de presupus că lectura lucrării "Din viaţa lui Socrate", *scrisă de Xenofon, l-a impresionat* pe Bălcescu într-atâta încât urmând exemplul filozofului elin a devenit el însuşi un neobosit căutător al adevărului, un neînfricat şi neobosit apărător al Binelui şi Dreptăţii, un luptător curajos al drepturilor cetăţeanului şi al independenţei patriei, o pildă a demnităţii şi a consecvenţei, a onestităţii în apărarea propriilor opinii, o personalitate complexă şi profundă, caracterizată prin loialitate faţă de ţară şi dârzenie în apărarea legii.

Din filoanele inepuizabile ale gândirii primilor săi mentori spirituali s-au cristalizat ideile, teoriile şi concepţiile sale cu privire la organizarea socială, economică, politică şi statală democratică, la rolul diferitelor clase şi categorii sociale în afirmarea şi apărarea drepturilor legitime, naturale ale omului, la esenţa şi rolul revoluţiei în viaţa şi istoria naţiunii, la mersul evolutiv progresist al omenirii. Pe ele se întemeiază opera sa cuprinzătoare, care conţine lucrări ce au intrat în tezaurul culturii noastre naţionale:"Puterea armată şi arta militară de la întemeierea principatului Valahieişi până acum", (1844) "Puterea armata şi arta militară la moldoveni în timpul măririi lor", (1846); "Magazin istoric pentru Dacia", (prospect), (1845); "Cuvântul preliminariu despre izvoarele istoriei românilor", (1845); "Românii şi fanarioţii", (1845); "Spătarul Ion Cantacuzino" (1845); "Ion Tăutul, mare logofăt al Moldovei", (1845); "Postelnicul Constantin Cantacuzino", (1845); "Filozofia soţială", (1846); "Despre starea soţială a muncitorilor plugari în Principatele Române în deosebite timpuri", (1846); "Campania românilor în contra turcilor de la anul 1595", (1847); "Drepturile românilor către Înalta Poartă", (1848); "Despre împroprietărirea ţăranilor", (1848); "Mersul revoluţiei în istoria românilor", (1850); "Reforma soţială la români", apărută într-o formă mai dezvoltată în limba franceză sub titlul "Question economique des Principautés Danubiennes", Paris, (1850); "Trecutul şi prezentul ", (1851); "Mişcarea românilor din Ardeal la 1848", (1851); "Istoria românilor supt Mihai Voievod Viteazul", postum (1878); "Manualul bunului român", (1903); "Scrisori către Ion Ghica", (1911); "Scrisori inedite de la N Bălcesu Şi Ion Ghica", (1913).

Această lungă listă a scrierilor lui Bălcescu ne relevă diversitatea problematicii pe care a abordat-o, înclinaţia spre meditaţie asupra fenomenelor sociale şi a proceselor istorice care au marcat hotărâtor destinul poporului român, preocuparea sa statornică de a desluşi sensurile şi tendinţele pe care le conţine istoria, "cartea cea dintâi a unei naţii", în care îşi vede trecutul, prezentul şi viitorul". În această bogată operă ştiinţifică, alcătuire originală a unui spirit împătimit de neobosită căutare, desfăşurat în tumult creator, regăsim altitudinile spiritualităţii româneşti din acele vremuri, forţa de penetrare a problemelor esenţiale şi grave cu care se confruntă naţiune pentru decantarea acelora care solicitau soluţii urgente şi eficiente.

Bălcescu descifra în ţesătura densă şi ceţoasă a evenimentelor istorice pe acelea care erau hotărâtoare pentru viitorul ţării: dobândirea libertăţii naţionale şi realizarea unităţii tuturor românilor într-un singur stat, democratic; necesitatea înfăptuirii revoluţiei pentru realizarea acestui ideal; ridicarea culturală şi educarea poporului pentru a deveni un factor conştient activ în realizaea comandamentelor istorice ale vremii; renaşterea şi organizarea armatei naţionale; împroprietărirea ţăranilor, colaborarea românilor cu celelalte popoare europene pentru abolirea despotismului de orice natură şi pentru asigurarea libertăţii tuturor.

Sunt toate acestea argumente suficiente pentru a considera fireşti aprecierile pe care i le-au făcut unele personalităţi ale culturii europene şi naţionale. Astfe, istoricul francez Jules Michelet afirma în 1854: "Era un erudit de primul ordin şi totuşi un spirit practic foarte limpede, foarte luminos. El ar fi fost marele istoric al ţării sale şi, fără nici o îndoială, unul dintre conducătorii săi cel mai înţelepţi". Iar G. Zane susţinea: "Nici unul dintre fruntaşii de la '48 n-a înţeles mai bine problemele care se puneau poporului român şi sensul în care el trebuie să le rezolve pentru a-şi asigura un viitor în istorie. Şi nimeni mai mult decât el n-a avut clara viziune a viitorului".

În "Mersul revoluţiei în istoria românilor", Bălcescu enunţa cu claritate ideea mişcării permanente a societăţii, care duce

"omenirea pe calea nemărginită a unei dezvoltări progresive, regulate, câte ţinta cea înaltă ce Dumnezeu ascunde şi unde el ne aşteaptă". Aceeaşi idee a dinamicii sociale este reluată în lucrarea "Trecutul şi prezentul" în care afirmă: "Omenirea nu e staţionară. Ea înaintează neîncetat, străbătând orice împiedicare spre ţinta arătată de degetul lui Dumnezeu. Dezvoltarea ei se urmează regulat după legile fixe ale progresului. Cei ce mai tăgăduiesc azi mişcarea sunt puţini. Dacă mai sunt, vază trecutul: câte schimbări! câte prefaceri! atât în lumea morală cât şi în cea materială".

Dinamica neîntreruptă a omenirii este concepută de Bălcescu nu ca o deplasare dezordonată condusă de legile hazardului şi nici o desfăşurare nesfârşită a unui şir de întâmplări ratate, ci ca o schimbare ordonată, structurată de cerinţele obiective ale societăţii, guvernată de "legile fixe" ale progresului şi având o finalitate, realizarea unui scop ("ţinta"). Factorul legic propulsor al dinamicii sociale este realizarea în omenire în general şi la nivelul fiecărei naţiuni în particular a dreptăţii şi frăţiei, pe care Bălcescu le considera: "două temelii a ordinei absolute, perfecte, a ordinei dumnezeieşti".

Dreptatea, "cel dintâi grad al desăvârşirii", şi frăţia, nu sunt un dar primit de-a gata de omenire, ci finalitatea luptei continue a omului "pentru triumful binelui asupra răului, al spiritului asupra materiei, al dreptului asupra silei". Dreptatea este idealul moral superior: "Peste legile omeneşti - afirma Bălcescu - noi recunoaştem şi adorăm o lege morală absolută: Dreptatea (la justice)". "Acest atribut sublim al fiinţei nemărginite, această stea strălucitoare care se reflectează în raţia omenească (la raison humaine) luminează şi povăţuieşte omenirea în calea binelui. A căuta realizarea ei în societate spre a învinge răul şi a aduce binele, aceasta este misiunea omenirii pe pământ". Înfăptuirea dreptăţii şi a frăţiei, pe care Bălcescu le considera legi divine, revine omului ca fiinţă istorică activă, capabilă să întemeieze ştiinţa şi s-o folosească în realizarea misiunii cu care l-a investit Dumnezeu. "Legea evanghelică - scria el în "Românii supt Mihai Voievod Viteazul" - descoperind simplu cauza absolută, proclamând menirea omenirei şi a lumei, împinge mintea omenească la demonstrarea şi realizare ei". Iar realizarea dreptăţii şi a frăţiei trebuie înfăptuite aici în această lume, pe acest pământ: "Vai, dar de acea naţie - notează în continuare Bălcescu - care calcă voia lui Dumnezeu, care preferă răul la bine! Dumnezeu o părăseşte: viaţa ei se stinge în viaţa omenirii şi ea expiază printr-un lung martir călcarea legii lui Dumnezeu".

Încrezător în forţa creatoare a poporului din mijlocul căruia s-a ridicat, aureolat de idealul luptei pentru unitate naţională şi înlăturarea robiei de orice fel, Bălcescu averiza că tiranii pot îndoi cruzimile, dar nu vor putea niciodată să oprească progresul, pentru că "e lege ca dreptatea şi adevărul să triumfe asupra puterii şi minciunii" şi îndemna: "Junime română! Timpul grăbeşte să ne ridicăm caracterele, să smulgem egoismul din inima noastră, să ne pătrundem de misia românilor. E timpul de lucru şi de o gândire serioasă. E timpul să ne dăm mâna să formăm o unire frăţească şi să jurăm, p-atâtea secole de sclavie, că nu vom pregete până vom lumina poporul.

Datoria noastră e mare: trebuie să ştim a ne ridica până la dânsa".

Conştient că propăşirea unei naţii este efectul lucrării ei însăşi asupra propriei naturi, că orice schimbare se produce numai ca operă a poporului, asupra lui însuşi, că drepturile şi libertăţile unei naţii sunt durabile numai atunci când rodul eforturilor propriilor generaţii care au înţeles că "Dumnezeu în cer şi omenirea pe pământ muncesc pentru voi", Bălcescu îndeamnă la acţiune militantă, la acţiune revoluţionară. Ideea propăşirii prin efort propriu îşi întemeia veridicitatea pe interpretarea riguroasă a celor 18 veacuri de istorie naţională, pe analiza faptelor reale, care s-au

"Sufletu-mi te slăveşte încă, înzeită libertate, şi deşi oamenii sângiuirilor au învelit cu maramă neagră faţa ta, cred că va veni ziua fericită, ziua izbândirei, când omenirea întreagă se va scula spre a sfâşia acel văl, şi duşmanii tăi se vor împietri la vederea soarelui tău de lumină: atunci nu va mai fi nici rob, nici naţie roabă, nici un stăpân pe altul, ci dominarea Dreptăţii şi Frăţiei! Aceste cuvinte ce-am dat de deviză naţiei mele vor domni lumea: atunci aşteptarea, visarea vieţii mele se vor împlini: atunci toţi românii vor fi una, şi liberi şi fraţi! Vai! nu voi avea noroc a vedea această zi: deşi eu asemeni am muncit şi am pătimit pentru dreptate şi cel din urmă cuvânt al meu va fi încă un imn ţie, ţara mea mult dragă!"

Nicolae Bălcesu

produs în lungul proces de evoluţie şi progres istoric, care a marcat destinul poporului nostru a cărui contribuţie la edificiile de cultură şi civilizaţie trebuie încă dezvăluită "din praful cronicilor şi documentelor contimporane". Istoriile de până atunci s-au ocupat mai mult de "biografiile stăpânilor", nu au "reprodus cu acurateţe instituţiile sociale, ideile, sentimentele, obiceiurile, comerţul şi cultura intelectuală a vremurilor trecute", deşi "în acele veacuri ce le numim barbare, părinţii noştri adoptă nişte instituţii întemeiate pe nişte principii pe care publiciştii de acum ai Europei luminate le găsesc de cele mai raţionale". În această capacitate a noastră, de întemeiere raţională a instituţiei de stat şi a ordinii sociale, "trebuie să găsim tăria de a realiza în pace toate reformele sociale şi politice, de care are nevoie ţara, democraţia, reorganizarea instituţională a statului, de a crea o naţie modernă. "A crea o naţie! O naţie de fraţi, de cetăţeni liberi, aceasta este, români, sfânta şi marea faptă ce Dumnezeu ne-a încredinţat. În zadar veţi îngenunchea şi vă veţi ruga pe la porţile împăraţilor, pe la uşile miniştrilor lor, ei nu vă vor da nimic, că nici nu vor, nici nu pot. Fiţi gata, dar, a o lua voi, fiindcă împăraţii, domnii şi boierii pământului nu dau fără aceea ce le smulge popoarele. Fiţi gata, dar, a vă lupta bărbăteşte, căci, prin lucrare şi jertfe, prin sângele vărsat, poporul dobândeşte conştiinţa drepturilor şi datoriilor sale. Ziua izbândirii, ziua dreptăţii se apropie, în care se vor ridica popoarele să mături rămăşiţele tiranilor de pe faţa pământului. Atunci vă veţi ridica şi voi toţi ca unul şi veţi începe lupta naţională, lupta mântuirii. Atunci nu veţi mai fi singuri în faţa duşmanului şi toate popoarele Europei vor alerga într-ajutorul vostru şi vor sta împreună cu voi, căci acum toate au simţit că au unul şi acelaşi duşman şi că împreună trebuie să lupte contra lui". Lupta pentru dobândirea unităţii şi afirmarea specificităţii naţionale va plasa naţia română în avanposturile culturii şi civilizaţiei europene: "Voi însă - îşi continua demersul istoricul - veţi avea norocirea şi gloria de a-l întâmpina mai întâi, de a sta în avangarda civilizaţiei în contra barbariei, ca în veacul de mijloc, ca atunci, la orele ce veţi dobândi va creşte în mâna voastră şi va umbri universul. Pregătirea pentru îndeplinirea acestei misiuni, "ţinta arătată de degetul lui Dumnezeu", este de durată şi deosebit de complexă deoarece presupune: cultivarea iubirii faţă de ţară, reînvierea sentimentului naţional şi urii faţă de tiranie, conştientizarea datoriei, "ce Dumnezeu ne impune ca să trăim, să muncim şi să suferim pentru binele omenirei", învingerea temerii de suferinţă, căci "suferinţa, ştiţi, e condiţia esenţială a dezvoltării morale. Moralitatea se dobândeşte numai în acţiunea de transformare socială revoluţionară, în lupta neînfricată pentru câştigarea dreptului la o existenţă demnă. În acelaşi timp, istoricul şi eminentul analist atrage atenţia asupra pericolului de a ajunge la graniţele unui naţionalism rigid şi frust: "Copleşiţi şi ameninţaţi astăzi de panslavism, mâine de pangermanism, noi nu ne putem menţie fără numai opunându-le panromânismul".

Realizarea unităţii naţionale avea în concepţia lui şi o semnificaţie mai largă cu valoare internaţională: "Vrem să fim o naţie, una puternică şi liberă prin dreptul şi datoria noastră, pentru binele nostru, şi al celorlalte naţii; căci voim fericirea noastră şi avem o misie a îndeplinii în omenire", scria cu convingere neclintită, atrăgându-ne atenţia asupra unui adevăr fundamental, acela că fiecare naţiune are de îndeplinit o misiune în cadrul misiunilor universale pe care le are de îndeplinit umanitatea.

Prin activitatea sa ştiinţifică şi literară, Nicolae Bălcescu îmbogăţea cultura românească, dar perfecţiona şi limba. "Limba lui Bălcescu - scria Mihai Eminescu în ziarul "Timpul",în 1877, - este totodată culmea la care a ajuns românimea îndeobşte de la 1560 începând, şi până astăzi, o limbă precum au scris-o Alecsandri, Const. Negruzzi, Donici, şi care astăzi este uitată şi înlocuită prin "păsărească" gazetarilor.

Nicolae Bălcescu e de-altminterea o dovadă că limba românească pe vremea lui şi înainte de dânsul era pe deplin formată şi în stare să reproducă gândiri atât de înalte şi simţiri atât de adânci, încât tot ce s-a făcut de atunci încoace în direcţia latinizării, franţuzirii şi a civilizaţiei "pomădate" a fost curat în dauna limbii noastre".

Tonurile grave ale discursului lui Bălcescu s-au încrustat adânc în arpegiile gândirii şi limbii române şi s-au încifrat în portativele profunde ale structurii spiritualităţii noastre, încât ele nu pot fi supuse coroziunii timpului, situându-se în existenţa atemporală în care veghează eternitatea pentru a selecta din vremelnicie gesturile şi operele cu care să populeze locurile rămase încă goale. Bălcescu aparţine eternităţii! Şi acesta este un adevăr care nu poate fi uitat.

Prof. STAN FLOREA

Comemorarea lui Ion C. Brătianu

Cineva spunea că prima însuşire a unei personalităţi politice sau militare este de a fi recunoscută ca atare. Vorbind despre puternica, complexa şi istorica personalitate a lui Ion C. Brătianu, a cărui figură o evocăm astăzi, la 100 de ani de la moartea sa, îi dăm dreptate. Aceasta fiindcă toată lumea, absolut toată lumea, recunoaşte că figura cea mai reprezentativă a epocii de renaştere şi de organizare a statului român modern a fost el. Străduinţele, sacrificiile şi inimaginabilele lui forţe morale şi intelectuale l-au plasat în istoria poporului român în vârf. Când vorbeşti de istoria ţării noastre de la 1848 până la 1890 mai ales, vorbeşti de viaţa lui. Una se confundă cu cealaltă. Nici nu cred să fie vreun alt om, a cărui viaţă să fie mai strâns împletită cu aceea a epocii sale, decât viaţa lui Ion C. Brătianu. Dacă aruncăm o privire asupra perioadei renaşterii României moderne vom vedea că ea este dominată de covârşitoarea personalitate a lui Ion C. Brătianu. El a fost conducătorul atotputernic al destinelor României Mici.

Cine ar fi crezut că al cincilea copil al lui Dincă Brătianu şi al Anastasiei Tigveanu, micuţ, sfrijit şi oropsit de maică-sa şi trimis la moşia Tigveni - Argeş unde a crescut până la 5 ani, singur, departe de părinţi, va domina şi epoca şi pe contemporanii săi, prin momentul complex al însuşirilor lui?

Cine ar fi crezut că micuţul şi oropsitul Ion, care după plecarea fratelui său Dumitru la Paris rămâne singur acasă, trimis la şcoala română a lui Simonide, urmaş al lui Gheorghe Lazăr, intra în armată la 14 ani, încorporat într-un regiment de iuncări din Bucureşti şi pe urmă la Zimnicea, în regimentul condus de fratele lui mai mare Tudor, avea să devină mai târziu conducătotul atotputernic al destinelor României Mici?

La moartea mamei sale în 1839, el stăruie pe lângă tatăl său să-l trimită şi pe el la Paris pentru a-şi completa studiile. Tatăl acceptă. Prin firea lui simpatică şi atrăgătoare îşi făcuse din vreme mulţi prieteni devotaţi şi fideli. Era de fel muncitor şi conştiincios, serios, mult prea serios pentru vârsta lui, vesel şi delicat, prietenos şi amabil cu toată lumea cu care intra în contact. Ochii lui de o vioiciune neobişnuită, pătrunzători, dar plini de bunătate şi îngăduinţă, strângeau admiraţie şi loialitate. Caracterul lui nobil şi blând, bunătatea lui de excepţie, demnitatea cu care-şi exercita funcţia de prefect îi câştigase stima şi respectul tuturor. Acesta a fost Ion C. Brătianu, omul. Desigur, că în viaţa lui zbuciumată a stârnit şi unele invidii şi patimi violente, dar toţi care l-au duşmănit s-au căit şi au păstrat conştiinţa nedreptăţii pe care o săvârşeau. Bogata sa activitate politică marchează cinci etape principale:

1. Faza revoluţiei de la 1848, în care generaţia lui de atunci din care făceau parte: fraţii Goleşti: Alexandru, Ştefan, Nicolae şi Radu, C. A. Rosetti, Alex. I. Golescu - Negru, Nicolae Bălcescu, şi alţii, încercau aplicarea programului de libertate naţională şi de emancipare internă a Principatelor Dunărene;
2. Faza exilului, în care, după prăbuşirea revoluţiei, propovăduitorii ei întreprindeau în Apus propaganda pentru viitorul şi drepturile poporului român;
3. Faza marilor înfăptuiri, în care, de la Divanurile ad-hoc, am asistat la Unirea Principatelor, la împroprietărirea ţăranilor, dezrobirea ţiganilor, secularizarea averilor mănăstireşti, votarea Constituţiei din 1866 şi la introducerea dinastiei străine;
4. Faza Independenţei şi regatului, în care ne-am descotorosit de jugul secular al turcilor şi am pus pe fruntea primului rege al României coroana de oţel;
5. Faza organizării noului Regat, în care s-au pus temeliile statului român modern, de azi.

În toate aceste cinci etape, Ion C. Brătianu a jucat un rol precumpănitor:

În prima fază îl găsim pe baricade, în fruntea mişcării revoluţionare şi la vârsta de 27 de ani era secretar al guvernului provizoriu, alături de C. A. Rosetti, Bălcescu şi Golescu.

În perioada exilului este cel mai activ dintre exilaţi, apărând cu condeiul şi cu vorba, în Franţa cauza Ţării lui.

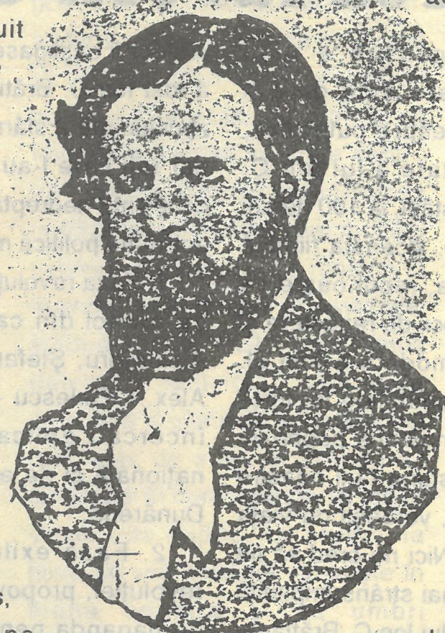
În perioada a treia este cel mai dârz susţinător al celor patru postulate ale divanului ad-hoc, apărător entuziast al revendicărilor ţărăneşti şi al regimului constituţional, al aducerii în ţară şi al instalării pe tron a unui domnitor străin, în persoana lui Carol de Hohenzollern - Sigmaringen.

În perioada a patra este autorul războiului ruso-turc din 1877 şi înfăptuitorul Neatârnării şi Regalităţii, iar în perioada a cincea este marele îndrumător şi realizator al României moderne. Se poate spune astfel că istoria vieţii lui Ion C. Brătianu se confundă

cu însăşi istoria ţării de la revoluţia de la 1848 până la închegarea regatului român în forma în care a dăinuit până la marele război de reîntregire definitivă a neamului românesc.

Ion C. Brătianu a fost un titan, care a dominat cu personalitatea lui cea mai frământată perioadă a istoriei noastre dinaintea primului război european, care a pegătit reîntregirea cea mare.

Ion C. Brătianu a stăpânit vremurile lui şi pe contemporanii lui, pentru că în el s-au contopit nu numai mari şi numeroase calităţi, dar ceea ce este mai curios, calităţi care se contrazic unele pe altele. De pildă: el era idealist şi realist; era cumpătat şi îndrăzneţ, autoritar şi seducător; modest când era vorba de el, dar mândru şi intransigent când era vorba de ţară. A fost, până la adânci bătrâneţi un idealist, un îndrăzneţ, un intransigent, dar a avut profetica viziune asupra evoluţiei vremurilor lui şi interesanta îmbinare a acestei superioare intuiţii cu vrednica sa putere de creaţie. Viaţa lui a fost o succesiuneneîntreruptă de proorociri împlinite.

Ion C. Brătianu

Dacă era sigur de dreptatea cauzei, îşi punea în aplicare gândul. Rezultatul imediat nu-l interesa şi înfrunta cu deplină seninătate orice înfrângere sau urgie. Aşa se explică hotătârea luată de a arde Regulamentul Organic în Piaţa Naţiunii, sfidând pe ţarul Nicolae I şi pe alţi autocraţi ai vremii; aşa se explică hotărârea de mare răspundere a trecerii Dunării în 1877, în ciuda împotrivirii colegilor săi de minister şi a opoziţiei conservatoare; aşa se explică de ce în 1878 s-a opus cu dârzenie să accepte tranzacţii cu privire la cedarea Basarabiei de Sud în schimbul Rusciucului şi Varnei, afirmând cu tărie: "Nu vând suflete de român". El ştia că hotărârile ce se luau acolo erau vremelnice şi că eliberarea românilor nu va putea fi oprită oricât de mari şi de dârze vor fi piedicile puse de marile puteri europene.

Când era vorba de treburile publice, modestul I. C. Brătianu devenea de o mândrie şi intransigenţă fără margini.

Cunoscuta lui lozincă "prin noi înşine" nu pornea ea dintr-un sentiment de mândrie patriotică, care-şi are obârşia în încrederea lui nemărginită în puterile de viaţă ale poporului român/ Pe lângă acest complex armonios de însuşiri bogate, variate şi uneori contradictorii, o mare pasiune stăpânea puternica personalitate a lui Ion C. Brătianu: dragostea de viaţă şi de neam. El a trăit numai pentru România. A fost apostolul şi robul unei cauze: renaşterea României moderne, căreia i-a jertfit averea, nevasta şi copiii. Deşi moştenea de la părinţi o frumoasă avere, a sacrificat-o cauzei naţionale, atât în ţară, cât şi în afară, în exil. Întreaga lui viaţă a fost plină de vexaţiuni şi de o romantică dezinteresare de interesele lui proprii. A murit sărac! A fost un tată bun.

Şi-a iubit nevasta şi copiii cu o devoţiune rară. Cu toate mijloacele lui restrânse materiale, le-a asigurat copiilor şi o educaţie aleasă. Patriotismul lui Ion C. Brătianu era înflăcărat, uneori exaltat, dar în acelaşi timp creator, comunicativ şi cuceritor. Nu a fost omul vorbelor ci al faptelor. Patriotismul lui nu se limita la frontierele Regatului, ci cuprindea toate ţinuturile din afară, locuite de români.

Faţă de opera grandioasă a acestui titan al neamului românesc pot să afirm fără să păcătuiesc, că Ion C. Brătianu, omul, mi se pare mai mare decât opera lui.

De obicei sufletele lovite de soartă devin aspre, reci şi bănuitoare, înclinate spre răzbunare. Numai sufletele superioare, ieşite din comun, pot fi mai nobile şi mai purificate din vâltoarea nedreptăţilor şi a deziluziilor.

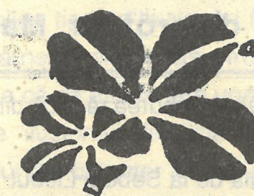
Ion C. Brătianu, spre sfârşitul vieţii, a fost hulit, părăsit de prieteni, urmărit de gloanţele atentatorilor şi tradus în faţa justiţiei pentru a fi judecat şi condamnat, dar el nu a deznădăjduit şi a murit mai bun, mai mărinimos, mai înţelegător şi mai încrezător în destinul ţării şi al neamului lui. Sfârşitul vieţii i-a fost apoteotic, a înscris în istorie o pagină glorioasă prin opera lui şi prin covârşitoarea sa personalitate. El a fost şi va rămâne pentru cei ce vor să-şi închine mintea şi inima binelui obştesc, pildă veşnică şi strălucit exemplu [illegible] şi slujitor al ţării şi al pământului strămoşesc.

Dumnezeu să-l binecuvânteze!

Prof. Cornelia DOMNIŞORU

"Unirea - idealul sfânt"

Gânduri până nu de mult cenzurate din patrimoniul cugetării româneşti

"Aduceţi-vă-aminte că sufletul României nu se poate manifesta decât în unitate naţională, că, pe cât vom fi trunchiaţi în bucăţi, locul naţiei noastre va fi gol în horul cel mare al omenirei, şi omenirea va suferi, şi noi vom suferi şi mai tare".

Ion C. Brătianu

"Niciodată o naţie n-a datorat mântuirea sa numai altor naţii. (...) Să avem dar curajul convicţiilor şi a trebuinţelor noastre; să uităm dezbinările trecute, să amânăm dintre noi chestiile secondare; să arburăm mai presus de toate steagul naţionalităţii române şi să fim siguri că vom triumfa de toate greutăţile; să ne silim mai ales a doveidi Europei că, pre cât suntem de hotărâţi a ne apăra drepturile de naţie autonomă, pre atât nu voim a fi un obiect de grijă şi de tur[illegible]re pentru dânsa(...). Precum venerăm pe strămoşii noştri, să facem ca şi strănepoţii noştri să ne venereze pe noi. În mâinile noastre stă ca să ni se înscrie numele în tablele de bronz ale isoriei; în mâinile noastre stă ca să facem să zică posteritatea că sub pietrile sub care avem a fi culcaţi zac inimi mari şi nobile".

Mihai Kogălniceanu

"Vine o clipă în istoria popoarelor când un popor trebuie să se prefacă, când viaţa lui politică trebuie să capete alte forme, când nu mai poate fi ceea ce a fost până atunci, şi este o dovadă de înţelepciune pentru generaţia care, în loc să încerce a dezmorţi amorţeala, în loc să încerce a îmbogăţi sufletele sărace şi în loc să aleagă, pe baza cine ştie căror drepturi, de cine ştie ce natură, pe cutare bărbat politic uzat de tot, ca să i se înlocuiască părţile mâncate de molii cu altele, îşi caută un om nou, care nu duce după el păcate şi nu poartă nici răspunderea faptelor greşite pe care alţii le-ar fi făcut înaintea sa. Alexandru Ioan I a putut să îndeplinească astfel ceea ce a îndeplinit şi a fost ceea ce este în amintirea noastră recunoscătoare, şi prin însuşirile sale superioare, dar şi pentru această calitate că, om nou, a venit la vremuri nouă ca să îndeplinească hotărât fapte nouă".

Nicolae Iorga

"Unirea tuturor românilor într-un singur regat şi într-un nedespărţit stat este nu numai un ideal sfânt, izvorât din trecutul nostru şi din comoara vieţii noastre sufleteşti, ci este şi un drept indiscutabil al nostru, în baza fiinţei noastre naţionale unitare. Noi, fiii naţiunii române de pretutindeni, suntem de aceeaşi obârşie, de aceeaşi fire, cu o singură şi unitară limbă şi cultură şi suntem încălziţi de aceleaşi tradiţii sfinte şi de aceleaşi aspiraţii măreţe. Când toate acestea sunt unitare, poate încerca cineva să împiedice manifestarea acestei unităţi şi în ce priveşte viaţa politică, sufleteşte demult înfăptuită?"

Iuliu Maniu

"Unitatea românească, înţeleasă în marginile naturale care i-au fost trasate în cursul secolelor de condiţiile geografice şi de sensul misiunii sale la marginile Europei, este o realitate pe care vicisitudinile politice au putut fără îndoială să o întunece în anumite momente, dar care rămâne întreagă, ca unul dintre fundamentele necesare ale păcii, ale oricărei ordini europene juste şi durabile."

G. I. Brătianu

FILOSOFIE ŞI VALOARE ÎN CREAŢIA LUI LUCIAN BLAGA

de prof. dr. Marian Bănică

Creaţia literar-artistică şi filosofică a lui Lucian Blaga (1895-1961) debutează încă din anii de liceu. El va dovedi încă din primele sale scrieri o tendinţă sistemică.

În perioada formării sale intelectuale, trece succesiv prin Şcoala de la Sebeş, Liceul "Andrei Şaguna" din Braşov, Seminarul Teologic din Sibiu.

Înainte de încheierea primului război mondial Lucian Blaga susţine la Universitatea din Viena, teza de doctorat cu titlul "Kultur und Erkenntnis" (Cultură şi conştiinţă).

Încă din această fază a creaţiei sale, se articulează cu semnificaţiile "inconştientului" în cunoaştere şi prin sublinierea rolului "Misterului", se prefigurează ideea "Marelui anonim". Lucian Blaga s-a vrut un reformator în filosofie şi, sub vădita influenţă a marilor gânditori din trecut, în special a lui Kant, el şi-a individualizat în primul rând o metodă: **metoda dogmatică** sau **metoda antinomiei transfigurate**, îndreptată împotriva formalismului exacerbat la care ajunsese logica. Prin această metodă, filosoful stabileşte o antinomie faţă de empirism şi faţă de formalismul logic, dar în concordanţă cu concretul gândit şi legile logicii. În acest fel, Blaga subliniază că el neagă numai formalismul în logică, nu şi logica.

Caracteristică sistemului filosofic blagian este unitatea dintre viziunea gnoseologică şi cea axiologică. Deci cunoaşterea umană, chiar limitată de cenzura "transcendentă", are drept scop instituirea de valori. Cunoaşterea absolută pe care omul nu o realizează, dar spre care aspiră permanent, e menită să întreţină cadrul stimulator al creaţiei de valori, să facă viaţa umană suportabilă prin tensionare. "Marele Anonim" realizează "cenzura" prin intermediul "frânelor transcendente". Din perspectiva teoriei culturii şi axiologiei lui Blaga, acestea sunt tocmai "cadrele orizonticii" inconştiente, categoriile abisale ce alcătuiesc matricea stilistică, factorii care stau la baza teoriei stilului. Aceste categorii sunt: 1) orizontul spaţial (infinit mioritic, boltă, plan, în cuiburi, alveolar-succesiv etc.) şi temporal (timp-havuz, timp-cascadă şi timp-fluviu) ale inconştientului; 2) accentul axiologic; 3) atitudinea anbazică, catabazică şi neutră; 4) năz[illegible]nţa formativă (individuală, tipică, stihială).

Concepţia lui Blaga despre inconştient în creaţia cultural-valorică se deosebeşte de accepţia dată de psihanaliză, inconştientul neavând o încărcătură psihologică, ci una metafizică. Dacă psihanaliza explică raportul dintre conştient şi inconştient prin **teoria sublimării**, Blaga îl explică prin **teoria personanţei**, "graţie căreia anume conţinuturi inconştiente apar în conştiinţă, scăzute ca un ecou, dar nedeghizate"[1]. Atât metoda cât şi teoria propuse de filosoful român au un pronunţat caracter gnoseologic, implicând însă permanent axiologicul. Motivaţia secundă a "cenzurii transcendente", prin care subiectului i se refuză cunoaşterea absolută, tocmai pentru a se salva autonomia obiectului şi tensiunea creatoare permanentă a subiectului, o regăsim exprimată şi în teoria culturii şi în axiologia lui Blaga.

Dincolo de elementele pozitive de înrâurire asupra creaţiei umane, "frânele transcendente" au însă un profund caracter limitativ, atât al cunoaşterii cât şi al creaţiei. Creaţia umană este subsumată cunoaşterii, ea devenind o creaţie prin cunoaştere, pentru ca, astfel, creaţia umană să se poată încadra sistemului metafizic.

Teoria despre valori pe care o propune Blaga e menită să depăşească procesele care au loc în conştiinţă, convingerea sa fiind că valorile, ca şi explicarea acestora, ţin în cea mai mare măsură **"noologia abisală"**. Afirmându-se într-un climat de valori, conştiinţa operează cu necesitate o dihotomie între **valori - mijloace** şi **valorori - terminus**; valorile - mijloace sunt cele care slujesc la realizarea valorilor - terminus. Potrivit acesteia, obiectivizarea, autonomizarea valorilor, prin "iluzionarea finalistă", se impune în mod "tiranic" conştiinţei.

În explicarea valorilor, dialectica relaţiei dintre două persoane este sacrificată de gânditor numai pentru a nu contrazice rigorile sistemului. Făcând o paralelă cu idealismul hegelian putem spune că şi în concepţia lui

Note:

1) Lucian Blaga, "Trilogia culturii", Editura pentru Literatură Universală, Bucureşti, 1969, pag. 32

Blaga conştiinţa se află într-o perpetuă devenire, pe care însă nu o poate însă reflecta.

Numita "iluzionarea finalistă" are trei forme. Prima este cea care implică inconştientul în sens restrâns, biologic - psihologic şi încearcă explicarea modului cum satisfacţia sau plăcerea (criteriile de valorizare ale psihologiştilor şi relativiştilor) pot fi privite ca generând totuşi valori cu caracter de obiectivitate şi autonomie. Dar ce înseamnă **deplinătatea satisfacţiei**, care este considerată criteriu şi cauză a absolutizării valorilor., Blaga nu explică. Al doilea tip de "iluzionări finaliste" vizează raporturile omului creator de valori cu valorile create. Opera creată stârneşte prin însăşi structura ei o stare de **satisfacţie prefigurată**, inconştientă, ce-i dă omului, creatorului, iluzia că se află în faţa unei opere în sine, ceea ce este de natură să-i producă o satisfacţie deplină. Al treilea tip de "iluzionări" finaliste" îngăduie interpretarea ca valori a **categoriilor abisale**, stilistice. Deşi le recunoaşte profundul caracter limitativ (mai ales pentru cunoaşterea "Misterului") în care cunoaşterea este nevoită să se mulţumească numai cu **convertirea metafizică stilistică**, "categoriile abisale" ce alcătuiesc matricea stilistică sunt transformate în valori obiective, absolute, autonome (valori - terminus). "Totuşi aceste categorii abisale sunt prefăcute, **printr-un proces secret**, în cele din urmă, în momente pozitive, în valori categorice, care se afirmă ca atare, în cadrul conştiinţei. 2)

Motivaţia umanistă a necesităţii ca omul să rămână ceea ce este de fapt, o fiinţă creatoare prin excelenţă, îl determină pe Blaga în tot sistemul său filozofic să fie interesat nu în primul rând de adevăr, ci de **originalitate**.

Deşi Lucian Blaga a alcătuit un sistem al valorilor (prin modul în care şi-a structurat sistemul filozofic) 3), el a formulat şi explicat un astfel de sistem, pe care îl găsim expus în **Artă şi valoare**, ultima parte a **Trilogiei valorilor**. Astfel filozoful român propune două categorii de valori: valori de tip I (corespunzătoare "orizontului lumii concrete") şi valori de tip II (corespunzând "orizontului Misterului"). Adept al ierarhizării "în plan orizontal", apărând autonomia valorilor, axiologul admite totuşi o ierarhie "în plan vertical": între **valorile estetice ale artei** şi **valorile estetice naturale**.

În înţelegerea operei de artă, Blaga introduce elemente originale, concepând opera de artă ca o depăşire a sferei esteticului propriu-zis. Analizând valorile ce aparţin exclusiv artei, se consideră că ele sunt în număr de cinci (valori polare, vicariante, terţiare, flotante, accesorii) şi se instituie între ele o ierarhie integratoare, începând cu "valorile polare" (considerate superioare celorlalte), continuând, în ordine, cu cele "vicariante", "terţiare", "flotante" şi accesorii". În acest sens, sunt remarcabile : argumentarea celor cinci clase de valori estetice; înţelegerea raporturilor dintre ele şi faptul că se subliniază complexitatea fenomenului creaţiei artistice şi culturale. Blaga şi-a dorit cu ardoare un mod original de a face filozofie, el încercând, pe această linie, **unirea metafizică** dintre **gândirea conceptuală** şi **gândirea mitică**.

Factura romantică a spiritului să, ca şi metaforismul, uneori hipertrofiat, ce i-au permis să devină un atât de mare poet, îşi vor lăsa o amprentă deosebită şi asupra construcţiei sale filozofice, în chiar elaborarea conceptelor nodale din care se va articula sistemul. Căci, în creaţia sa, Blaga, a dorit, uneori orgolios, să reunească sub semnul aceleiaşi potenţe creatoare, întinderea cu profunzimea, originalul cu tradiţia, claritatea şi rigoarea ştiinţifică cu misterul jocului de lumini şi umbre.

Filosoful român integrează studiului filosofic "sensul existenţei", pe care îl concepe ca introdus de către OM, existenţa fiind, consideră Blaga, antifinalistă prin excelenţă.

Umanismul luminos şi deschis, imanent întregii sale concepţii, îi permite înţelegerea omului în condiţia sa de fiinţă istorică deplină, creatoare de valori. "Omul, aşa cum e, e o fiinţă unică în lume. Şi sunt unele stele care-i luminează numai lui, stele interzise fiarelor din peşteri şi îngerilor din cer deopotrivă" 4).

Note:

2) Lucian Blaga, "Trilogia valorilor", Fundaţia Regală pentru Artă şi Literatură, 1946, pag. 690

3) Blaga va publica rând pe rând:
"Pietre pentru templul meu" (1919); "Cultură şi cunoştinţă" (1922); "Filosofia stilului" (1924); "Feţele unui veac" (1925); "Fenomenul originr" (1925); "Ferestre colorate. Însemnări şi fragmente" (1926); "Daimonion" (1930); "Trilogia cunoşterii" ("Eonul dogmatic" - 1931; "Cunoaşterea luciferică" - 1933; "Censură transcendentă" - 1934) "Trilogia culturii" ("Orizont şi stil" - 1936; "Spaţiul mioritic" - 1936; "Geneza şi sensul culturii" - 1937); "Discobolul" (1945); "Trilogia valorilor ("Ştiinţă şi creaţie" - 1942; "Gândire magică şi religie": 1. "Despre gândirea magică" - 1941; 2. "Religie şi spirit" - 1942; "Artă şi valoare" - 1939); "Despre conştiinţa filosofică" - fasc. I, II (curs) - 1947; "Aspecte antropologice" (curs) - 1948; "Gândirea românească în Transilvania în secolul al XVIII - lea" (postum) - 1969; "Finnţa istorică" (postum) - 1977.

4) "Trilogia valorilor". Ed. Fundaţia Regală. 1946, pag. 692

Manifestări culturale cu prilejul Centenarului "Gazetei Matematice"

Societatea de Ştiinţe matematice - Argeş a editat (Piteşti, 1995), cu prilejul "Centenarului Gazetei Matematice", într-o formă grafică distinctă şi un aspect plăcut, o interesantă lucrare: "Piteştiul omagiază Centenarul «Gazetei Matematice»" a cărei deviză e de natură să dinamizeze şi să armonizeze spiritele: "Entuziasm, Armonie, Muncă dezinteresată şi Sacrificii continue".

Colectivul de redacţie (profesori Sorin Simion, Daniel Popescu, Nicolae Voica) a publicat în 32 de pagini (de hârtie velină) 15 studii şi articole semnate de personalităţi cunoscute şi afirmate în lumea ştiinţei: Academician N. Teodorescu, preşedintele S.S.M.R., conf. univ. dr. Bucur B. Ionescu, secretar general al S.S.M.R., prof. univ. Gh. Petrescu, prof. Sorin Simion, prof. Eduard Minasian.

Cartea vine după o altă manifestare culturală de prestigiu iniţiată de Universitatea din Piteşti, Casa Corpului Didactic, Inspectoratul Şcolar Judeţean Argeş şi Filiala Piteşti a Societăţii de Ştiinţe Matematice: sesiunea metodico-ştiinţifică "In Memoriam. Profesorii emeriţi: Emil Morţun, Nicolae Peligrad, Dumitru Mihalaşcu", din 3 iunie 1995, organizată de Facultatea de Ştiinţe a Universităţii din Piteşti şi Casa Corpului Didactic.

În programul editat cu acest prilej, ca şi în cartea la care ne refeim, se pot observa multe nume de piteşteni, de foşti elevi şi (sau) profesori ai Liceului Teoretic "Nicolae Bălcescu" din Piteşti.

Moderatori:

Prof. univ. dr. Gh. Petrescu, preşedintele filialei Piteşti a Societăţii de Ştiinţe Matematice; *conf. univ. dr. Paul Radovici Mărculescu*, redactor la Gazeta Matematică - Bucureşti; *Sorin Simion*, prof. expert la Casa Corpului Didactic - Piteşti.

1. Cuvânt de deschidere
2. Gazeta Matematică folosită de cei trei profesori emeriţi în pregătirea suplimentară a elevilor. *Prof. univ. dr. Gh. Petrescu*, Universitatea, Piteşti.
3. Din istoricul Gazetei Matematice, Gh. Ţiţeica. *Conf. univ. dr. Paul Radovici Mărculescu*. Universitatea, Piteşti.
4. Amintiri despre tatăl meu, profesorul emerit Nicolae Peligrad. *Prof. Sorin Peligrad*, Şcoala Nr. 3, Piteşti.
5. Gazeta Matematică în activitatea profesorilor: E. Morţun, N. Peligrad, D. Mihalaşcu. *Sorin Simion*, prof. Casa Corpului Didactic, Piteşti.
6. E. Morţun, N. Peligrad Şi D. Mihalaşcu, primii profesori emeriţi ai Piteştiului, aşa cum i-am cunoscut. *Prof. Eduard Minasian*.
7. Emil Morţun, profesor emerit la Liceul "Nicolae Bălcescu" şi lector universitar la Institutul Pedagogic din Piteşti. *D. Săvulescu*, cercetător la Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, Bucureşti, *prof. Ion Roşu*, Şcoala Nr. 19, Piteşti.
8. Amintiri despre profesorul meu de matematică, profesorul Nicolae Peligrad. *Prof. Mihaela Predescu*, Liceul Nr. 8, Piteşti.
9. Amintiri despre colegii mei de cancelarie - profesorii emeriţi dar şi deosebiţi Nicolae Peligrad şi D. Mihalaşcu. *Prof. Nicolae Marinescu*, Liceul "Ion Barbu", Piteşti.
10. O problemă din Gazeta Matematică semnată de profesorul emerit E. Morţun. *Prof. Gabriela Pendiuc*, Şcoala Nr. 18, Piteşti.
11. Generalizări ale unor probleme din Gazeta Matematică sau de la Olimpiadele şcolare. *Prof. Gh. Molea şi I. Danielescu*, Şcoala Nr. 6, Curtea de Argeş
12. Învăţarea matematicii prin probleme. *Prof. Mihai Zaharia*. Şcoala Nr. 7, Piteşti
13. E. Morţun, N. Peligrad, profesori emeriţi şi colaboratori la Gazeta Matematică. *Prof. Petre Ruja*. Şcoala Nr. 18, Piteşti
14. Elemente de trigonometrie sferică. Prof. Angela Vlad, Şcoala Nr. 18, Piteşti
15. Premiile Gazetei Matematice. Prof. Romi Rădulescu, Şcoala Nr. 18, Piteşti
16. Optimizarea învăţământului la matematică în condiţiile învăţării asistată de calculator. *Înv. Mihaela Georgeta Zaharia*, Şcoala Nr. 7, Piteşti
17. Problemele din Gazeta Matematică semnate de profesorii Emil Morţun şi Nicolae Peligrad mi-au fost un stimulent pentru a fi profesoară de matematică. *Prof. Virginia Tică*, Şcoala Nr. 3, Câmpulung
18. Cursul de algebră ţinut de profesorul Emil Morţun la Institutul Pedagogic l-am studiat cu interes şi mi-a fost ulterior de un real folos. *Prof. Vasile Tică*, Liceul Naţional de Atletism, Câmpulung
19. Generalizarea unei probleme propuse de prof. emerit N. Peligrad în G.M./1969. *Prof. Aurelian Cornache*, Şcoala Nr. 5, Piteşti

Astfel de manifestări ştiinţifice sunt de natură să înnobileze şcoala argeşeană, pe acei dascăli de prestigiu care le iniţiază şi le organizează.

C.F.

Piteştiul Omagiază Gazeta Matematică la un secol de existenţă

Argument

Acad. N. Teodorescu
Preşedintele Societăţii de "Ştiinţe Matematice din România"

MOTTO: Experienta docet - Experienţa învaţă

Această "Revistă jubiliară" dedicată Centenarului Gazetei Matematice de către Piteştiul care a fost alături de Concursul rezolvitorilor de probleme, este o închinare faţă de cei 100 de ani de muncă folositoare. Piteştiul ştie că în jurul Gazetei Matematice s-a format o atmosferă unică în felul ei, nu numai ştiinţifică, dar şi morală şi cu aspect benefic pentru creşterea calităţii învăţământului în general şi argeşean în special.

Diferitele articole ale acestei Reviste jubiliare au ca scop să descrie aspectele interesante în care se arată înrâurirea favorabilă pe care a avut-o Gazeta Matematicpă asupra dezvoltării ştiinţelor matematice, descoperirii talentelor, organizării concursurilor de matematică, formării profesorilor, inginerilor şi militarilor dar şi strălucitelor succese ale României la Olimpiadele internaţionale de matematică. Gazeta Matematică este o operă românească. Meritul unei asemenea opere serioase trebuie să ne umple inima de bucurie şi să ne întărească încrederea în energia complexă a Neamului nostru.

Apreciem şi felicităm factorii locali şi profesorii de matematică piteşteni care au căutat în ciuda multor eforturi să continue scopul Societăţii de Ştiinţe Matematice şi al Gazetei Matematice de a răspândi gustul pentru studiul ştiinţelor matematice şi îndrumarea spre cercetări originale precum şi respectarea iniţială a Devizei Gazetei Matematice - "Entuziasm, Armonie, Muncă dezinteresată Şi Sacrificii continue". Mulţumim iniţiatorilor pentru bucuria ce ne-o fac prin apariţia acestei reviste cât şi pentru celelalte acţiuni organizate pentru Cenaclul Gazetei Matematice şi propunem continuarea acestei reviste sub titlul "Gazeta pentru minte, inimă şi matematică".

Rolul Gazetei Matematice în pregătirea profesorului

prof. Eduard Minasian, Piteşti

- Cloşca cu puii de aur -

Orice copil este încrezător în însemnele de pe un petic de hârtie care conduc la descoperirea unei comori a... piraţilor. Adevăr zic vouă, că aceste nenumărate comori nu pot fi descoperite chiar întâmplător precum Tezaurul de la Pietroasa, dar sunt întotdeauna la îndemâna fiecărui doritor şi sunt tot atât de preţioase cât un gram de rocă selenară, căci apar... lunar - în fiecare număr al Gazetei Matematice. Fiecare număr al Gazetei Matematice apărut cu eforturi deosebite făcute de intelectuali de seamă era şi este de aşteptat cu nesaţ de fiecare... însetat de cunoştinţe.

Oricare articol, notă matematică sau problemă apărute constituie un izvor de alte idei. Fie chiar o problemă din manualul şcolar, tratată de un ingenios profesor, în multe moduri, are valoarea unui diamant cu multe faţete ce reflectă aceeaşi rază de lumină în diverse nuanţe.

Diamante scoase din adâncurile Pământului sunt şlefuite şi se obţin valori colosale. La fel, o problemă, reluată, prelucrată pe mai multe feţe, devine din "piatră", un izvor de lumină preţuit ca... inestimabil de profesor şi discipolii săi.

Desigur cel ce şlefuieşte, acel ce dă lumină, ce-i apreciază valoarea este profesorul. El adesea "coboară" în zăcământul diamanfier (G.M.), cu "ochelarii" săi citeşte, precum şlefuitorul cu lupa sa, fiecare efectuează un studiu atent, zămisleşte ceea ce el însuţi şi discipolii vor aprecia că... iradiază - că este o nouă sursă, pe altă lungime de undă.

Oare ce traseu, trebuie urmat, pentru a poseda comori?! Desigur "călăuza" trebuie să fie convinsă că la capătul eforturilor va găsi cu adevărat comoara, fapt evident (axiomă) căci până a devenit profesor el însuşi a urmat drumul pe care-l reia cu elevii săi.

Pe "traseu" profesorul citeşte G.M., găseşte o problemă din manual, rezolvată în fel şi chip, compară cu rezolvarea dată de el, desigur alege pe cea care o consideră cea mai eficientă. Întâlneşte un articol ce aprofundează o anumită temă, îl copiază (sau decupează) când şi-a asigurat două abonamente, unul pentru decupaj, altul... domeniul de integritate, fiindu-i necesar în anul următor.

Îşi frământă mintea cu o problemă (rezolvată sau propusă), face comparaţii, le alege pe cele adecvate şcolarilor, olimpicilor, o pune la dosar şi o foloseşte şi în viitor.

Desigur, în mulţimea elevilor sunt şi exemplare(exemplare rare) care uneori păşesc înaintea călăuzei, pe "scurtătură" şi îşi

găsesc ei înşişi comoara: ei bine tocmai acest fapt îl bucură pe profesor şi-l apreciază cu nota 10 (zece). Şi din nou "adevăr vă spun vouă": nu ştiu care este relaţia de ordine ce se poate stabili între (A) rolul profesorului) şi (B) rolul Gazetei Matematice) în formarea elevului bun la matematică. Totuşi există o ordine certă, aceea că elevul trebuie să primească Gazeta Matematică, adică să fie îndrumat pe traseul descoperirii comorii încă din clasa a V - a.

Cu nerăbdare, întreaga mea carieră, am urmărit numele şi evoluţia acelor elevi care se aflau pe traseu (deja rezolvitori) călăuziţi de profesorii precedenţi, elevi ce îşi continuau "drumul comorii". Pe de altă parte adolescenţii, "liceenii" pe care îi îndrumam eu spre Gazeta Matematică erau "constrânşi" să rezolve probleme pentru a le da nota zece.

Diamantul G.M. se vinde la un preţ derizoriu, şlefuitorul (profesorul) nici el nu este retribuit corespunzător, dar valoarea după prelucrare este inestimabilă.

De multe ori în ochii elevilor se reflectă lumina înţelegerii, a însuşirii noilor cunoştinţe, precum şi bucuria în priviri a strălucirii minţii.

Timp de 100 de ani, colective redacţionale şi colaboratori trudesc în lumina diamantiferă ce se va epuiza... la infinit.

Fiecare apariţie a G.M. va constitui în viitor un tezaur ce va prolifera... fibule, precum cloşca cu puii, va da şi alţi pui întocmai ca şirul Fibonaci.

Din generaţie în generaţie Gazeta Matematică trece moştenire de la profesor la elev.

Vivat, crescet, floreat, draga noastră Gazetă Matematică.

Dreptul tinerilor matematicieni români la inteligenţă

Sorin Simion, prof. Piteşti

MOTTO: *Tinereţea nu este o ofensă*

Puţini ştiu că România se numără printre primele ţări din lume care au organizat concursurile şcolare încă de la începutul acestui secol, în 1902 iniţiind concursurile matematice prin corespondenţă, iar în 1905 concursuri pe bază de lucrări scrise.

Nu trebuie uitat că Olimpiada Internaţională de Matematică a fost înfiinţată la propunerea României în 1959, când a avut loc şi prima ediţie la Bucureşti, ţara noastră clasificându-se atunci pe locul I. După mai bine de 30 de ani de participare România continuă să se situeze pe primele locuri în ierarhia mondială, ceea ce subliniază potenţialul intelectual ridicat al poporului nostru, nivelul înalt şi seriozitatea învăţământului românesc.

Rezultatele de excepţie obţinute de România la Olimpiadele Internaţionale de Matematică, fizică, chimie, informatică, limba latină etc., care se adaugă premiilor obţinute în domeniul muzicii, literaturii, artelor plastice, sportului, demonstrează că România are deja fixat un loc prestigios la nivelul performanţelor şcolare internaţionale.

Aceste rezultate ne onorează, dar ne şi obligă să menţinem ştacheta ridicată. Alte ţări au şi ele preocupări intense pentru obţinerea performanţelor superioare şi de aceea considerăm că nu trebuie pierdut nici un "război internaţional" în această direcţie. Studiind unele lucrări la Biblioteca Pedagogică şi Institutul de Cercetări ale Educaţiei din Bucureşti, credem că este util să prezentăm unele"Secrete" de prin alte ţări. Astfel, în anul 1988, la Tours (Franţa) se înfiinţează Comitetul European pentru educarea copiilor dotaţi şi talentaţi (Eurotalent). Au participat 10 Asociaţii Naţionale şi Europene din Franţa, Italia, Spania, Portugalia, Belgia, Marea Britanie şi Germania. Ulterior s-au afiliat Polonia, Ungaria, fosta Uniune Sovietică dar şi Canada.

Toate ţările membre au susţinut drepturile copiilor dotaţi. La Congresul Eurotalent ţinut ulterior la Barcelona, intitulat Dreptul Copiilor la Diversitate, s-a adoptat o rezoluţie care constituie un preambul la Carta dreptului, la inteligenţă, iar Consiliul Europei a prezentat o legislaţie a dreptului la diferenţiere pentru copiii precoce şi dotaţi. În anul 1991 la Nijmegen (Olanda) a avut loc Colocviul european de cercetare psihopedagogică asupra dotaţilor. Recomandările raportului final stipulează: recunoaşterea şi respectarea prin dispoziţii legislative, a diferenţelor individuale pe baza drepturilor omului. persoanele dotate au nevoie de condiţii adecvate dezvoltării întregului lor potenţial, iniţierea unor măsuri sub forma unui curriculum flexibil; formarea iniţială şi perfecţionarea ulterioară a profesorilor prin cursuri specifice cerinţelor supradotaţilor; acceptarea unor şcoli şi clase speciale pentru copii dotaţi; stimularea cercetărilor fundamentale şi aplicative în domeniul copiilor dotaţi şi soluţionarea problemelor proprietăţii intelectuale în conformitate cu normele internaţionale, înfiinţarea asociaţiei de părinţi şi copii supradotaţi şi încurajarea iniţiativei lor.

În anul 1992, au avut loc la München şi Oxford alte Conferinţe europene cu tema: "Curriculum pentru copii dotaţi şi talentaţi". O parte din aceste cerinţe au fost rezolvate şi la noi prin Ministerul Învăţământului şi reforma Învăţământului (burse, excursii, premii, donaţii şi sponsorizări, clase speciale, admiterea olimpicilor la învăţământul superior, elevii dotaţi pot absolvi două clase într-un an etc.), cât şi prin recrutarea unor elevi pentru concursuri interjudeţene (de către Inspectoratul Şcolar Argeş) sau olimpiadele naţionale de matematică.

Chiar şi Universitatea din Piteşti s-a apropiat mai mult de învăţământul preuniversitar şi de participarea în

Comisii Centrale la Olimpiadele naţionale. Dar, revenind la noi, în judeţul Argeş, nu ne putem opri să nu facem câteva reflecţii interogative:

- Universitatea din Piteşti împreună cu Inspectoratul Şcolar şi filiala Societăţii de Ştiinţe Matematice, prin prestigiul lor recunoscut ar putea înfiinţa un centru - pilot pentru copii dotaţi în asociaţie cu o organizaţie ştiinţifică din Europa cu interes exclusiv ştiinţific? Se pare că există acum unele intenţii în acest scop.

- Se poate dezvolta la nivel naţional o microstructură care să faciliteze fluxul internaţional al informaţiei specifice pregătirii supradotaţilor? Ar fi mai uşor nivelul judeţean sau centre judeţene?

Există personalităţi sau agenţi economici şi industriali care să formeze şi să finanţeze o eventuală organizaţie cu o posibilă denumire "Fondul social pentru copii dotaţi"? Reamintim în acest scop reînfiinţarea în ultimul timp de către Ministerul Învăţământului a Fundaţiei Române, Casa Şcolilor - persoană juridică ştiinţifico- culturală şi de învăţământ, neguvernamentală, apolitică, fără scop patrimonial la care pot adera ca membri atât persoane individuale indiferent de vârstă, funcţie şi specialitate, cât şi instituţii, asociaţii, societăţi sau alte organizaţii care doresc să sprijine activitatea acesteia prin cotizaţii şi donaţii.

Din cauza ratei mari a şomajului la părinţi, s-ar putea ca mulţi elevi străluciţi, aparţinând categoriilor sociale defavorizate să părăsească şcoala în momentul când copiii pot obţine o slujbă. Pentru ei este nevoie de un sprijin real. Cum şi cine poate ajuta?

Fenomenul de compensare a unor simţuri (tactil sau vizual) trebuie să determine un interes special de studiu pentru copiii sau persoanele talentate, dar handicapate fizic. Cum se diferenţiază sprijinul faţă de aceştia în comparaţie cu cel acordat elevilor normali?

Avem în judeţ, câţiva copii care nu văd din naştere, străluciţi la minte, dar care învaţă în comun cu alţii, mediocri la şcoala specială de nevăzători de la Buzău. Un studiu referitor la încadrarea în muncă şi destinul foştilor olimpici ar fi folositor pentru completarea sau perfecţionarea actualului cadru legislativ favorizat copiilor supradotaţi? S-ar putea opri astfel exodul de inteligenţă? Avem nevoie de ei în România!

Gazeta Matematică, Ministerul Învăţământului şi Societatea de Ştiinţe Matematice pot stagna acest export de inteligenţă românească? Considerăm că este necesar să mergi în exterior o perioadă pentru a preda şi a face faimă României, dar România trebuie să fie beneficiara ştiinţei lor.

Sprijinul dat de unele asociaţii sau fundaţii, agenţi comercilai sau industriali se finalizează totdeauna corect şi la destinaţiile cele mai potrivite? O parte din banii daţi la balurile de cristal, concursuri de miss, fotbal merită şi copiii dotaţi?

Iată câteva gânduri adresate celor interesaţi de problematica elevilor ce prezintă performanţe intelectuale deosebite: profesori, psihologi, pedagogi, medici, manageri etc.

Dar, ştiaţi că, printre oamenii de seamă ai Argeşului, profesorul şi savantul Nicolae Leonăchescu, fost elev al Liceului "Nicolae Bălcescu" din Piteşti a demonstrat, prin cercetările efectuate, că România este prima ţară din lume, după Franţa, care pune în discuţie (1835) legea privind Sistemul metric zecimal, care se finalizează juridic în 1864, prin adoptarea acestei importante legi?

Lucrarea lui prezintă o lectură captivantă, oferind totodată tinerei generaţii un mod de dăruire profesională demnă de urmat, aşa cum rezultă din Revista "Junimea" realizată de Liceul "Nicolae Bălcescu" din Piteşti.

Şi mai sunt şi alţii, care au beneficiat de Gazeta Matematică şi care se află în bibliografia multor licee ale judeţului Argeş sau ale unor reviste şi cărţi care au scos în evidenţă rolul unor dascăli deosebiţi din şcolile şi liceele judeţului cu care ne mândrim prin patriotismului lor şi care au un merit deosebit în ţara noastră indiferent de meseria pe care o profesează Acestora Gazeta Matematică le-a folosit din plin, pentru că matematica disciplinează mintea şi te învaţă să gândeşti logic indiferent de ceea ce faci pentru binele ţării.

Gazeta Matematică veche şi totuşi "nouă"

Sorin Simion, prof. Piteşti

MOTTO: Sfatul Bătrânilor, toiagul tinerilor - Germania

Există probleme în numere mai vechi din Gazeta Matematică dar actuale deoarece s-au dat la examene în ultimul timp sau se găsesc în manualele şcolare folosite la clasă. De aceea putem spune metaforic: Gazeta Matematică veche şi totuşi "nouă".

Exemplificăm astfel:

1. Problema nr. 1188 din G.M. vol. XII semnată de A. Simionov avea enunţul:

- Cum trebuie să fie un triunghi pentru ca o înălţime şi mediana corespunzătoare să împartă unghiul din care pleacă în trei părţi egale?

Problema a fost dată în ultimii ani la diferite concursuri şcolare şi se află şi în manualul de clasa a IX-a la

capitolul "Probleme recapitulative" ceea ce atestă şi importanţa ei metodică.

2. *Generalizarea unei proprietăţi a triunghiului echilateral* (problema semnată de C. Constantinescu şi apărută în anul 1906). Iată enunţul autorului:

- Se ştie că distanţa unui punct de pe cercul circumscris unui triunghi echilateral la vârful cel mai depărtat al triunghiului este egală cu suma distanţelor la celelalte două vârfuri. (Pompeiu).

Să considerăm acum un poligon regulat de 3n laturi. Vârfurile i, n, i+2n sunt şi vârfurile unui triunghi *echilateral înscris în cerc. Aplicând proprietatea de mai sus la cele n triunghiuri echilaterale ce se pot forma cu* vârfurile poligonului cu 3n laturi, deducem imediat teorema găsită şi în multe culegeri actuale. "Suma distanţelor de la un punct O al unui cerc circumscris unui poligon regulat de 3n laturi la cele 2n vârfuri mai apropiate de acel punct este egală cu suma distanţelor aceluiaşi punct la celelalte n vârfuri mai depărtate."

3. Într-o Gazetă Matematică din anul 1908, prof. N. Abramescu din Botoşani propune spre rezolvare problema: Arătaţi că:

$$\sqrt[3]{20+14\sqrt{2}}+\sqrt[3]{20-14\sqrt{2}}=4$$

Actualitatea şi importanţa problemei au fost verificate prin faptul că la un examen de treapta a II- a după anul 1980, ea a fost modificată şi propusă sub forma următoare: Aflaţi "a" astfel încât:

$\sqrt[3]{20+a\sqrt{2}}+\sqrt[3]{20-a\sqrt{2}}=4$ şi s-a obţinut $a = 14$.

Evident procedeul de rezolvare nu a fost prea diferit dar conţinutul problemei şi-a impus actualitatea şi necesitatea unor astfel de probleme deschizătoare de idei pentru elevi.

În unele culegeri de probleme recent apărute, aceeaşi problemă se găseşte prin enunţul: Arătaţi că expresia:

$\sqrt[3]{20+14\sqrt{2}}+\sqrt[3]{20-14\sqrt{2}}$ este raţională, iar în manualul de clasa a IX - a la Capitolul "Probleme recapitulative" regăsim problema sub forma iniţială: Arătaţi că

$$\sqrt[3]{20+14\sqrt{2}}+\sqrt[3]{20-14\sqrt{2}}=4.$$

Iată de ce avem motive să spunem că deşi are un secol de existenţă, deci este "veche", Gazeta Matematică este totuşi "nouă".

Ne întrebăm dacă a fost previziune a autorilor asupra importanţei problemelor în viitor sau în mod involuntar aceste probleme au fost compuse având o deosebită semnificaţie calitativă.

Actualitatea problemei 1.836/G.M. 1912

Soluţie şi unele consideraţii metodice privind Problema 1836 / G.M. 1912

Selectată de Anca Şi Daniel Popescu, Piteşti

Care este densitatea materialului din care este făcut un tetraedru, ştiind că el pluteşte până la acelaşi plan, fie că se introduce cu vârful în apă, fie că se *introduce cu baza?*

Soluţie (dată de O. Mayer)

Notând cu W: volumul tetraedrului, X: densitatea acestuia şi cu V: volumul ce intră în apă. În primul caz este clar că W - V este volumul corespunzător celui de-al doilea caz. Invocând principiul lui Arhimede pentru cele două cazuri de plutire rezultă: V.1 = W.X. şi (W - V) x 1 = W x X (1 = densitatea apei), obţinându-se imediat W = 2 WX şi deci X = 0,5. Aşadar densitatea materialului este de 1/2 din densitatea apei.

Remarca:

1. Dacă în loc de apă se consideră un alt lichid, notând delta: densitatea lichidului şi reluând raţionamentul de mai sus se obţine evident X = 1/2 delta.

2. Valoarea metodică a acestei soluţii constă în faptul că rezultatul se obţine pentru orice corp solid care pluteşte până "la acelaşi plan" când se roteşte cu 180 g în jurul unei axe din planul său de plutire.

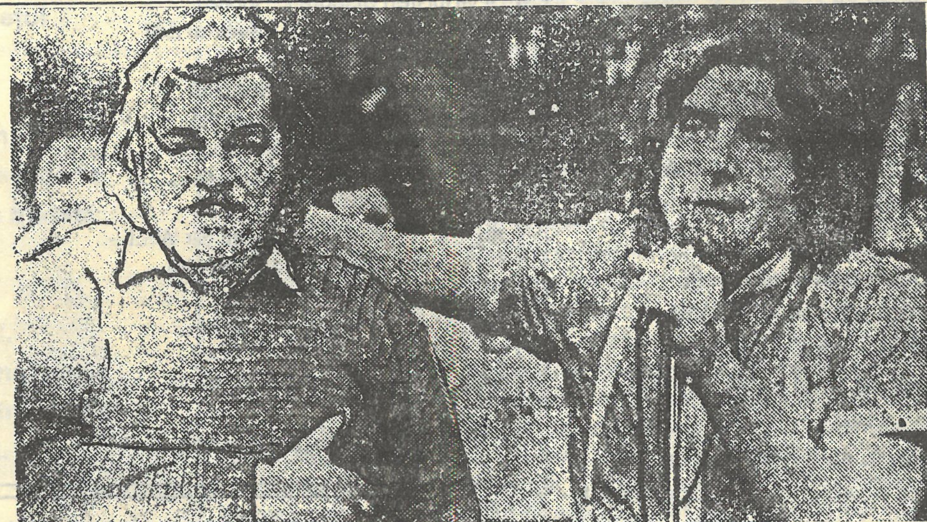
3. Valoarea didactică a problemei vizează cel puţin două aspecte esenţiale: a) nu necesită din partea rezolvitorilor un volum de cunoştinţe (teoretice şi tehnice) preliminare prea pretenţioase adresându-se unui grup relativ mare de cititori interesaţi de scopul şi obiectivele G.M.

b) importanţa faptului ca rezolvitorul să gândească nu numai strict matematic în procedeul de redactare a soluţiei (în discuţie fiind tetraedrul regulat, tentaţia este să se valorifice formula volumului, să se evalueze raportul volumelor, soluţie nerecomandată fie şi numai din punctul de vedere al volumului de calcul) ci şi asupra procesului de gândire.

Nichita

I-a fost dat să trăiască o jumătate de veac. Marile lui aripi de albatros, obosite de furtunile prin care au trecut, pe înălţimile la care îl purtaseră, l-au adus pe un tărâm unde va rămâne în tovărăşia celor mai ilustre umbre ale poeziei, acolo unde puţini sunt cei cărora le este dat să ajungă.

Geo Bogza

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

Dragă Nichita, dragul meu Nichita

Mă uit la fotografia noastră de când te-am serbat la cenaclu, când te bucurai că a fost cea mai mare sărbătoare a ta şi nici nu ştiu care dintre cei doi nu mai este în picioare. Uite, nu ştiu de ce te ţineai tu cu mâna de inimă şi eu plângeam şi tu îmi spuneai că nu e cazul să plâng, că avem multe lucruri de făcut. Şi, totuşi tu te ţineai cu mâna de inimă, te sprijineai cu mâna de inima ta, de inima ta generoasă, care a bătut pentru noi toţi, de inima ta curtată, care a iluminat pentru noi toţi şi de inima ta care a murit înaintea inimilor noastre.

Dragul meu, prietenul meu, niciodată n-am putut fi prea sentimentali şi nici nu putem fi prea sentimantali unii cu alţii în viaţă şi trebuie să vină moartea ca să ne dăm seama că nu sunt ridicole decât lacrimile false şi că lacrimile pe care ţi le-am văzut în ochi şi pe care mi le-ai văzut în ochi atunci când tu împlineai 50 de ani, ultima vârstă pe care ai apucat s-o împlineşti, nu sunt decât ultima noastră putere înainte de slăbiciunii finale. Nu pot să fiu la mormântul tău, pentru că te-am simţit vertical şi frumos şi pentru că, te rog să înţelegi, n-am cum să vorbesc eu în picioare despre tine întins în pământ. Şi n-am cum să cred că tu, Întâiul dintre noi, Primul clasic şi primul nostru învăţător, vei rămâne acolo, în vreme ce toţi ceilalţi se vor întoarce, pentru cine ştie câtă vreme şi ei, la casele lor. Am să vin să te văd, într-o zi când n-o să mă vadă nimeni că vin, pentru că nu ştiu nici să calc, nu ştiu nici să vorbesc, când mă gândesc că tu nu mai eşti... Zeule tânăr care ai rupt orizontul îngheţat al dogmei clinchetând zănatic.

Ave, maree-a luminilor. Ave.
Calul meu saltă pe două potcoave.
Coama mea blondă arde în vânt...

Public poza asta a noastră, împreună, dintr-o superstiţie care nu mai are nici un rost. Parcă aş vrea să te sprijini de umărul meu şi să nu cazi. Nu cădea, Nichita, nu cădea... Sprijină-te de mine încă o clipă, cât eu însumi simt că somnul e cea mai mare dintre toate averile mele... Hai, bătrâne, sprijină-te... Nu cădea... Nu-i adevărat... Nu cădea... Cel mai bun, mai curat, cel nemuritor, n-are ce să caute într-un pământ care şi aşa e prea plin. Hai, prietene, hai, omule bun... Mai strigă o dată... nu te lăsa copleşit de prima impresie. Nu m-ai învăţat tu că versul cel mai frumos din limba română este "Nu credeam să-nvăţ a muri vreodată"?

13 decembrie 1983 **Adrian Păunescu**

Ridică-te

Ridică-te şi lu[illegible]ează în cuvânt
sentimentele ţării
care te-a născut, **nu pentru tine**
ci pentru ea te-a născut
şi ţi-a dat viaţă, nu pentru tine
ci să i-o dai ei înapoi înmiit, -
şi care ţi-a dat numele să-l porţi,
nu pentru tine
ci să-l înmulţeşti
numind-o cu toate numele tale
pe ea

Şi ţi-a dat ţie putere de muncă
şi glorie ţi-a dat ţie, -
nu pentru tine ţi-a dat-o
ci să i-o înapoiezi ei
mărită şi sporită şi dreaptă

Şi duşmanii ei ţi i-a dat ţie
ca să-i împuţinezi şi să-i stârpeşti
şi să rămâi dator ei cu aceştia
nemaiaflându-i tu pe ei

Şi te-a încercat
cu durere şi cu boală
ca să le stârpeşti pe acestea şi
să-i dai ei
sănătate măreaţă

Şi ţi-a dat ţie nelinişte
câtă poţi să încapi
ca să-i dai ei linişte cu lună pe cer

Ridică-te şi luminează în cuvânt
sentimentele ţării tale
ca să-ţi poată zice fiul său
şi să poţi să o numeşti pe ea
acasa ta

Nichita Stănescu

Poet de geniu

El a venit întâiul în poezia nouă,
În poezia noastră, nemeritat săracă,
Şi iată-l astăzi tragic, Nichita nu mai este,
Întâiul ce venise e-ntâiul care pleacă.

Un înger blond pe trista redută a ideii,
Iluzie bolnavă de fiecare ştire,
La jumătatea vârstei Nichita se întoarce
Şi moare cu mirare şi moare cu iubire.

A fost învăţătorul acestei generaţii,
A fost întâiul clasic al literei române,
La ora zbuciumată a noii ei renaşteri
Şi dintre noi Nichita e cel ce va rămâne.

O veste grosolană, că a murit, tot umblă,
Tot umblă de cu noapte pe-aicea prin cetate
Şi, ca întotdeauna, pentru că e absurdă
Eu zic că "nu se poate" şi urlu "nu se poate".

Mă-ntind în pat cu febră şi fruntea e în flăcări,
Nu biruit-au gândul ci moartea biruit-a
Şi nu mai sunt instanţe pentru apelul ultim
Pe care l-aş mai face să fie viu Nichita.

Şi D.R.P. mă-ntreabă de voi vorbi la groapă
Şi întrebarea parcă până-n rărunchi mă doare:
Cum el să fie-n groapă, întins fără de viaţă,
Iar eu să spun cuvinte, alături, în picioare?

Tu, iartă-mă, Nichita, adolescent perpetuu,
Curat poet de geniu al formei absolute,
Tăcerea mea voieşte a-ţi însoţi tăcerea
Pe prispa aberantă a ultimei redute.

Te duci la Eminescu, Bacovia şi Blaga,
Te duci la Voiculescu, Ion Barbu şi Arghezi,
La Goga, la Voronca, la Cârlova şi Labiş,
Intr-n pământ cu prima sticlire a zăpezii.

Şi este prima oară când se adevereşte
Tot ce spuneai cu geniu, tot ce spuneai fierbinte,
Neviaţa te-mpresoară, neziua te începe,
Neţărmurit Nichita ne lasă necuvinte.

13 decembrie 1983
Adrian Păunescu

Cafeneaua viscolită

Lui Nichita

Un bătrânel şi un nebun, docil,
Discută-n cafeneaua viscolită;
Şi vinul fiert disputa ... incită -
Dar n-am să merg pe calea lui Zoil...

Nebunul, cu o vorbă franţuzită,
Uimeşte moşul, slab ca un fitil...
Un bătrânel şi un nebun, docil,
Discută-n cafeneaua viscolită...

Ah, cât n-aş da să fiu un alt Sir WILL -
Să scriu o piesă nemaipomenită,
Că dialogul tinde să trimită
La paradox, fineţuri şi la stil...
Un bătrânel şi un nebun, docil,
Discută-n cafeneaua viscolită...

Traian Gărduş

Nichita Stănescu

(31.III.1933 - 13. XII.1984)

Iubite Bard, Nichita, mă închin
La preafrumoasa ta **înfăptuire**
Şi gestul meu nicicum să nu te mire
Că eşti copilul Harului divin.

Sfinţească vinu-n amfore, potire,
Lumina sacră strălucească lin,
Iubite Bard, Nichita, mă închin
La preafrumoasa ta **înfăptuire**.

Să urci mereu statornic spre sublim,
Pe aripe de harfe şi de lire
La braţ cu Poesia şi tu Mire,
Olimpian, sorbind un cer senin...
Iubite Bard, Nichita, mă închin...

Traian Gărduş

Hoinar în noapte

Lui Nichita Stănescu

În pelerina mea de vis,
străbat, absent, albastra seară,
Trudind la strofa aceea rară
Ce mai demult ţi-am fost promis.

Hoinar, în noaptea tutelară,
Precum pe vremuri, Novalis,
În pelerina mea de vis,
Străbat, absent, albastra seară...

Spre tine mă trimite iară,
Un glas ciudat, de nedescris,
Cum doar pe antici îi chemară -
Destinul ce le-a fost prezis...
Şi-n pelerina mea de vis,
Domniţo, hoinăresc în seară...

Traian Gărduş

Învoială

Pe 30 de arginţi
dacă m-ai vinde,
aş înţelege preţul
dar aşa...

Tot mai rămâne
dincolo de Moarte
din dragostea trădată
Cineva,

Mi-s paşii grei,
fierbinte înserarea
mă trage printre ierburi
în pământ.

Pe 30 de arginţi
dacă m-ai vinde
blestemul meu
s-ar transforma în cânt.

Mona Vâlceanu

Horatius - un etern contemporan

În cadrul activităţii de cerc pedagogic, pe trimestrul al II-lea al anului şcolar 1995 - 1996, catedra de limbă latină a Liceului "Nicòlae Bălcescu" a organizat o sesiune ştiinţifică de referate cu elevii clasei a XII - a K pe tema: "Horatius - un etern contemporan", coordonată de doamna profesoară Cucu Gheorghiţa.

Activitatea s-a desfăşurat în ziua de 22 februarie 1996 în Biblioteca Liceului.

În prima parte au fost prezentate referatele:

Horatius - vir bonus et sapiens. Frujină Raluca
Tipologia general - umană a viciilor în opera lui Horaţiu. Graure Luminiţa
"Negotium" şi "otium" în opera horaţiană. Oţelea Alina
Oda horaţiană - prototip şi izvor de meditaţie lirică. Dragomir Ramona
Sistemul estetic inserat în opera horaţiană. Turbatu Cristian
Unitatea muzical - ritmică a strofei horaţiene. Fasole Elena

A fost astfel prezentată una din cele mai receptive personalităţi ale literaturii latine, comparabilă cu cea a lui Cicero şi a lui Seneca, care prin poeziile sale de factură lirică s-a înscris în spiritul moralei tradiţionale a lui " mos maiorum" (Sat. I, 4 v. 116 - 117). Adept al filozofiilor morale dominate de conceptul de autonomie a înţeleptului, predicând regăsirea şi împăcarea omului cu sine, Horaţiu instituie un demers în esenţă liric, sporit şi de ideea unei vieţi contemplative, de "otium", promovată de doctrina epicureică.

Dialogul cu sine şi dialogul cu lumea dă lirismului horaţian un caracter de comunicare. E o meditaţie în acţiune dominată de cele trei modalităţi literare: satiric, liric şi didactic.

În partea a doua intitulată: "Interferenţe antice în acorduri moderne" eleva Masgras Georgiana de la clasa a X - a A acompaniată la pian de Cucu Maria Lidia, a interpretat la chitară câteva din poeziile lui Horatius:

Lui Taliarh - Ode I, 2
Leucoroei - Ode I, 11
Lui Postumus - Ode II, 14
Fântânii Bandusia - Ode III, 13
Epilog - Ode III, 30

Ascultate cu interes deosebit, pentru că aceste ode se predau la clasă, acordurile lirice s-au bucurat de un deosebit interes.

Atât referatele, cât şi cântecele au fost apreciate de membrii cercului pedagogic, activitatea desfăşurată fiind de înaltă ţinută.

Prof. Gheorghiţa CUCU

Aripi în Zbor

Şcoala Generală Nr. 11, prestigioasă instituţie de învăţământ, care sărbătoreşte, în 1996, 30 de ani de activitate, are o valoroasă revistă de cultură, creaţie şi informaţie, pentru toate vârstele, "O filă în cartea tradiţiilor Şcolii Româneşti": "Aripi" - titlul simbolizând dorinţa elevilor şi a dascălilor lor de a fi mereu la înălţimea exigenţelor unei societăţi moderne.

Publicaţia impresionează prin abordarea şi ilustrarea artei (literatură, pictură etc.) şi a ştiinţei, diversitatea rubricilor, bogăţia, varietatea şi frumuseţea tematică, conţinutul intelectual dens, ţinuta ştiinţifică, desenele - picturi care încântă ochiul (şcoala fiind bogată în talente: elevi, învăţători, profesori).

Toate acestea şi multe altele (suplimentul de creaţie artistică al cadrelor didactice,"Arcade", ilustrat competent de învăţătoarea Elena Marin şi profesorii Renata Alexe, Cornelia Bîlnicu, Petru Stoicescu, Cătălin Petrescu, Mihai Cruceană etc. ; rubricile "Tribuna absolvenţilor", cea satirico-umoristică "Trident", "Caleidoscop", de sport, "Amintiri", "Retrospectivă", "Ecouri" etc. ; formatul şi grafica remarcabile; premiile naţionale şi internaţionale obţinute de foşti elevi ca Liviu Suciu, Ciprian Manolescu, ulterior elevi ai Liceului "Nicolae Bălcescu şi laureaţi la concursuri internaţionale, şi alţii) confirmă o preocupare permanentă a unui colectiv didactic competent şi entuziast, pentru formarea şi educarea patriotică a elevilor.

"Aripi" constituie un model demn de urmat.

Profesor Constantin Fulgeanu

La Ordessos

Vin la Ordessos pe urma bărboşilor daci
Şi-aud suflarea lor în scoarţă de copaci;
Cobor pe Columna acestui neam. Sunt eu...
Şi-ngenunchiat, pe ţărmuri, mă-nchin la râul zeu.

La tine vin Ordessos, căci ştiu sub matca-ţi caldă
Schelete de strămoşi în pulbere se scaldă
Şi rod cu a lor barbă în timpul ce se cerne,
Purtând în ei ţăria cetăţilor eterne.

Sufletul meu Ordessos, la tine se adapă,
Mir îmi prelingi pe buze căci mir e a ta apă
Când glăsuieşti prin valuri ce-ţi tot perindă anii:
Dacii, romanii... dacii, romanii...

Constantin Vărăşcanu

Răpirea Basarabiei

(1812)

Românie, mamă dulce,
Eu te las cu Dumnezeu,
Că duşmanul iar mă duce,
Iar mă ia din sânul tău!

Sunt răpită, sfâşiată,
Sufletul meu plânge-nfrânt,
Dar din prag eu înc-o dată
Jalnic bine tecuvânt.

Tristă mă despart de tine
Ce ca mamă m-ai iubit,
Şi cu drag tot zile bune
Îmi făceai necontenit.

Însă fie cât de grele
Lanţurile pe-al meu sân,
N-or putea să stingă-n ele
Simţământul meu român!

Dar eu sper, că doar-odată
Jugul crunt se va zdrobi,
Şi-atunci fiica-ţi liberată
Iar la tine va sosi.

Ce serbare va să fie
Când voi strânge braţul tău!
Pân-atunci, o Românie,
Eu te las cu Dumnezeu!

Iosif Vulcan (1882)

Vorbeau azi noapte două ape...

Venea un vifor să ne-ngroape
Şi grindina-mi bătea la geam
Vorbeau azi noapte două ape
Şi vorba lor o-nţelegeam
Îşi lumina necunoscutul
Cu fulgere din deal în deal
Şi chiotind prin neguri Prutul
Vorbea cu Mureşu-n Ardeal

"În taina apelor afunde
Un ţintirim de veacuri port
Mi-e albul înspumatei unde
Mai trist ca giulgiul unui mort...
Din vreme-n vreme mă străbate
Un lung îndepărtat fior,
Şi-ncheieturile trunchiate
Atâta de cumplit mă dor.

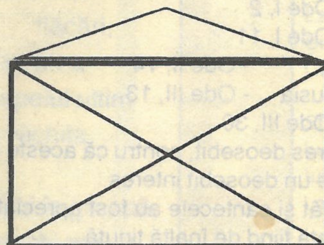
N-auzi cum strigă Basarabii
Blestemul zilelor ce vin,
De la Soroca la Hotin?
Eu simt cum matca mea tresare
De-al amintirilor şuvoi,
Arcaşii lui Ştefan cel Mare
Îmi cer azi moaştele-napoi"

Aşa tulburător de ţară
Vuia ne-nduplecatul glas
Pân' fulgerele se curmară
Şi-o ploaie blândă a rămas.
Atunci o-ntunecată noapte
Pe creasta codrilor cădea.
Şi-n plânset lin urzit de şoapte
Bătrânul Mureş răspundea

"În valul meu de veacuri plânge
Acelaşi vaier stins şi mut,
Mai multe lacrimi decât sânge
Nisipul meu a cunoscut
Tu-ţi plângi mărirea îngropată,
Eu jalea veche an de an,
Tu ai avut părinţi odată,
Eu veci de veci am fost orfan"...

Aşa vorbeaţi îndurerate,
Sub cerul înorat şi crud,
Bolnave râuri tulburate
Şi-acum durerea v-o aud...
Nedumerirea mă supune
Când rostul patimii v-ascult
Căci inima nu-mi poate spune
Pe care să vă plâng mai mult!...

1912 Octavian Goga

Scrisoare împuşcată

Mă iartă mamă dacă dorm sub cruce
Şi visu-mi odihnesc de-acum pe armă,
Azi aş fi vrut colinde a-ţi aduce,
Dar ţara, mamă, este în alarmă.

Tu spune-i, tată, mamei să nu plângă.
Să fie mândră că am fost bărbat.
Eu sunt al patriei, şi-n partea stângă
Aud mereu cum clopotele bat...

Nu am putut să stau departe, iată,
Dac-o făceam n-aş mai fi fost Român
Şi în pământ să ştii iubite tată
Sunt tot Român şi tot aşa rămân!

Şi fiţi, vă rog, puternici, cum vă ştiu,
Căci nu e încă timp de parastas,
Chiar dac-am încetat să mai fiu viu,
Ea, inima, tot vie mi-a rămas.

Căpitan (r) Sergiu Vitalian Vaida

P.S. Poezie scrisă pe Monumentul Eroilor din Piaţa Română. Bucureşti

Scrisoare din Basarabia

Cu vorba-mi strâmtă şi pripită
Eu ştiu că te-am rănit, spunând
Că mi-ai luat şi grai şi pită
Şi-ai năvălit pe-acest pământ.

În vremea putredă şi goală
Pe mine, frate, cum să-ţi spun,
Pe mine m-au minţit la şcoală
Că mi-eşti duşman, nu frate bun.

Din Basarabia vă scriu
Dulci fraţi de dincolo de Prut.
Vă scriu cum pot şi prea târziu.
Mi-e dor de voi şi vă sărut.

Credeam că un noroc e plaga,
Un bine graiul cel slutit.
Citind azi pe Arghezi, Blaga
Ce tare, Doamne - am fost minţit!

Cu pocăinţă nesfârşită
Mă rog iubitului Isus
Să-mi ierte vorba rătăcită
Ce despre tine, frate, am spus.

Din Basarabia vă scriu.

Aflând că frate-mi eşti odată
Scăpai o lacrimă-n priviri
Ce-a fost pe loc şi arestată
Şi dusă-n ocnă la Sibiri.

Acolo-n friguroasa zare
Din drobul mut al lacrimei
Ocnaşii scot şi astăzi sare
Şi nu mai dau de fundul ei.

Din Basarabia vă scriu.

Chişinău, 26.05.1990 **Grigore Vieru**

EN GARDE TE GARD

Prilej de bucurie

Se redeschide noul An şcolar -
Să fie un prilej de bucurie,
Cum n-a mai fost şi poate n-o să fie -
Şi nu un An de lipsuri şi amar!

Ghiozdanul scump, caietul, cam o mie,
De bani ce să vorbim - ar fi-n zadar -
Se redeschide noul An şcolar -
Să fie un prilej de bucurie!...

Hăinuţe sunt, mai toate pe dolar,
Sau mărci, că leul este-n agonie
Şi fabricile noastre-s pe pustie -
Dar, redeschidem noul An şcolar -
Să fie un prilej de bucurie?...

Exod straniu

Lui Bacovia

Îmi plânge-o margine de gând
Brăzdat de şiruri de cocoare,
Vâslind spre zări incendiare -
Râvnesc un paradis mai blând.

În serile de-ncrâncenare,
Aud văzduhu-ntreg plângând;
Îmi plânge-o margine de gând
Brăzdat de şiruri de cocoare.

Spre mări ce n-au lucit nicicând,
Ciudate paseri de-nserare,
Urmând o stranie strigare,
Se pierd în noapte rând pe rând...
Şi-mi plânge-o margine de gând...

Farmecul toamnei

lui Ion Pillat

Oceanul meu de foi fardate
La pribegie mă recheamă,
Cu glas de clopoţel de-alamă
Şi semn de poame parfumate.

Când via-şi pune ii de-aramă
De Bachus binecuvântate,
Oceanul meu de foi fardate
La pribegie mă recheamă.

Deşi bătrân, nici nu bag seamă
Cum roadele din deal, bogate,
Mă fac să uit de Hipocrate
Şi beau din must şi gust pastramă
Chemat de-aceleaşi foi fardate.

Fuioare de gerar

E ceru-mpodobit cu flori de var,
Aşijderi case, arbori, trotuare -
Văzduhul pare fără de hotare,
Brăzdat, arar, de câte-un corb hoinar...

Pe geamul meu superbă floare-n floare,
Brodată din fuioare de gerar;
E ceru-mpodobit cu flori de var,
Aşijderi case, arbori, trotuare...

Şi-acele flori cereşti prind să presare
Petale şi steluţe de cleştar,
Lucrate în argint şi fire rare
De-acelaşi mare meşter făurar,
Ornându-ne pe toţi cu flori de var...

O iarnă de amor

Pentru V.P.

Mai dăruie-mi o iarnă de amor,
Redă-mi acel tărâm de veşnicie;
Să ne-nbătăm cu duh de poezie
Văzând icoana dalbului decor.

Mirajul iernii noastre reînvie,
Tu eşti frumoasă ca un proaspăt nor;
Mai dăruie-mi o iarnă de amor,
Redă-mi acel tărâm de veşnicie...

Cuprins de-o dilatată bucurie
Mi-e teamă chiar că aş putea să mor;
Vreau voluptăţi, să n-aud de DOLOR -

Mai scrie un poem, iubito, scrie...
Mai dăruie-mi o iarnă de amor,
Redă-mi acel tărâm de veşnicie...

Sonet de Mărţişor

O poezie poate fi o floare,
Iar floarea e, desigur, o femeie,
Pentru poet, întruchipând o zeie
Menită orice pană să-nfioare.

Iubito, eşti o tainică scânteie
Venind pe-o sfântă geană de-nserare
Şi mă cuprinzi în magică visare -
Precum copilăria-n curcubee.

Ne îmbătăm cu vise de culoare
Şi mai ales cu doruri, fel de fel,
Cântate în sonete sau rondel -
Doar ele pot ca moartea să omoare...

Marie, azi, îţi dăruiesc discret,
În chip de Mărţişor, acest SONET.

Sonet tardiv

(după o idee de M. Bonda)

Era frumos atunci, dar n-ai venit. Păcat.
Să ştii, voiam să smulg aleea de castani,
Din rădăcini. Doream s-o frâng sub tălpi, s-o bat
Eram ca un tiran, o nu, ca trei tirani...

Apoi m-am liniştit, dar tot te-am aşteptat,
Treceau alături fete la braţ cu băietani,
Doar tu n-ai apărut, probabil ai uitat...
Un puşti, pescar, a scos din lac vreo doi bibani.

Acum, iubita mea, decorul s-a schimbat;
Azi, nu mai sunt în parc lăstuni şi cormorani,
Şi scumpul nostru lac demult a îngheţat -
Nici meşteri lăutari, aşa ca altădat',
Doar vântul cel pustiu mai trece prin tufani
Şi nu mai e frumos, dar ai venit! Păcat!...

La Librăria "Mihai Eminescu"

1. La volumul de biografii "Argeşeni şi musceleni în Academia Română", de Silvestru Voinescu.
Să mi se ierte semi-ironia,
Dar autorul V. Silvestru,
Se dovedeşte un maestru:
Vis(z)ează chiar... Academia!

2. Ion Dincă debutează cu volumul "Ca la dentist" (proză scurtă).
Amice drag, e ziua ta -
Şi eu te înţeleg - insist -
Că dacă nu te-aş menaja,
Vai, te-aş lăsa... ca la dentist!

3. Marin Radu Ene: "Pufuleţ şi omul de zăpadă" (povestiri pentru copii).
Pufuleţ e un tip isteţ,
Dar mă bate-un gând răzleţ
Şi te informez să ştii:
Omul tău cel de zăpadă,
Nu prea stă în librării.

4. Olga Abegg "La porţile copilăriei" (versuri pentru copii).
De carte doar atâta spun:
În urmă cu vreo zi sau două,
Privea un nene la volan
Precum un... la poarta nouă!
P.S. Restituţie.. (să zicem la o sărbătoare).
De pe Argeş pân' la Volga,
Nu-i poetă cum e Olga!

5. Pentru volumul "Poemele Afroditei", de subsemnatul, în curs de apariţie.
Cu nimbul său prea iscusit,
Zeiţa bună, ea, cea dulce,
Drept dar, în anul ce-a sosit
Poeme de amor ne—aduce...

Din Librăria "Mihai Eminescu"

Cu dedicaţie expresă autorilor argeşeni

Steluţa Istrătescu versifică bilingv basmul "Scufiţa roşie"

Din amor şi alte haruri
Azi, Steluţa-mparte daruri;
Cu amici şi din peniţă
(S)coase... t(r)ainică Scufiţă!

La lansarea volumului "Singurătatea şi dragostea" de Mona Vâlceanu

La mine-n calendar e vineri,
La tine este numai joi;
Vezi, Mona, când eram noi tineri,
Amorul se făcea în doi!...

Saviana Stănescu debutează cu volumul de versuri "Amor pe sârmă ghimpată"

E-o propunere de vis!...
Vrei amor, da, dragă fată,
Dar pe calea ce-ai deschis,
Nu voi merge niciodată!

Vavila Popovici: "Nopţi albe" (versuri)

Trudă multă, plus talent,
Spun acum ca să se ştie
Că volumul - concludent -
Va produce... insomnie.

Marian Stoica: "Dincolo de continentele serii" (versuri)

Poetul nostru, evident,
Arată şi ceva talent;
Dar noi îi facem o întrebare:
De ce atâta... înserare?!...

Tatiana Vişescu: "Nicolae Labiş" - studiu liric

Sub nordic cer, labişian,
Mânată de un duh oniric,
Colega, la sfârşit de an,
Visează... un Luceafăr liric!

M. D. Popescu: "Fotograful de muşte" (versuri)

Poete, nu te-acuz de har.
Demersul, totuşi e bizar;
Când omul vrea şi el să guste...
Tu umbli să vânezi chiar muşte!...

***Nicolae Badi*: "*Temple de rouă*" (versuri)**

În prag de iarnă, nici o rază -
Poetul, deh, rouă visează!
Dar să nu iasă cu vreo ceartă,
Bădie, hai cu-o ţuică fiartă!...

I. T. Ionescu: "Pasărea ceţii" (versuri)

Vine-o pasăre-n cetate;
Cum tot e sfârşit de an,
Pe la uşi când ne va bate
Vrem să fie... un curcan!

Apropo la decalajul preţuri / drept de autor - Redactorului meu -

Nu-ţi cer valută, mărci sau lire -
M-apasă o nedumerire:
De ce îmi dai aceiaşi bani
Ca-n urmă cu vreo zece ani?!...

Traian Gărduş

Cei ce aveţi

E pauza mare şi-acum fiecare
Îşi scoate-un pachet şi mănâncă încet,
Ioana se uită şi-nghite în sec,
De mult nu mai are pachet.

O mamă bolnavă şi-un tată-n mormânt,
O bunică amărâtă pe stradă cerşind,
Iar ea, un copil învăţând şi muncind,
Privind cu obidă pe-un patron suduind.

Cei ce aveţi ce le pune în ghiozdane
Învăţaţi-i pe ei, ca-n pauza mare,
Să-mpartă pachetul cu cei amărâţi,
Făcându-i de mici generoşi şi iubiţi.

Învăţaţi-i ca din puţinul ce-l au,
Din suflet să-mpartă şi celor ce n-au.
Aşa-i vom creşte mai buni, mai frumoşi,
Oameni întregi, curaţi, generoşi!

înv. Elena Marin

Te rog să mă ierţi

Te rog să mă ierţi azi, iubito,
Că n-am fost ce-ai vrut să fiu,
Că mai târziu pare-n mine,
Că-n tine e azi mai târziu;
Că limbile timpului mare
Se cern prin trăiri efemere,
Că urşii polari vin la tropic,
Că-n iarna eternă-s gazele,
Că ceasul iubirii de-o clipă
Pornit e în sensul invers,
Că-i gheaţă sub soarele verii,
Pierdut sunt sub alt univers.
Şi totuşi nu plânge, iubito;
Deşi ţi se pare prea târziu,
Sub calda sa dulce iubire
Sunt azi ce-ai fi vrut ieri să fiu.

Prof. Cătălin Petrescu

Aici

Noi nu suntem şi n-am fost venetici.
De două mii de ani trăim aici.
Aici ne este leagănul şi rostu'
Şi acest pământ din moşi strămoşi e-al nostru.

Cu rădăcini adânci şi milenare
Şi neclintiţi ca stânca-ntre hotare
Un neam suntem, o singură suflare
De sus, din Maramureş, pân-la mare.

De-ar fi pământu'ntreg să se scufunde
Şi viaţa-ar încolţi din noua-i rană
Noi nu ne-am naşte anonimi, oriunde.
Ci tot aici, în Dacia Romană.

Prof. Valeriu Dumitrescu

Acasă

Acasă înseamnă iubirea
De tot ce din veci mi-aparţine,
Mormântul străbunilor, vatra,
Fântâna din lacrimi din mine.

Acasă înseamnă căminul,
Ograda şi zarzării-n floare,
Lăstunul la streaşina casei,
Scânteia de aur din soare.

Acasă înseamnă bunicii
Poveşti depănând cu nepoţii,
De flori încărcat liliacul
Şi merii din spatele porţii.

Acasă înseamnă părinţii
Trudind să ne dea-nvăţăminte,
Cuvintele tatii-nţelepte,
Iubirea măicuţei fierbinte.

Acasă înseamnă fâşia
Din cerul cu spuză de stele,
Sămânţa din brazdă-ncolţită
Şi lanul cu spicele grele.

Acasă înseamnă parfumul
De crini risipit primăvara,
Mirosul de iarbă cosită,
Speranţele, leagănul, ţara.

Prof. Valeiu Dumitrescu

Shakespeare

E Shakespeare etern ca lumina
Ce veacuri străbate arzând,
E viaţă din viaţă eternă,
E umbră de umbră de gând.

E Shakespeare etern ca păcatul
Ce biruie-n piesele sale,
Un ochi îţi zâmbeşte-n lumină,
Dar altul se-ntunecă-n jale.

El piere cu noi deodată,
Cu noi deodată învie,
Purtându-şi spre-a inimii taină
Agândului vie făclie.

E vis din visarea eternă,
Părere-n părelnica lume,
E moarte ce vieţii urmează
Şi-a vieţii eternă minune.

E Shakespeare etern ca lumina
Venită l-a-lumii-nviere.
El vine şi piere de-o viaţă
Prin vieţi mereu efemere.

Cătălin Petrescu

Pământ românesc

Pământu-acesta nu e un bob purtat de vânturi
În apriga vâltoare a timpurilor grele;
Pământu-acesta nu e un nor ce se destramă
Pe şesurile-ntinse, ci-i sângele din ele.

Pământu-acesta nu e adus la întâmplare
Pe-a cailor copită de-aprinşi cotropitori;
Pământu-acesta nu e doar câmpul nostru rodnic
Şi nici Carpaţii falnici ce urcă pân-la nori.

Pământu-acesta este o ţară de istorie,
Un ceas în colbul vremii cu sânge frământat,
Pământu-acesta este columnă şi morminte
Şi oasele acelor ce-n veci l-au apărat.

Pământu-acesta este şi rană şi victorii,
Pământu-acesta este sfârşit şi început
Şi-n vrăjmăşia soartei, trecând mereu prin glorii
Pământu-acesta ştie să-şi fie singur scut.

Cătălin Petrescu

Despărţire

de Byron

De ne-am iubit cândva în taină şi printre lacrimi şi dureri
Venit-au paşii tăi să şteargă azi anii grei de lungi tăceri
Şi de-am crezut că vrea uitarea să pună între noi un scut
Azi cu tăcere şi cu lacrimi aş mai putea să te salut.

De-ai apărea din întâmplare cumva pe-ntunecoase-alei
Ca o minune călătoare azi te-ai răsfrânge-n ochii mei
Şi astăzi - când străine buze - aud rostind numele tău
Un clopot de durere surdă tresare-n fiece ecou.

Şi dacă ani şi ani de-a rândul nu ţi-am călcat al casei prag
De ce azi numele-ţi mă doare? De ce îmi este încă drag?
De ce mai triste frunze moarte azi se adună pe poteci?
Şi-n mine lacrimi grele urcă în cale-mi dacă nu-mi mai treci?

De ne-am iubit cândva în taină şi printre lacrimi şi dureri
Cu ce-aş putea să şterg din mine azi anii grei de lungi tăceri?
Şi de-am crezut că vrea uitarea să pună între noi un scut
De ce cu lacrimi şi tăcere azi iarăşi vrei să te salut?

Traducere de prof. Cătălin Petrescu

Curcubeul

Vine vremea când să scoatem din sertare
Prăfuite, dureroase amintiri,
Vine clipa-n care vinul din pahare
Poartă gustul vinovatelor iubiri.
Clipa trece şi rămâne călătoare
Şi iubirile se şterg ca nişte nori,
Iar din clipele fierbinţi de-odinioară
Mai rămâne-o lacrimă amară-n zori.
Timpul cerne nemuriri de o clipită,
Soarele răsare parcă dintre nori,
Din noroiul îngropat în amintire
Vraja ta se-nalţă asemeni unei flori.
Pentru tine ştiu că nu contează
C-am ratat atâtea scurte nebunii;
Ai venit când nu credeam vreodată
C-o să ai la cine să mai vii.

Cătălin Petrescu

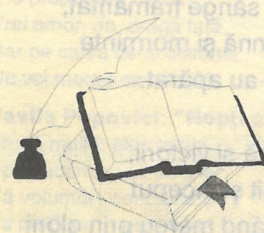

LA CÂNTĂTORI

Un cor de îngeri bălăiori
Ne cântă sfintele colinde:
Sculaţi boieri la cântători -
An Nou în vrajă ne cuprinde

Traian Gărduş

Bucuria colindelor

Se apropie vremea colindelor. Sărbătorile religioase, în special Crăciunul şi Anull Nou, sunt pentru întreaga creştinătate prilejuri de manifestare a bucuriei, a recunoştinţei şi a credinţei în Divinitate, moment de purificare spirituală şi apropiere între oameni. Şi ce poate fi mai frumos decât străvechile obiceiuri de iarnă ale românilor! Din creaţiile nestemate pe această temă, amintim pe cea a marelui Eminescu -

Colinde, colinde

Colinde, colinde/ E vremea colindelor/ Căci gheaţa se-ntinde/ Asemenea oglinzilor/ Şi tremură brazii/ Mişcând rămurelele/ Căci noaptea de azi-i/ Când scânteie stelele/ Se bucură copiii,/ Copiii şi fetele/ De dragul Mariei/ Îşi piaptănă pletele/ De dragul Mariei/ Şi-al Mântuitorului/ Luceşte pe cer/ O stea călătoare.

Produc de asemenea, o stare emotivă deosebită, colinde cum sunt: "O, ce veste minunată!", "Astăzi s-a născut Hristos", "Ia sculaţi voi, gazde mari!".

Se apropie vremea colindelor. Să cinstim cum se cuvine aceste vechi şi frumoase tradiţii şi să ascultăm, cu evlavie, pe cei care vor veni să ne ureze pe la casele noastre!

George Buţoiu

O, ce veste!...

Ne aflăm în pragul Crăciunului - unul dintre marile praznice creştineşti, slăvit de cântece şi colinde care ne bucură sufletul. Ele vin din negurile istoriei, ca un nestemat patrimoniu de spiritualitate românească, iar noi, cei de astăzi, suntem datori a le transmite, neîntinate, generaţiilor viitoare.

Să consemnăm câteva din frumoasele versuri ale colindelor.

Iată vin colindători. Iată vin colindători/ Florile dalbe/ Noaptea pe la cântători/ Florile dalbe/ Şi v-aduc un Dumnezeu/ Florile dalbe/ Să vă mântuie de rău/ Florile dalbe/ Un Dumnezeu nou născut/ Florile dalbe/ Cu flori de crin înnăscut/ Florile dalbe.

O ce veste minunată. O ce veste minunată/ În Bethleem ni s-arată/ Astăzi s-a născut/ Cel făr-de-nceput/ Cum au spus prorocii/ Că, la Bethleem, Maria/ Săvârşind călătoria/ Într-un mic sălaş/ Lâng-acel oraş/ A născut pe Mesia.

Astăzi s-a născut Hristos. Astăzi s-a născut Hristos/ Mesia, chip luminos/ Lăudaţi şi cântaţi/ Şi vă bucuraţi/ Şi de-acum până-n vecie/ Mila Domnului să fie. / Lăudaţi şi cântaţi/ ŞI vă bucuraţi!

Nouă azi ne-a răsărit. Nouă azi ne-a răsărit/ Domnul Isus Hristos/ Mesia cel mult dorit/ Domnul Isus Hristos/ Din Fecioara s-a născut/ Domnul Isus Hristos/ Şi cu lapte s-a crescut/ Domnul Isus Hristos.

Trei păstori. Trei păstori se întâlniră/ Raza soarelui/ Şi aşa se sfătuiră:/ Haideţi, fraţilor să mergem/ Raza soarelui, floarea soarelui/ Floricele să culegem/ Şi să facem o cunună/ Raza soarelui, floarea soarelui/ S-o-mpletim cu voie bună./ Şi s-o ducem lui Hristos/ Raza soarelui, floarea soarelui/ Să ne fie de folos.

Steaua sus răsare. Steaua sus răsare/ Ca o taină mare./ Steaua străluceşte/ Şi lumii vesteşte/ Că astăzi curata/ Prea-nevinovata/ Fecioara Maria/ Naşte pe Mesia/ Magii cum zăriră/ Steaua şi porniră/ Mergând după rază/ Pe Hristos să-l vază.

Cântec de Crăciun. Din an în an sosesc mereu/ La geam cu Moş Ajun/ E ger cumplit, e drumul greu. Da-i obicei străbun/ Azi cu strămoşii cânt în cer/ Colindul sfânt şi bun/ Tot moş era şi-n vremea lor/ Bătrânul Moş Crăciun.

Sunt multe şi frumoase colinde. Mai amintim cititorilor că ele au inspirat şi versuri ale marilor poeţi: Mihai Eminescu, George Coşbuc, Şt. O. Iosif, Octavian Goga, Lucian Blaga, Otilia Cazimir.

George Buţoiu

Puterea şi opoziţia din Argeş şi-au dat mâna în omagierea unei valori incontestabile

Dispariţia fizică pe 4 februarie 1996 a reputatului doctor chirurg **Victor Mărtoiu** a îndurerat mulţi fii ai Argeşului, instituţii publice, organizaţii politice care au adresat, prin presă sau personal, familiei, mesaje de deosebită preţuire a activităţii polivalente şi profund regret pentru pierderea OMULUI care a salvat mii de oameni, luptând eroic o viaţă cu suferinţa umană.

Impresionează acceptarea ideii "popasului" de pomenire, atât de îndreptăţit şi de solemn, desfăşurat în holul mare al "Spitalului Judeţean", prilej de reînviere a "personalităţii complexe, a omului deosebit, a chirurgului de înalt profesionalism, a organizatorului de secţie şi de spital şi a mentorului şcolii de chirurgie argeşene, dr. **Victor Mărtoiu**."

Impresionează, de asemenea, profund gestul "Sătenilor din Stăneşti, în frunte cu preotul lor (împreună cu ceilalţi patru colegi) care, după câteva ore de aşteptare sub ninsoare continuă, au întâmpinat la intrarea în sat cortegiul funerar al celui care fusese atâţia ani fiul şi medicul lor", recunoscând astfel "renumele dat satului său natal de către medicul **Victor Mărtoiu**, plecat din sat ca al 9 - lea fiu de ţăran".

Tristul eveniment al funerariilor distinsului dr. **Victor Mărtoiu** a unit multe forţe ale Argeşului într-un elogiu al inteligenţei şi al muncii, al dăruirii profesionale, semenilor.

Doctorul **Victor Mărtoiu** va trăi veşnic "în inimile celor cunoscuţi sau vindecaţi, cât şi în gândurile şi activitatea medicilor chirurgi îndrumaţi odinioară de Dânsul, continuîndu-i lupta (şi deci viaţa) împotriva suferinţei umane".

Credem că suntem în asentimentul miilor de piteşteni şi argeşeni să propunem Consiliului Municipal Piteşti şi Consiliului Judeţean Argeş ca **eminentul chirurg Victor Mărtoiu** să fie declarat postmortem, cetăţean de onoare al Piteştiului şi al Argeşului iar una din străzile Piteştiului să-i poarte numele. Ar fi un semn că Argeşul îşi cinsteşte valorile.

Profesor C. Fulgeanu

Rămas bun, domnule Doctor!

Recent, foarte recent peisajul nostru citadin colorat cu bucurii şi tristeţi s-a împuţinat cu un OM. Faptul în sine ar putea fi consemnat laconic şi statistic la rubrica "Au dispărut dintre noi" dacă n-a fi vorba de data aceasta de un om care şi-a închinat întreaga viaţă sănătăţii oamenilor, speranţei.

Aveam uneori lungi discuţii şi - dincolo de cei 50 de ani care ne despărţeau - ne regăseam cu bucurie în planul ideilor înalte pentru că o discuţie cu domnul doctor **VICTOR MĂRTOIU** nu putea fi niciodată banală.

Îmi amintesc că - odată - citind o dedicaţie pe care i-o făcusem pe una din traducerile mele în care vorbeam despre speranţă, a zâmbit şi mi-a spus că este frumos să cred în speranţă, aşa cum scriam eu.

Considera profesia de medic şi pe cea de slujitor al şcolii cele mai frumoase şi pline de responsabilitate pentru că medicii şi cadrele didactice sunt nişte Sisifi anonimi ce nu obosesc vreodată să-şi poarte piatra spre înaltul muntelui şi că efortul nostru - deşi uneori uitat - rămâne înscris în ceea ce lăsăm în urma noastră pentru că "esenţa lumânării nu e ceara ce lasă urme, ci lumina" (aşa cum spunea Saint - Exupéry).

Îmi amintesc că îl aşteptam la Policlinica Specială într-o după-amiază de vineri la orele 17 şi m-am mirat că - în ciuda vremii oribile - n-a întârziat nici măcar un minut. Mi-a spus că îşi respectă pacienţii şi implicit se respectă pe sine.

Ştiu acum că nu ne vom mai întâlni niciodată la orele 17 la Policlinica Specială, dar în numele celor care v-au iubit şi respectat şi care s-au încălzit la lumina înţelepciunii dumneavoastră vă spun cu tristeţe

"Rămas bun, domnule DOCTOR!"

Profesor Cătălin Petrescu

LICEULUI,
DRAGILOR MEI PROFESORI,
CU CELE MAI BUNE GÂNDURI
ŞI URĂRI DE SUCCES
ÎN NOUL AN ŞCOLAR !

Nu despărţire

Diminețile vieții mele le-am dus spre liceu
Toamnele, iernile, primăverile le-am dus spre liceu
De patru ori trei anotimpuri le-am dus spre liceu.
Acum liceul va duce - diminețile,
Toamna, iarna primăvara -
ecoul pașilor mei...

Mihaela Lavinia Martinescu
absolventă
15 septembrie 1986

N.B. Absolventa din 1986 este în prezent profesoară de Limba şi Literatura Română şi Limba şi Literatura Engleză la Liceul C.F.R. Piteşti

Răvaşe

de Rodica Tott

Dorinţă

Doamne, ia de mine act,
C-altfel, de mă scapi din veghi,
Chem "Salvarea" la infarct
Şi soseşte la priveghi.

Unui băutor

Zace-aici, cu faţa suptă,
Plâns de-ntreaga adunare
Unui ce-a căzut în luptă
C-o armată... de pahare.

Biografie

Este un ins fără de vicii,
Cel mai cuminte-ntre cuminţi:
E-n stare să-şi vândă amicii
Numai pe 30 de arginţi!

Transparenţa la T.V.

Nu-i transparenţă la T.V.?
Desfid necontrolate şoapte:
Priviţi, va rog, la câtă e
În toate filmele de noapte!

Domnişoarei X...

Domnişoară, nu se poate
Sunt în lume dulci păcate;
Chiar şi-n numele: eleva
stă un El pe lângă Eva.

Aurel Oprescu

Camil Petrescu despre presă

"Dacă se fură în ţara asta banul public, dacă se minte, dacă prieteniile sunt venale, dacă dobitocia dictează şi reaua credinţă controlează, dacă tot ce e nobleţe se atrofiază în floare putredă, dacă neîncrederea a devenit obraznică, cinică, dacă suntem în coada ţărilor din lume şi facem tuturor impresia unei turme nenorocite e că nu mai e nici o dreptate şi dreptatea ultimă de o sută cincizeci de ani a fost gazeta".

"Factorul constituţional, cel înalt, poate greşi (istoria e plină de aceste cazuri şi mulţimea o ştie bine), parlamentul poate greşi şi el (mulţimea ştie şi aceasta), iar că guvernele, justiţia şi alte resorturi în stat greşesc nu e nevoie de afirmat cu prea multă apăsare ca să fie crezut. Rămâne presa. Adică nu jurnalul care speculează nădejdea deznădăjduită a mulţimii, ci posibilitatea pentru un om, pentru zece oameni cinstiţi, curajoşi şi cu vedere pătrunzătoare de a se face, în scris, ecoul ultimei nădejdi şi biciul ultimei amărăciuni"

Deviza de gazetar a lui Mihai Tican-Rumano:
"A scrie frumos despre ţara ta."

"Celor care-i stimezi, adu-le omagiul de a nu ceda nimic din opiniile tale. Celorlalţi nu le face onoarea intransigenţei tale."

G. Ibrăileanu

"Cea mai bună atitudine pe care o putem adopta faţă de calomnie este să o dăm uitării."

Voltaire

"Noi nu găsim oameni de bun simţ decât pe aceia care sunt de părerea noastră."

La Rochefoucauld

Nu necinstiţi munca, căci munca este viaţa."

B. P. Hasdeu

Gânduri

Gânduri

"Poporul român are un respect nemărginit pentru dreptate. Fie în orice întâmplare, el pleacă capul dinaintea ei. În ochii poporului, dreptatea este o dumnezeire, şi când vorbeşte de dânsa, el o numeşte sfânta dreptate."

V. Alecsandri

"Nimic nu-i mai puţin cunoscut decât ceea ce toată lumea trebuie să cunoască: LEGEA!"

Balzac

"Prin negura egoismului nu răzbate lumina adevărului, nici căldura frumosului."

T. Maiorescu

Gânduri despre lege şi ordine

* În înfăptuirile mari, e greu să fii pe placul tuturor. (Solon)

* În orice acţiune oamenii vor să asculte cel mai mult de acei pe care-i socotesc cei mai destoinici. (Xenofon)

* Mai întâi, statul perfect este evident acela în care fiecare cetăţean, oricare ar fi, poate, graţie legilor, să practice cât mai bine virtutea şi să-şi asigure cât mai multă fericire. (Aristotel)

* Cea mai de seamă virtute pentru un conducător este să-i cunoască pe ai săi. (Marţial)

* Omul care este amabil şi curtenitor cu străinii arată că este un cetăţean al lumii. (F. Bacon)

* Acolo unde încetează vigoarea legilor şi autoritatea apărătorilor ei, nu poate exista nici libertate şi nici siguranţă pentru nimeni. (Shakespeare)

* O lege proastă îl sileşte întotdeauna pe legiuitor să facă multe altele, de obicei foarte rele şi ele, ca să preîntâmpine urmările sau, măcar, să împlinească scopul celei dintâi. (Montesquieu)

* Cine e mai aspru decât legile e un tiran. (Vauvenargues)

* Aceeaşi putere a minţii care ne călăuzeşte către adevăr ne face şi buni cetăţeni. (Voltaire)

* De perfecţiunea legilor depinde virtutea cetăţenilor, iar perfecţiunea legilor depinde de progresele omeneşti. (Helvetius)

* Două lucruri umplu sufletul cu mereu nouă şi crescândă admiraţie şi veneraţie, cu cât mai des şi mai stăruitor gândirea se ocupă cu ele: cerul înstelat deasupra mea şi legea morală în mine. (Kant)

*Eficacitatea unei legi oarecare, de orişiunde am lua-o nu se bazează exclusiv pe sancţiunea prin forţă... (N. Titulescu)

* O naţiune în care fiecare locuitor ar avea un suflet responsabil ar fi o naţiune fericită. (D. Gusti)

* Nici un lucru nu face atâta cinste unui om care se ridică prima oară, ca legile şi întocmirile noi introduse de el. (Machiavelli)

* Ordinea eliberează gândirea. (Descartes)

* Statul nu s-ar putea menţine dacă fiecare ar trebui să trăiască doar după cum judecă el cu mintea sa. (Spinoza)

* A face o lege şi a nu o aplica înseamnă a autoriza lucrul pe care vrem să-l interzicem. (Cardinalul de Richelieu)

* O lege trebuie să fie bună pentru toţi oamenii, după cum o formulă de geometrie este adevărată pentru toţi. (Condorcet)

* Nu corpul legilor îl caut ci sufletul lor. (Montesquieu)

* Nici o colectivitate umană nu poate supravieţui măcar o singură zi fără legi. (Voltaire)

* Nu poţi conduce un popor decât arătându-i viitorul. (Napoleon)

* Legile nu sunt libertatea însăşi, ci doar graniţele ei. (Heine)

* Moravurile sunt adesea mai necruţătoare decât legile. Moravurile înseamnă oamenii, dar legea este raţiunea unei ţări. (Balzac)

* De la păstrătorii puterii n-am cerut şi nu voi cere niciodată decât aceea că fiecare este în dreptate de a cere legalitatea! (Kogălniceanu)

* Datinile sunt drumurile cele mari ale societăţilor, legile sunt doar parapetele de pe margini, care opresc de-a cădea pe cei nedeprinşi şi slabi. (Iorga)

* Aşa cum libertatea nu este îngăduinţa de a te abate de la lege, ordinea nu este deloc absenţa libertăţii. (Saint-Exupéry)

* Ambiţia nemărturisită a oricărui legiuitor este să promulge legi scrise - cu prestigiu de legendă şi cu eficacitate de legi nescrise. (Blaga)

Gânduri despre democraţie

* Din mulţimea celor adunaţi veţi asculta de acela care vă va da statul cel mai bun. (Homer)

*Acela care pretinde că-i pasă de legi şi de treburile ţării e dator să aibă aceleaşi dureri şi aceleaşi bucurii ca şi poporul. (Demostene)

* Un caracter rău, când dobândeşte o putere mare, pricinuieşte poporului dezastre (Eschine)

* Nu e duşman mai mare pentru cetate decât tiranul; căci acolo mai întâi nu sunt legi pentru toţi, ci stăpâneşte unul singur care are legea în mână. (Tucidide)

* Binele poporului este legea *supremă*. (Cicero)

*Temeiul dreptăţii este doar egalitatea. (Seneca)

* Este o dorinţă stranie aceea de a căuta puterea şi de a pierde libertatea. (F. Bacon)

* Niciunul din drepturile poporului nu trebuie a fi înstrăinat unei caste, unei familii sau unui individ. (I. Heliade - Rădulescu)

* Puterea şi fericirea unui stat se află în puterea şi fericirea mulţimii, adică a naţiei. (M. Kogălniceanu)

* Toate popoarele sunt setoase de viaţă proprie, şi numai din egală îndreptăţire a tuturor se va naşte echilibrul. (Mihai Eminescu)

* Guvernul despotic este o ordine în care superiorul este josnic, iar inferiorul înjosit (Chamfort)

* Este incontestabil, şi aceasta este maxima fundamentală a întregului drept politic, că popoarele şi-au ales conducătorii pentru a le apăra libertatea şi nu pentru a-i înrobi. (J. J. Rousseau)

* Care cârmuire ea cea mai bună? Aceea, care ne învaţă să ne conducem singuri. (Goethe)

* Forţa unui guvern rezidă în fericirea celor pe care-i guvernează. (P. B. Shelley)

* Politica înaltă nu este decât bunul simţ aplicat la lucrurile mari. (Napoleaon)

* E cu neputinţă ca într-un stat liber autoritatea publică să se lipsească de adevăratul consimţământ al cetăţenilor pe care-i guvernează. (D-na De Stael)

* Tiranii cred că pierd din putere, tot atâta cât câştigă supuşii lor devenind mai liberi. (V. Hugo)

Şcoala Nr. 10 a aniversat 32 de ani de existenţă

Sâmbătă, cadrele didactice şi elevii Şcolii Nr. 10, din Piteşti, au sărbătorit împlinirea a 32 de ani de la înfiinţarea şcolii. Profesorii anului 1964 s-au aşezat de această dată în bănci, "ascultători", şi ochii li s-au umplut de lacrimi de emoţie atunci când actualul director al şcolii, d-na Valeria Pârvu, a trecut în revistă numele profesorilor, pe atunci tineri, şi care, acum " sunt în vârstă, dar nu bătrâni".

Au luat cuvântul cadrele care făceau parte din conducerea şcolii şi amintirile i-au readus, pentru câteva momente, în cancelaria pe care au iubit-o foarte mult. Era director, pe atunci, un inimos şi exigent profesor de istorie, dl. Anton Petrescu, iar directori adjuncţi, dna Ileana Muşat (profesor biologie) Şi Alexandru Smaranda (profesor de istorie). După întâlnirea din sala de curs, programul a continuat cu sesiunea de comunicări ştiinţifice, în cadrul căreia elita de elevi a şcolii au prezentat lucrări din diverse domenii. În jurul prânzului, în cadrul consiliului profesoral reunit, s-au schimbat impresii. Profesorul Alexandru Smaranda, fostul director adjunct, a donat "laboratorului de ştiinţe ale naturii" 40 de specii de flori de eucalipt, 10 mostre de coajă de diferite specii ale acestui copac şi 20 de specii de fructe, aduse de prin peregrinările sale pe continentul australian.

În încheiere, într-un ropot de aplauze, au evoluat pe scenă elevi ai Şcolii Nr. 10 şi ai diverselor licee din Piteşti, cu dansuri greceşti, iar, spre plăcerea tuturor, doi campioni ai dansului sportiv au încântat privirile: Mihai Dragnea şi Alina Jidovu, care, la numai 12 ani, au câştigat mai multe premii naţionale şi internaţionale la secţiunea "Dans sportiv"

Claudia Tudor

("Curierul zilei, anul III, nr. 457/18.03.1996)

Gânduri despre merit

* Cel care cunoaşte oamenii este înţelept... Cel care se învinge pe sine este foarte puternic... Cel care a murit, dar nu este uitat, este nemuritor...

Lao-tzi

* Tot ce se distinge e rar.

Cicero

* Tot ce avem e pieritor, afară de însuşirile sufletului şi ale minţii.

Ovidiu

* Să fii mândru numai atât cât îţi îngăduie meritele tale.

Lucan

* Nimeni nu e dispus să recunoască altuia vreo superioritate, atâta timp cât poate să i-o tăgăduiască în vreun fel.

Goethe

* Trebuie să ai mult merit ca să-l simţi cum se cuvine pe al altora.

Joseph de Maistre

* Pentru a fi fericit nu-i de ajuns să ai fericirea, trebuie s-o şi meriţi.

Victor Hugo

* Putinţa de a trăi noi înşine în sufletul altuia e singura, adevărata valoare omenească.

Vasile Pârvan

Gânduri despre cultură

* Cultura este un al doilea soare pentru cei instruiţi. (Heraclit)

* Cultura este o podoabă pentru cei fericiţi şi un refugiu pentru cei nefericiţi. (Democrit)

* Rădăcinile învăţăturii sunt amare, dar roadele ei sunt dulci. (Aristotel)

* Nu te ruşina să doreşti a învăţa lucruri pe care nu le-ai ştiut. (Cato)

* Omul cult are întotdeauna averea cu el. (Fedra)

* Trebuie să învăţăm cât timp trăim. (Seneca)

* O carte este un prieten care nu ne înşeală niciodată. (Des Barreaux)

* Cărţile cele mai bune sunt acelea pe care cei ce le citesc, cred că le-ar fi putut face. (Pascal)

* Ne vine mai uşor să dobândim în mod superficial o infinitate de cunoştinţe, decât să posedăm temeinic un mic număr din ele. (Vauvenargues)

* Trebuie să studiem mult ca să ştim puţin. (Montesquieu)

* Nu suntem curioşi decât pe măsura culturii noastre. (J. J. Rousseau)

* Când o carte se izbeşte de un cap şi capul sună a gol, este, oare, întotdeauna cartea de vină? (Lichtemberg)

* Cel ce, dintr-o bună cunoaştere a lucrurilor, se declară mărginit, e cel mai aproape de perfecţiune. (Goethe)

* Mai bine să nu ştim nimic, decât să ştim multe lucruri pe jumătate. (Nietzsche)

* Fiecare din lecturile noastre lasă o sământă care încolţeşte. (Jules Renard)

* Fără steag de cultură un popor e o gloată, nu o oaste. (N. Iorga)

* O naţiune se afirmă în istoria universală mai puternic prin biruinţele spirituale şi culturale decât prin izbânzi militare ori politice. (D. Gusti)

* A şti şi a nu folosi ceea ce ştii e mai rău decât a ignora. (Alain)

* Domeniul culturii reprezintă viaţa a ceea ce ar trebui să aparţină morţii. (André Malraux)

* Om de cultură, "om cult", este acela care cu puterile sale sau cu puterile altora transformă mereu haosul în cosmos. (L. Blaga)

Liceul Teoretic "Nicolae Bălcescu" Piteşti

Elevii calificaţi la faza naţională a olimpiadelor şcolare

Disciplina	Numele şi prenumele elevilor	Clasa	Premiul	Numele şi prenumele profesorilor
Limba română	Popa Iulia	X C	Special	Felicia Moşoianu
	Corbu Nicoleta	XII H	Special	Nicoleta Săvulescu
Limba franceză	Constantin Monica	XI J	Menţiune	Ecaterina Stroe
	Calangiu Magdalena	X C	Menţiune	Ecaterina Stroe
Limba engleză	Bucur Alina	X D	Menţiune	Bianca Berceanu
	Molnar Adriana	X D	Menţiune	Adriana Molnar
	Păltineanu Corina	XI E	Menţiune	Rodica Pârvete
Limba Latină	Salomia Mihaela	IX K	I	Gheorghiţa Cucu
	Antal Carmen	X K	Special	Eleonora Ulmeanu
Logică	Mazilu Anca Roxana	IX D	Diploma Soc. Române de Logică	Marian Bănică
Sociologie	Mincă Lavinia	X M	I	Maria Constantinescu
Geografie	Constantin Ruxandra	XII C	Menţiune	Lucian Iliescu
Matematică	Ilinca Liviu	IX C	III	Nicolae Bărbulescu
	Tohăneanu Mihai	IX C	I	Nicolae Bărbulescu
selectat în lotul naţionale pentru Balcaniadă şi Olimpiada Internaţională				
	Paraschiv Ioana	X D	III	Nicolae Bărbulescu
	Manolescu Ciprian	XI E	I, locul I	Ştefan Alexe
selectat în lotul naţional pentru Balcaniadă şi Olimpiada Internaţională				
	Sârbu Elena	XII F	III	Ştefan Alexe
Fizică	Vlaicu Eugen	X A	III	Delia Davidescu
Chimie	Ionescu Robert	IX J	III	Maria Popa
Biologie	Gheorghiţă Cornelia	IX I	Menţiune	Victoria Lungoci
	Antonie Cristina	X C	Menţiune	Victoria Lungoci
	Târoiu Emilia	XII A	Menţiune	Victoria Lungoci
Informatică	Dondera Tiberiu	X J	II	Alexandru Cosmin
	Stancu Laurenţiu	XII G	Menţiune	Graţiela Necula

Cuprins

Junimea Academică

LICEUL TEORETIC "NICOLAE BĂLCESCU" PITEŞTI
Nr. 493 / 16 oct. 1995

Către,

....

Întrucât Liceul Teoretic "Nicolae Bălcescu" din Piteşti aniversează, în 1996, 13o de ani de la înfiinţare şi 2o de ani de activitate a Muzeului Memorial şi în 1997, Centenarul Societăţii Culturale "Junimea", manifestări culturale de anvergură care reclamă eforturi financiare deosebite şi urgente, ne vedem obligaţi să vă rugăm să sprijiniţi, prin sponsorizare, efortul nostru de realizare a acestor acţiuni.

Cu speranţa că veţi înţelege demersul nostru, aşteptăm un răspuns pozitiv, pentru care vă mulţumim anticipat.

Contul nostru 5007431790 8 este deschis la Trezoreria Piteşti.

DIRECTOR,

SECRETAR,

Gaudeamus...

Gaudeamus igitur,
Iuvenes dum sumus!
Post iucundam iuventutem,
Post molestam senectutem,
Nos habebit humus.

Vita nostra brevis est,
Brevi finietur;
Venit mors velociter,
Rapit nos atrociter,
Nemini parcetur!

Ubi sunt qui ante nos
In mundo fuere?
Transeas ad superos,
Transeas ad inferos,
Hos si vis videre!

Pereant qui contra fas
Regnant ut leones,
Libertatis oppressores,
Terrarumque vastatores,
Pereant latrones!

Vivant omnes virgines
Graciles, formosae!
Vivant et mulieres
Tenerae, amabiles,
Bonae, laboriosae!

Vivat Academia,
Vivant profesores!
Vivat membrum quodlibet,
Vivant membra quaelibet,
Semper sint in flore!

Vivat et res publica
Et qui illam regunt!
Vivat nostra civitas,
Maecenatum caritas,
Qui nos hic protegunt!

Să ne bucurăm aşadar

Să ne bucurăm aşadar,
Cât timp suntem tineri.
După tinereţea plăcută,
După bătrâneţea apăsătoare,
Ne va înghiţi pământul.

Viaţa noastră este scurtă,
În curând se va sfârşi.
Vine moartea repede,
Ne răpeşte fără milă,
Pe nimeni nu va cruţa.

Unde sunt cei care-au fost
Înaintea noastră-n lume?
Să treci dincolo la zei,
Să ajungi poate-n infern
Dacă vrei să-i vezi.

Piară cei ce guvernează
Contra legii precum leii,
Opresorii libertăţii,
Devastatorii lumii.
Să piară tâlharii!

Să trăiască toate fetele
Graţioase şi frumoase,
Şi femeile să trăiască
Tinere şi iubitoare
Bune şi harnice!

Să trăiască Academia,
Să trăiască profesorii!
Să trăiască fiecare-n parte
Şi toţi la un loc să fie
Mereu înfloritori!

Să trăiască republica
Şi cei ce o conduc!
Neamul nostru să trăiască,
Iubirea mecenaţilor
Ce ne protejează acum!

Asist. univ. Mihaela Găitănaru

Lei: 3500